

ئىپراھىمى نادىرى

نوسەر، وەرگىپ و سەرۆكى گشتى فەرھەنگى كۆمارى كوردستان

سوئىد ۲۰۲۱

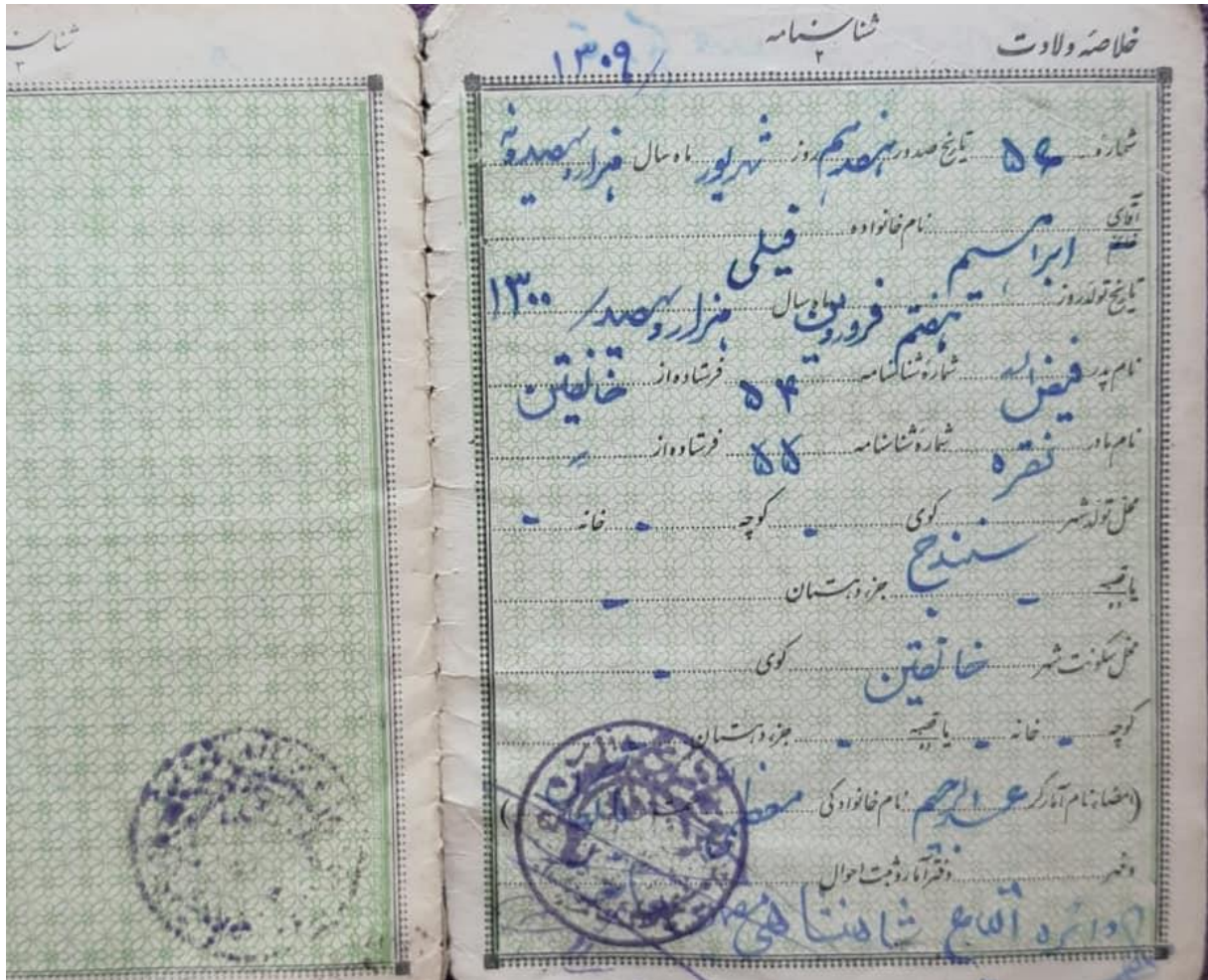
ئامادە كىردى: فارووق فەرھاد

مهين دۆخت نادري

پيشكەش بە مهين دۆخت نادري (كچي ئيبراهيم خاني نادري)
كه قەت باوكي خوئي نەديت و هەميشە لە هەسرەتي و ديداري دا
بوو، بە خوڤشەيهوه مهين خانم ئيستا لە ژياندا ماوه.

برایم خانی نادری به پی ئه و به لگانهی که له بهردهست دایه
 پوژی ۱۳۰۰/۱/۱۷ له خانهقین له دایک بووه و کوری فهیزوللا
 فهیلی و له بنه رها تا له کوردهکانی فهیلی بوون.

هر وهک له و به لگه دا دیاره میژووی وه رگرتنی شناسنامه ئیرانی
 له تاریخی ۱۳۰۹/۶/۱۷ له شاری سنه بووه. ده بی برایم خانی
 نادری خویندنی سه ره تایی، ناوهندی و ده بیرستانی له خانهقین
 تهواو کرد بی و به پی ئه و به لگه نامه ی (۱) وه زارتی پهروه رده ی
 عیراق، و شوورای بهرزی ئیداره ی پهروه رده ی ئیران، پله ی
 خویندنی تا پۆلی پینجی ده بیرستان له ره شته ی ئه ده بیات بووه.

برایم خانی نادری تهنیا کوری بنه ماله‌ی خو‌ی ده‌بیٔ هر به‌و
هویه‌شه‌وه باوکی زوو ژنی بو دینیت، و له گه‌ل سه‌لته‌نه خانم
ژیانی ده‌ست پی‌ده‌کات. که ده‌بی له ساله‌کانی ۱۳۱۶ یا ۱۳۱۷ بوو
بیٔ، به‌هرمی ئه‌و پی‌وه‌نده کورپیک، به ناوی محمهد و کچیک به
ناوی مه‌هین دوخت، که محمهد له ته‌مه‌نی سی سالی‌دا کوچی
دوایی ده‌کا و مه‌هین دوخت سالی ۱۳۲۱ له دایک ده‌بیٔ.

سه‌لته‌نه خانم له‌گه‌ل مه‌هین دوخت نادری

وزارت جنگ

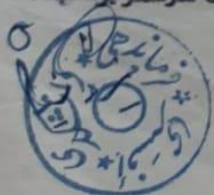
شماره: ۱۰۷۱ ک

تاریخ: ۱۳۱۷/۷/۱۲

دانشکده افسری

سرکار ستوان دوم بیاده ابراهیم فیضالله نادری فارغ التحصیل دوره ۱۷ دانشکده
افسری رشته بیارده نظام بنا بر حکم شماره $\frac{۷۹۰۶}{۱۳۱۷۷۳۹}$ رکن سوم ستاد ارتش سرکار
بدانشکده افسری منتقل شایسته است خود را به شعبه دیوس معرفی و در تحت اوامر افسر
مربوطه مشغول انجام وظیفه شوید.

فرمانده دانشکده افسری سرلشکر یزدانپناه

به‌لگه‌ی (۲)

برایم خانی نادری ده‌چپته نیو ته‌ترشی ئیرانه‌وه، و به پی ئه‌و
به‌لگه‌یه له ریکه‌وتی ۱۳۱۷/۷/۹ ده‌وره‌ی ۱۷ زانکوی ئه‌فسه‌ری
ته‌واو ده‌کا.

۵۰

شماره: ۷۹۰۰ ک رکن ۳

تاریخ: ۱۳۱۷/۷/۹

وزارت جنگ

مستاد کل ارتش شاهنشاهی
ایران

سرکار ستوان دوم بیاده ابراهیم فیض‌الله نادری فارغ‌التحصیل دوره ۱۵-۱۷
دانشکده افسری رشته بیاده نظام بنا بر تقاضای فرمانده محترم دانشکده افسری
می‌بایست بعد از اتمام مدت مرخصی خود را به دانشکده افسری معرفی و در تحت امر
ایشان مشغول انجام وظیفه شوید.

ستاد ارتش - جهانمانی

رئیس رکن ۳

به‌لگه‌نامه (۳) برایم خان وهک ستوان دووی پیاده ده‌وری ۱۵-۱۷
ته‌واو ده‌کا و ده‌بی خوی به زانکوی ئه‌فسه‌ری بنا‌سینی.

وزارت جنگ

ستاد کل ارتش شاهنشاهی
ایران

شماره: ۸۹۰۹۰۲۶۷۹

تاریخ: ۱۳۲۲/۵/۱۱

سرکار سروان ابراهیم فیض الله نادری معاون نظامی کلانتر مرز قصر شیرین
وجود شما بنا بر مصالح ستاد ارتش در جنوب ضرورت دارد بنا بر این به معاون
رکن دوم لشکر ۶ جنوب منصوب شایسته است در مدت ده روز بسوی مأموریت
جدید خویش حرکت و خود را بفرمانده لشکر مذکور معرفی و در تحت او امرایشان
مشغول کار شوید .

از طرف ستاد ارتش حسن ارفع

به لگه نامه ی (۴) ناردنی برایم خان بو باشووری ئیران

شماره: ۱۰۵۱ ک ۵۲۲

تاریخ: ۱۳۲۳/۴/۱

وزارت جنگ

مستاد کل ارتش شاهنشاهی
ایران

سرکار سروان ابراهیم فیض‌الله نادری فرمانده نیرو اعزامی مرکز درسمیم
بنا بر تقاضای ریاست محترم دانشکده افسری دائر بر ضرورت انتقال مجدد
سرکار به محل مأموریت سابق در دانشکده افسری ستاد ارتش موافقت خود را اعلام
میدارد - شایسته است فعلاً دستور ثانوی و تعیین عوضی سرکار در راس مأموریت فعلی
خوش مشغول انجام وظیفه باشید .

رئیس ستاد ارتش - حسن ارفع

به‌لگه‌ی (۵) گه‌رانه‌وه‌ی برایم خانی نادری بو زانکوی ئه‌فسه‌ری

شماره: ۱۰۷۳ک۵۵۴

تاریخ: ۱۳۲۳/۴/۹

وزارت معینك

سناد كل ارتش شاهنشاهی
ایران

سرکار سروان ابراهیم فیض الله نادری فرمانده ستون اعزامی
از مرکز درسیم شما بنام ملاحظه شعبه دروس دانشکده افسری
تعیین شایسته است در خلال ده روز از دریافت امر به قسمت
تحت فرماندهی خود را به سروان احمد اعتمادی تحویل داده
وسوی مرکز حرکت و خود را به فرمانده دانشکده افسری معرفی
در تحت فرماندهی ایشان مشغول خدمت شوید .

سناد ارتش عظیمی

از طرف

به‌نگهی (۶) گه‌پانه‌وهی برایم خان بو زانکوی ئه‌فسه‌ری

شماره: ۱۰۵۲ ک ۲۷۹۱

تاریخ: ۱۳۲۳/۶/۵

وزارت جنگ

ستاد کل ارتش شاهنشاهی
ایران

سرکار سروان ابراهیم فیض الله نادری ملاحظ شعبه دروس دانشکده افسری
در دنباله تذکرات کتبی و شفاهی سابق ریاست محترم ستاد ارتش مجددا
تذکر داده میشود از قرار معلوم در دانشکده مرکب بعضی عملیات که خارج
از حدود قوانین مقرر ارتشی است شده اید نظریه اینکه همواره اخلاق
ولیاقت نظامی سرکار مورد تقدیر فرماندهان مربوطه بوده است لذا از
تنبیه سرکار صرف نظر شد سعی کنید در آینده خود را اصلاح و الی
شدیدا تنبیه خواهید شد .

رئیس ستاد ارتش سرلشکر حسن ارفع

به لگه‌ی (۷)

وہزارہتی شہر

ناوہندی گشتی ئہرتہشی شاہہنشاهی ئیران

ژمارہ: ۱۰۵۲ ک ۲۷۹۱

رپکھوت: ۱۳۲۳/۶/۵

جہناب سہروان ئیبراہیم فہیزوللا نادی، ہہلویست.. بہشی
دہرسی زانکوی ئہفسہری، بہشوینی ئاگاداریہکانی پیشووی
بہرپرسی بہ ریزی ناوہندی ئہرتہش، کہ ہہم بہ نووسراوہ و ہہم
بہ شہفاهی راماگہیاندوہ، دیسان ئہوہ ئاگادارت دہکہینہوہ،
بہپیی زانیاریہکانی زانکو و دوور لہ سنووری یاسا و رپساکانی باو
لہ ئہرتہشدا، ہندی کردوہ سووک و نہشیات کردوہ. بہ لہبہر
چاو گرتن و بہ خاتری پرنسیب و لیہاتووی نیزامیہکانت کہ لہ
لایہن فہرماندہ بہرپرسہکانہوہ، نرخی بو دانراوہ و
ہہلسہنگیندراوہ، ئہم جارہ لہ سزای جہنابت چاوپوشی کرا.
تییکوشہ لہ داہاتوودا خوٹان لہ گہل باروودوخہکہ بگونجینن،
ئہگینا بہ توندی سزا دہدریت.

بہرپرسی ناوہندی ئہرتہش

سہرلہشکەر، حہسہنی ئہرفہع

بہلگہیہ (۷)

وہرگیر ئہم بہلگہیہ بو سہر زمانی کوردی بہرپیز کاک رہشاد
مستہفا سولتانی، سپاسی دہکہم.

وزارت معارف

شماره: ۷۹۴۵
تاریخ: ۱۳۳۳ / ۷ / ۱۲

دانشکده افسری

سرکار سروان ابراهیم فیض‌الله نادری ملاحظ شعبه دیور دانشکده افسری دوکتاب
مولفه سرکار =

- ۱- فرمان آتش درجه شرق آلمان .
- ۲- سرپاز شایسته ای باش .

که بوسیله دانشکده افسری یکمسیون مربوط شورای عالی دانشگاه جنگ فرستاده شده
بود مورد توجه واقع و مقرر است در سالهای اول دانشکده افسری رشته بیاده نظام
تدریس شود . کومسیون مذکور به اتفاق آرا جهت تشویق و تقدیر مطالعات سود مند نظامی
سرکار تقاضای مدال درجه دوم (دانش) را از حضور ذات اقدس اعلم حضرت همایونی
فرمانده ارتشداران ایران نموده بدین وسیله موفقیت سرکار را همواره خواستارم .

فرمانده دانشکده افسری سر...

به‌لگه‌ی ژماره (۸)

وہزارہتی شہر

زانکووی ئہفسہری

ژمارہ: ۷۹۴۵

رپیکہوت: ۱۳۲۳/۷/۱۲

بہرپیز سہروان ئیبراہیم فہیزوللا نادی چاودیڑی وانہکانی
زانکووی ئہفسہری دوو کتیبی نووسراوہی بہرپیزتان:

۱- دەستووری تہقہ کردن لہ بہرہی رۆژہہلاتی ئہلمان.

۲- سہربازیکی شیاو بہ.

کہ لہ لایہن زانکووی ئہفسہرییہوہ بو کۆمیسویونی شوپرای بہرزی
زانکووی شہر ناردراوو کہوتوتہ بہر سہرنج و بریار دراوہ لہ پۆلی
یہکہمی زانکووی ئہفسہری بہشی پیادہ نیزامدا وەک کتیبی دہرسی
کہلکی لی وەرہگیریت.

کۆمیسویونی ناوبراو بہ تیکرایی دہنگ بہ مہبہستی پیزانین و
سپاسگوزاریی بہخیر و بیڑی نیزامی لہ بہرپیزتان داوای بہخشینی
میدالیای پلہی دووہمی (زانست) یان لہ بہردہگای خاوہن شکۆی
ہومایونی فہرماندہری ئہرتہشیارانئیران کردووہ بہمجۆرہ
سہرکہوتنی ہہتا سہری بہرپیزتان داواکارین.

فہرماندہری زانکووی ئہفسہری - سہرتیپ بہہارمست

بہلگہی ژمارہ (۸)

وہرگیڑ ئہم بہلگہیہ بو سہر زمانی کوردی بہرپیز کاک کہریم
دانشیار، سپاسی دہکہم.

شماره: ۳۲۰۹۰۳۱۱۱

تاریخ: ۱۳۴۳/۷/۱۶

وزارت جنگ

سناد کل ارتش شاهنشاهی
ایران

سرکار سروان ابراهیم فیض الله نادری افسر رکن دوم لشکر ۶ جنوب دارا احاطات
ورودی به کورس (تعلیمات طبقات جدید) موقت حاصل نموده است. در روز
۱۳۴۳ / ۷ / ۱۷ دوره مذکور در تحت اشرف یکمده از افسران متقین در شهر
آراک سلطان آباد جهت آشناکردن افسران مربوطه خودشان به (تاکتیک های
جدید) افتتاح طبق موافقت قبلی که حاصل شده میبایست در این دوره که
مدت آن سی ماه است یکمده از افسران ارتش شاهنشاهی که از سده -
احاطات ورودیه برآیند شرکت نمایند. بنا بر این شایسته است تا روز افتتاح
دوره مذکور خود را به آراک سلطان آباد رسانیده و با سایر افسران ایرانی در دوره
شرکت نمایند.

رئیس ستاد ارتش سر لشکر حسن ارفع

به لگه (۹)

فصلنامه
تاریخ و جغرافیا

وزارت معارف

شماره: ۷۹۷۱

تاریخ: ۱۳۲۳/۷/۲۲

دانشکده افسری

سرکار سروان ابراهیم فیض‌الله نادری ملاحظه‌شعبه دروس دانشکده افسری بنا بر
طلب سرکار سرهنگ ابراهیم ارفع رئیس شعبه دروس دانشکده افسری و موافقت اینجانب
علاوه بر وظیفه فعلی بیهیست مدرس تاریخ و جغرافیای نظامی سال اول دانشکده را
بعهده داشته و از روز شنبه مورخه ۱۳۲۳/۷/۲۴ در عرض سرکار اشرفی استاذ
تاریخ و جغرافیای نظامی در سوکلاس درس حاضر و مشغول ایفای وظیفه محوله گردید.

فرمانده دانشکده افسری سرتیپ بهارمت

به‌لگه‌ی (۱۰)

وہزارہتی شہر

ژمارہ: ۷۹۷۱

رپیکھوت: ۱۳۲۳/۷/۲۲

زانکوی ئہفسہری

جہنابی سہروان ئیبراہیم فہیزوللا نادی، چاوهدییری بہشی وانہکانی زانکوی ئہفسہری، لہسہر داوای جہنابی سہرہنگ ئیبراہیم ئہرفع، بہرپرسی بہشی وانہی زانکوی ئہفسہری بہ رہزایتی من لہ گہل ئہو بہرپرسیایہتی ئیستا، دہبی بو وانہ کوتنہوہی میژوو و جووگرافیا نیزامی، سالی ئہوہلی زانکو بہ ئہستووی خوت بگری و لہ رۆژی شہممۆ ۱۳۲۳/۷/۲۴ لہ جیاتی جہنابی ئہشرفی مامۆستای میژوو و جووگرافیا لہسہر کلاسی دہرس حازر و دہست بہکار بکہئ.

فہرماندہی زانکو ئہفسہری، سہرتیپ بہہارمست

بہلگہی (۱۰)

ہہر وہک لہو بہلگہدا دیارہ لہ ۱۳۲۳/۷/۴ برایم خانی نادی لہ زانکوی ئہفسہری وہک مامۆستا زانکو دہست بہ فیئرکردنی وانہکانی میژوو و جووگرافیا دہکا.

وہرگیپ ئہم بہلگہیہ: فارووق فہرہاد

وزارت معینك

شماره: ۷۹۹۲
تاریخ: ۱۳۲۳/۷/۲۷

دانشكده افسری

سرکار سروان ابراهیم فیض الله نادری ملاحظ شعبه دروس دانشكده افسری بدین وسیله
افتخار دارم بنام نامی اعحضرت همایون شاهنشاهی فرمانده ارتشداران ایران بشما
ابلاغ نمایم که ذات معظم له طبق تقاضای شورای عالی جنك واستحقاق سرکار با
اعطای مدال درجه دوم (دانش) که دومین مدال عالی عالی کشور شاهنشاهی
ایران است در مقابل جدیت و کوشش سرکار در راه انجام وظائف محوله موافقت
فرمود در روز ۲۹ / ۷ / ۱۳۲۳ در ساعت ۴ بعد از ظهر در میدان دانشكده
افسری عطیه ملوکانه بشما اعطا خواهد شد .

فرمانده دانشكده افسری تب بهارست

به‌لگه‌ی ژماره (۱۱)

وہزارہتی شہر

زانکووی ٹہفسہری

ژمارہ: ۷۹۹۲

بروار: ۱۳۲۳/۷/۲۷

بہرپیز خاوهن پلہ ئیبراہیمی فہیزوللا نادی چاوهدیری بہشی وانہکانی زانکووی ٹہفسہری، بہ ناوی بہرزی خاوهن شکو شاہہنشای مہزن ئہمیر ئہرتہشتارانی ئیران بہمجورہ پیٹ رادہگہینین کہ بہ پیی داواکردنی شوپای بہرزی نیزامی و بہ پیی مافداری خوتان بو وەرگرتنی میدالیای پلہی دووہمی (زانست) کہ دووہہمین میدالیای بہرزی زانستی ولاتی شاہہنشاهی ئیرانہ، لہ ہہمبہر کار و چالاکیی بہرپیزتان لہ پیناوی بہرپوہبردنی ئہرک و ئہسپارہدہکانتان، وہلامی ئہرینی وەرگرتوہ.

لہ رۆژی ۱۳۲۳/۷/۲۹ و لہ سہری کاتریمی چواری دوا نیوہرؤ، لہ گورہپانی زانکووی ٹہفسہریدا دیاری شاہانہت پیشکەش دہکریت.

فہرماندہری زانکووی ٹہفسہری - سہرتیپ بہہارمست

بہلگہی ژمارہ (۱۱)

وہرگیپ ئہم بہلگہیہ، کاک کہریم دانشیار

شماره: ۱۰۲۷۷

تاریخ: ۳۳/۱۱/۱۲

وزارت جنگ

سناد کل ارتش شاهنشاهی
ایران

سرکار سروان ابراهیم فیض‌الله نادری افسر ارتش شاهنشاهی ایران
داراین وقت که دوره (تطبیقات عملیات جدید) را با موفقیت قابل
توجه طی نموده اید ستاد ارتش از جدیت و کوشش و کفایت نظامی
سرکار بدین وسیله تقدیر مینماید.

سناد ارتش - ارمنی

به‌نگهی (۱۲)

وزارت جنگ

شماره: ۸۲۶۲
تاریخ: ۱۳۲۳/۱۱/۲۱

مستاد فرما ندهی لشکر ۶ جنوب

سرکار سران ابراهیم فیض الله قادری رئیس رکن دوم ستاد لشکر ۶ جنوب
با نظارت مستقیمه شخصا در کار سرکار دارم و مشاهده کفایت و قابلیت نظامی
سرکار در تمام کارهای محوله لازم میدانم بدین وسیله کتبا از جدیت مبذوله
سرکار در راه پیشرفت امر تقدیر نمایم . امید دارم همواره در راه انجام وظائف
مقدس نظامی کوشا و ساعی باشید .

فرمانده لشکر ۶ جنوب - ولشکر عمیدی

به‌نگهی (۱۳)

وزارت جنگ

شماره: ۶۲۴۸

تاریخ: ۱۳۲۳/۱۱/۲۴

ستاد فرماندهی لشکر ۶ جنوب

سرکار سروان ابراهیم فیضالله نادری فرمانده ستون اعزامی از مرکز طبق امریه رزمیه ستاد کل ارتش ستون سوار (۲۷) نیز در تحت فرماندهی سرکار قرار داده شد و لازم است فوراً با تمام قسمت خویش جهت شکستن خط محاصره نیروی محاصره شده در سعیم حرکت و در تحت اوامر فرمانده لشکر فارس مشغول انجام وظیفه شوید ابراز هر نوع فداکاری وجدیت مورد توجه خاص ستاد ارتش خواهد بود .

فرمانده لشکر ۶ جنوب سرلشکر عمیدی

به لگه‌ی (۱۴) ئه‌م به لگه‌یه له لایه‌ن فه‌رمانده‌ی له شکه‌ری باشوور
بو برايم خانی نادری ناردپراوه بو پپوهندی له گه‌ل به‌شه‌کانی
دیکه بو شکاندنی هیزه‌کانی که له کمین کهوتوون .

وزارت جنگ

شماره: ۹۲۹
تاریخ: ۱۳۲۴/۲/۱۵

مستاد فرما زدهی لشکر ۶ جنوب

سرکار سروان ابراهیم فیض الله نادری رئیس رکن دوم ستاد لشکر ۶ جنوب در جواب
استعفا نامه مورخه ۱۳۲۴/۲/۲ سرکار دائر بر عدم امکان ادامه به خدمت نظامی
لازم میدانم متذکر شوم - اولاً برخلاف تذکرات شما همه نوع لیاقت و کفایت نظامی
از شما دیده شده است تصور نمیکنم دلایل مورد استنادیه سرکار جهت شانه خالی
کردن از زنجیر خدمت نظامی مورد قبول ستاد ارتش واقع شود . در هر صورت
بنا بر اصرار سرکار استعفای شما به ستاد ارتش ارسال شد . در صورتیکه دلایل منطقی
تر و قانونی تری داشته باشید میتوانید استعفای خود را تعقیب نمائید .

فرمانده لشکر ۶ جنوب سرلشکر عمیدی

به‌لگه‌ی (۱۵)

وہزارہتی شہر

ناوہندی فرماندہ ہی لہشکری ۶ باشور

ژمارہ: ۹۲۹

رپکھوتی: ۱۳۲۴/۲/۱۵

بہرپیز ئفسر ئیبراہیم فہیزوللا نادی سہرۆکی پایہی دووہمی ناوہندی لہشکری ۶ باشور۔ لہ ولامی داخوازیتان بۆ دەست لہ کارکیشانہوہتان لہ رپکھوتی ۱۳۲۴/۲/۲ لہمہر نہبوونی توانایی بۆ دریزہپیدانی خزمہتی سہربازی، بہ پیویستی دہزانم پیتان رابگہیہنم۔

یہکەم: بہ پیچہوانہ بۆچوونتان کہ کزی لیہاتوویی دہکەیتہ ہۆکار، بہ تہواو ماناوہ پیمان وایہ کارایی و زانایی سہربازیتان ہہیہ و لیٹان دیارہ۔ پیمان وانییہ ئہو ہۆکارگہلہی کہ ئیوہی بہرپیز پشتی پیوہ دہبہستن بہ مہبہستی واز لیہینانی خزمہتی سہربازی، لہ لایہن ئہرکانی ئہرتہشہوہ لیٹان وہربگیریت۔

بہہر حال داواکارینامہی پیداگریی وازلیہینانتان ناردرایہ ئہرکانی تہرتہش۔ ئہگەر کہ ہۆکاریکی ژیرانہ و یاساییتان ہہبیت دہتوانی بہدوای دەست لہ کارکیشانہوہکەتدا بچی۔

فرماندہری لہشکری ۶ باشور۔ ئامیر ہیژ عہمیدی

بہلگہی ژمارہ (۱۵)

وہرگیپر: کاک کہریم دانشیار

وزارت جنگ

شماره: ۱۴۴۵
تاریخ: ۱۳۲۴/۴/۷

سناد فرما ندهی لشکر ۶ جنوب

سرکار سروان ابراهیم فیض الله نادری طبق امری شماره ۱۱۷۹۵ ک ۹۵۵۷
۴ ر ۴ ر ۱۳۲۴
ستاد کل ارتش استعفاي شما مورد قبول واقع شایسته است اداره خود را در مقابل
رسید به سرکار سروان مهدوی نادر طبق صورت مجلس تحویل داده و به مرکز
عزیمت و خود را به رکن سوم ستاد ارتش معرفی نمائید

فرمانده لشکر ۶ جنوب سر لشکر عمیدی

به‌لگه‌ی (۱۶)

به‌لگه‌ی ژماره (۱۷)

وہزرتی شہر

ستادی گشتی ئہرتہشی شاہہنشاهی ئیران

ژمارہ: ۱۰۰۱ ک ۱۶۷۹۰

رپیکہوتی: ۱۳۲۴/۴/۴

پسولہی کوٹایی خزمہت لہ ئہرتہش

بہرپیز سہروان ئیبراہیم فہیزوللا نادی سہروکی روکنی دووہمی
لہشکہری ۶ باشوور...

نامہی دەست لہ کار کیشانہوہی برواری ۱۳۲۴/۲/۲ او دووپاتکراوہی
لہ ۱۳۲۴/۳/۵ بہرپیزتان کہ لہ لایہن ستادی لہشکہری باشوورہوہ
ناردرابوو لہ لایہن ستادی ئہرتہشہوہ کہوتوتہ بہر دیدی زاتی
پیرۆزی خاوہن شکو ہومایونی فہرماندہری ئہرتہشتارانی ئیران
و لہ لایہن بہرپیزیانہوہ بہ ئہرینی وەرگیراوه ہەر بویہ دہگہل
گہیشتنی ئہم فہرمانہ خزمہتی سہربازی بہرپیزتان بہ گویری
خواستی خوٹان لہ ئہرتہشی شاہہنشاهی ئیراندا کوٹایی پیڈیت.

بہلگہی ژمارہ (۱۷)

وہرگیر: کاک کہریم دانشیار

جای عکس

وزارت جنگ

ستاد کل ارتش شاهنشاهی
ایران

شماره: ۱۰۲۲۹ ک ۱۷۲۰۱
تاریخ: ۱۳۲۴ / ۴ / ۲۵

ورقه رضایتمانه

اقلی ابراهیم قیصر الله نادری سروان سابق ارتش شاهنشاهی
ایران بر حسب تقاضای شماره ۱۳۲۴ / ۴ / ۱۷ سرکار دائر بر رضایتمندی
ستاد ارتش شاهنشاهی از حسن سلوک و لیاقت نظامی اینکه بدین وسیله
ستاد ارتش بعد تحقیق از خدمت هائیکه در مدت خدمت ارتشی در آنجاها
مشغول انجام خدمات نظامی بودید و در ضمن با ملاحظه درسیه سابقه کنار
مخصوص شما رضایتمندی خود را از حسن سلوک و کفایت و لیاقت نظامی سرکار اعلام
و میتوانید از مزایای رضایتمندی ستاد ارتش شاهنشاهی ایران کاملاً برخوردار شوید.

رئیس ستاد ارتش سر لشکر رفیع آرام

به لگه‌ی (۱۸) به لگه‌ی رده‌زایتمانه‌ی ئه‌رته‌ش له برایم خانی نادری

ئەگەر چاۋ لە بەلگەى ژمارە (۱۵) بکەين، لەو بەلگەيەدا برايم خان لە رېکەوتى ۲/۲ / ۱۳۲۴ داواى تەواو بوونى کار لە ئەرتەش ئيراندا دەکا.

برايم خانى نادى يەك موقالەى دوور و دريژ لەسەر بارو دۆخى خەراپى كوردستان و زولم و زورى كار بە دەستان دەولەتى و پيرانەگەيشتنى دەولەت بە پەروەردە و تەندروستى بو ژنامەى كوهستان دەنيرت كە بە داخەوہ چاپ ناكړئ. يانى ئيستا برايم خان لەناو ئەرتەرشى ئيراندا يە كە تيكوشانى سياسى خوى دەست پيډەكا.

از کرمانشاه

آقای ابراهيم نادى مراسلەى مبنى بر اظهار خوشوقتى از انتشار نامە كوهستان نوشته و مقالە بسیار مفصلى از خرابى اوضاع كردستان و تعديات مامورين و لزوم توجه دولت بە امور بهداشتى و فرهنگى براى ما فرستادهاند كە متاسفانە بعلت كمى جا نتوانستيم چاپ كنيم.

نامە هفتگى كوهستان شماره ۹ دوشنبه ۳ اردبیهشت ۱۳۲۴

برايم خان لە هەمان كاتدا دەبيته نوينهري ژنامەى كوهستان لە ئيلام و شاه ئاباد غەرب.

آقای ابراهيم نادى مخبر نامە كوهستان در ايلام و شاه آباد غرب ميباشد.

نامە هفتگى كوهستان شماره ۱۱ دوشنبه ۱۷ اردبیهشت ۱۳۲۴

به‌لگه‌کانی ژماره ۱۶ و ۱۷ نیشان دده‌ن که له پیکه‌وتی ۱۳۲۴/۴/۴ هیزی ئه‌رتەشی ئی‌ران مه‌وافقه‌تی خویان له گه‌ل ته‌واو بوونی خه‌زمه‌تی ب‌رایم خانی نادری له ئه‌رتەش دهرده‌پرن.

ب‌رایم خان له تاریخی ۱۳۲۴/۴/۵ له ئه‌رتەشی ئی‌ران دیته‌ده‌ر و ده‌بی هه‌ر له‌و کاته‌دا بی‌ت که له گه‌ل کۆمه‌له‌ی ژ - ک ئاشنا بووبی‌ت.

یه‌کیک له تیکۆشه‌رانی کۆمه‌له‌ی "ژ - ک" له هه‌ریمی کرمانشان و که‌له‌هور و... میرزا عه‌ولای موده‌بیر مه‌شه‌هور به "ئاغا گه‌وره" بووه.

ئاغای گه‌وره، سه‌رۆکی شاخه و پیکخراوی "ژ - ک" له سنه و کرمانشان و که‌له‌هور و لورستان بووه و پیکخراوی کرمانشان له لایه‌ن چه‌ند نووسه‌ری خاوه‌ن قه‌له‌م و سیاتمه‌داره‌وه به‌پێوه‌چووه.

یه‌کیک له سیما نه‌ناسراوه‌کانی کارگی‌ری کۆمه‌له‌ی "ژ - ک" میرزا ب‌رایم خانی نادری بووه.

پۆژنامه‌ی کوردستان له ژماره‌ی ۵۷ دا به‌م جو‌ره ده‌نووسی:

هاتن:

پۆژی ۱۳۲۵/۳/۱۹ ئاغای ئی‌براهیم نادری که یه‌کیک له ئازادی‌خاهانی به‌تینی کورده واردی مه‌هاباد بووه. پۆژئاوای ۱۳۲۵/۳/۲۰ له رادیوی کوردستان نووتقیکی به‌تینی خوینده‌وه.

پۆژنامه‌ی کوردستان ژماره ۵۷، چوار شه‌ممۆ ۲۲ جو‌زدانی ۱۳۲۵

له راسته وه: سه لته نه خانم، ئیپراهیمی نادری له گه‌ل خوشکی
وینه: له لاپه‌ره‌ی فه‌یسبووکی به‌رپێژ موحیب مه‌هابادی وه‌رگیراوه.

وهك ده‌لین ده قسه‌کردندا كه‌م وینه بووه. بیجگه له كوردی و فارسی، زمانی عه‌ره‌بی و ئینگلیزی زانیوه.

برایم خان له‌و ده‌وره‌یه‌دا، جگه له وتار نووسین بو "كوردستان" ئۆرگانی حكومه‌تی میلی كوردستان، هیئدیك وتاری كوردی بو گوڤاری "گه‌لاویژ" و زنجیره وتاریك بو نامه‌ی هه‌فته‌ی "كوهستان" ده‌نووسی. "كوهستان" ئه‌وكات له تاران به فارسی ده‌رده‌چوو و زنجیره وتاری "سه‌لاحه‌دینی ئه‌یووبی" به خامه‌ی برایم خان ده‌ رۆژنامه‌یه‌دا چاپ و بلاوكراوته‌وه.

له نامه‌ی هه‌فته‌یی "كوهستان" ژماره ۵۱ برایم خانی نادری به‌شیک له کتییی "مشاهیر کرد و كردستان" نووسینی: ئه‌مین زه‌کی به‌گ له زمانی كوردی را وه‌رگیڤراوته‌ه سه‌ر زمانی فارسی و له چوار به‌شدا چاپ و بلاوبۆته‌وه.

مشاهیر کرد و كردستان

نام کتابی است حاوی سرگذشتهای تاریخی عده‌ای از سلاطین - امراء - و برجستگان کرد به قلم توانای مورخ بزرگ جناب "امین زکی بیگ" به زبان کردی نگارش یافته و ترجمه عربی آن بطبع رسیده است. خدمات این دانشمند بزرگ در راه احیای ادبیات کردی و تواریخ گذشتگان فراموش شدنی نیست. مندرجات کتاب مشاهیر کرد و كردستان از هر حیث قابل توجه و دانستنی است و ما سعی می‌کنیم خلاصه ترجمه فصولی از آنها از نظر خوانندگان محترم گذرانیده و در صورتی که توفیق یابیم بعدها ترجمه کامل آنها چاپ و در دسترس عامه قرار دهیم.

سلاطین و پادشاهان و امرای مستقل

۱. ایوبیان (سلطان صلاح الدین)

نویسنده: جناب امین زگی بیک

ترجمه و اقتباس: آقای ابراهیم نادری

سلطان صلاح الدین پسر امیر نجم الدین ایوبی، پسر شاوی بن مروان و از عشیره راوادی است که شعبه‌ای از عشایر هذبانی کرد می باشد. این عشیره در اطراف "توین" در قسمت آذربایجان شمالی واقع گردیده. سلطان صلاح الدین مشهور به "الملك الناصر صلاح الدین یوسف اول" در سال ۵۳۲ هجری مطابق با ۱۱۳۸ میلادی در شهر "تکریت" متولد شده و بطوریکه در کتب "دائرة المعارف اسلامیة" و "زندگی صلاح الدین ایوبی" و غیره ذکر شده یکی از بزرگترین پادشاهان و از متنفذترین سلطانان عصر خود بوده است.

تاریخ زندگی او به چهار دوره تقسیم می شود:

الف - دوره کودکی تا رسیدن به سلطنت.

ب - سعی و کوشش برای تثبیت دعاوی مملکت خود و ایجاد توحید و یگانگی در بین کلیه کشورهای اسلامی.

ج - جهاد بر علیه صلیبی ها تا روز وفات.

د - صفات و مزایای برجسته او.

جای بسی تأسف است که اطلاعات و تحقیقات در باره کودکی او بسیار کم و ناتمام بوده و آنطوریکه دکتر "احمد البیلی" تحقیق

کرده و می نویسد. نجم الدین ایوبی و اسد الدین شیرکو از تکریت عازم خدمت " عمادالدین زنگی " در موصل شده و مدتی در ارتش وی مشغول خدمت بوده‌اند و بعد از تسخیر شهر " بعلبک " در سال ۵۳۴ هجری از طرف عمادالدین زنگی مشاورالیه نجم الدین پسر صلاح الدین را حاکم شهر نامبرده گردانید و شکی در این نیست که در آن موقع امیر کوچک نیز همراه پدر بوده است.

بعد از وفات عمادالدین زنگی شهر بعلبک به مردمان شام واگذار گردید و آنان نیز در آن شهر باقی ماندند، ولی چندی از این واقعه نگذشت که نجم الدین ایوبی، پدر صلاح الدین بفرمانداری نیروهای شام برگزیده شده ولی اسدالدین شیرکو در این وقت به خدمت در دستگاه سلطان محمود نورالدین پسر عمادالدین اشتغال داشت و بعدا به فرماندهی کل قوای این سلطان مفتخر گردید.

در آخر قسمت دوم جنگهای صلیبی امیر دمشق (شام) اطاعت خود را به سلطان محمود نورالدین اعلام داشته شیرکو در راس قوای سلطان عازم تسخیر شام شد. پدر صلاح الدین که نمی خواست از اوامر ولی نعمت خود سرپیچی کند و یا در مقابل برادرش مانند دشمنی عرض اندام نماید وارد مذاکراتی در میان آنها شده بدین ترتیب بدون خونریزی نیروهای سلطان نورالدین وارد شام شد و نسبت به فرمانده نیروهای آنجا، نجم الدین اظهار لطف و تقدیر نمود.

امیر صلاح الدین ایام کودکی را در شهر بعلبک گذرانیده و در این شهر بود که خواندن و نوشتن و صرف و نحو را آموخته و به همراهی پدر بعد از تسخیر شام بدست نیروهای سلطان نورالدین وارد این

شهر شد. سلطان علاقه مفرضی به وی داشت و امیر کوچک نیز سلطان را فوق العاده دوست می داشت. اسب سواری و فنون مختلفه جنگی از قبیل شمشیربازی را به بهترین نحو آموخته و بحدی در آن مهارت یافته بود که بعضی اوقات با سلطان مشغول چوگان بازی می شد. مناصب و مشاغل مختلفه داشت که از همه مهمتر فرمانداری شام بود.

در سال ۵۵۹ هجری برای اولین مرتبه باتفاق عموییش شیرکو عازم سفر شده و در جنگهای بلیس شرکت نموده و منتها درجه رشادت و شجاعت را از خود نشان داده عزم و اراده اش نیز از هر حیث قابل توجه واقع گشت و روی همین اصل بود که در سفر دوم شیرکو به مصر دوباره به وی ملحق شد و در جنگهای سختی که بین آنها و ارتش آموری، پادشاه فلسطین در شهر بابین در گرفت رشادت و شجاعت فوق العاده صلاح الدین برای دومین بار روشن و مبرهن گردید و در پرتو فداکاری و مهارت او بود که شهر اسکندریه به تصرف ارتش عموییش شیرکو درآمده و خودش نیز به فرماندهی این شهر منصوب شد در پرتو رشادت و عزم آهنین خویش سد منیعی در مقابل ارتش های مصر و مهاجمین اروپائی بوجود آورده بعد از انعقاد صلح با آنان به شام مراجعت کرد.

چندی از مراجعت صلاح الدین و عموییش نگذشته بود که بر خلاف عهد و پیمان صلح پادشاه فلسطین قیام نموده به مصر حمله کرد. بر حسب تقاضای خلیفه " العاضدالفاطمی " و وزیر او " شاور " سلطان نورالدین شیرکو را برای سومین مرتبه با نیروی خود برای کمک به آنان به مصر مراجعت داد و در این بار نیز صلاح الدین با وی به مصر مراجعت نمود و بعد از اینکه نیروهای اروپائیان را

سخت شکست داده و شاور نیز از بین رفت، شیرکو وزیر خلیفه العاضدالفاطمی گردید ولی چندی نگذشت که شیرکو وفات یافت و صلاح الدین بجای وی منصوب گردید و از طرف خلیفه ملقب " الملك الناصر ابی المظفر صلاح الدینا والدین " شده و شهرت بسزائی یافت.

در تاریخ ۲۵ جمادی الاخر سال ۵۶۴ هجری مطابق با ۲۶ مارس ۱۱۹۶ میلادی سلطان نورالدین او را فرمانده کل قوای سوریه کرد.

با وجود تمام این مناصب صلاح الدین بیش از بیست و دو سال نداشت بعد از اینکه " الملك الناصر " خطر احتمالی نیروهای سودانی را که ممکن بود متوجه او شود دفع کرد و موقعیت خود را تقویت نمود متوجه پادشاه فلسطین و کشور یونان گردید و یکی بعد از دیگری آنها را شکست سخت داده و از شر آنها خود را راحت نمود.

در پرتو مساعدتها و فداکاری های برادرش " تورانشاه " به کشور (النوبه) نیز دست یافته و بعد از آن متوجه نجات و استخلاص فلسطین گردید، و در نظر داشت بهرطور که ممکن است بیت المقدس را اشغال و صلیبی ها را از آنجا بیرون بریزد.

شهرت و قدرت ملک الناصر به منتهی درجه عظمت خود رسیده و در اندک زمانی نام وی شهرت فوق العاده ای یافت و همین شهرت و اقتداری بود که موجب حسادت عده ای از امراء گردیده به انواع وسایل می کوشیدند که افکار سلطان را نسبت به او مغشوش ساخته وی را از نظر سلطان بیاندازند.

ولی این دسایس بر ملک ناصر پوشیده نماند در پرتو هوش سرشار و ذکاوت فطری خود اقدامات و دسایس مغرضین را خنثی نمود.

پس از اینکه سروصورتی به اوضاع قدس داد متوجه شهر " صور " گردید ولی بواسطه موانع طبیعی و پایداری سخت ساکنین آنجا تا حدی دچار اشکال گردید. زیرا پادشاه فلسطین که چندی قبل بدست سلطان اسیر گردیده بود و بشرط عزیمت به اروپا آزاد شده بود در راس نیروهای سلطان از یک طرف وارد شهر " صور " شد او نیز از طرف دیگر داخل گردید. تسخیر شهر قدس بدست مسلمانان باعث ازدیاد کینه صلیبیون شده و پادشاهان فرانسه و انگلستان و امپراطور آلمان و بعضی دیگر از امراء و بزرگان اروپائیان حمله خود را در این موقع بر نیروهای سلطان آغاز نمودند تصادف طوری بود که در این وقت امرای اسلام و حتی خلیفه هم حاضر نبود که کمک و مساعدتی به سلطان صلاح الدین بنمایند و بدین ترتیب خود و قوایش بدون کمک و مساعدت در برابر قوای فراوان و نیرومند دشمنان قرار گرفته بود ولی ایمان به خدا و جهاد در راه حفظ دین مقدس اسلام او را وادار نمود که در این وضعیت دشوار تا آخرین قطره خون پایداری کند.

نیروهای صلیبیها به شهر " عکا " رسیده، این شهر را محاصره کردند ولی سلطان با قوای قلیل خود پیوسته با آنان در نبرد بود بعد از دو سال پافشاری و جان بازی عاقبت " عکا " بدست نیروهای صلیبیها افتاد و از ارتکاب فجایع بیشمار دریغ ننمودند بطوریکه ساکنین شهر در قبال این اعمال و مظالم کاملاً به درجه جوانمردی قهرمان بزرگ اسلام پی بردند.

ولی سلطان باوجود این جریانات ناامید و مایوس نگردید و با طرح و نقشه عاقلانه‌ای موفق شد از دخول نیروی دشمن به قدس جلوگیری نماید. سرانجام پس از پنج سال جنگ و خونریزی پیمان صلح بسته شد و در ۲۲ شعبان سال ۵۸۸ هجری جنگ با پیروزی قطعی قهرمان و سردار بزرگ اسلام، صلاح الدین پایان پذیرفت در ۲۶ شوال ۵۸۸ هجری سلطان به شام مراجعت نموده پس از مدتی برای استقبال حجاجی که برمی گشتند رفته و در بین راه بیمار و روز چهارشنبه ۲۷ صفر سال ۵۸۹ هجری (۴ مارس ۱۱۹۳) در سن ۵۷ سالگی بدرود زندگانی گفت و در نزدیک مسجد بنی امیه دفن گردید. میگویند از او ۱۷ پسر و یک دختر باز مانده.

صفات و مزایای برجسته او

اگر در مراحل زندگانی صلاح الدین اندکی دقت شود دیده خواهد شد که سلطانی بزرگ و مقتدر بوده و در تمام مدت حیات بزرگترین خدمات را به کشورهای خاور نموده و از نیروهای مهاجم اروپائی با کمال قدرت جلوگیری کرده و پیوسته بر نیروهای زورمند آنها غلبه داشته است.

سلطان صلاح الدین همیشه امراء و سلاطین اسلام را به وحدت و یگانگی دعوت نموده و دو رکن بزرگ و مهم را (یعنی مصر و سوریه) با وجود اختلافات زیادی که در بین زمامداران و مردمانشان بوده به مکه مقدس ضمیمه نموده است، قدرت و حکم او از کردستان تا سودان و یمن و عدن رواج داشته و با وجود اختلافات شدیدی که در بین ساکنین این سرزمین وسیع حکمفرما بوده در پرتو ذکاوت

فطری و تدبیرش اتحادی بوجود آورده و تمام عواملی را که موجب اختلاف بوده از میان برداشته است.

فتوحات این سلطان زائیده حسن تدبیر و عدالت و رفتار پسندیده او با ملت بوده است.

سلطان صلاح الدین در عین عدل و تدبیر با زور و استبداد جدا مخالف بوده و به موجب شریعت اسلام حکم و قضاوت میکرد و از دستورات پیغمبر اکرم و اصحاب او کاملاً پیروی مینموده است. هر چند در رای و تدبیر صائب بود ولی رای و تدبیر دیگران را نیز پسندیده و محترم می شمرد. با حسن تدبیر بی مثالش قلب رعایای خود را تسخیر کرده بود و همگی او را دوست داشته تقدیر مینمودند.

وفاتش بزرگترین ضربتی بود که به قلب رعایایش وارد آمد و در سرتاسر قلمرو حکمفرمائیش، از کوچک و بزرگ غنی و فقیر، از مرگش متأثر و متالم بوده و در سوگواریش همگی جامه سیاه در برکردند زیرا پدری مهربان، پادشاهی رحیم، حاکمی عادل و سلطانی شجاع و دلیر بود از حق ملت خود دفاع میکرد آنان را از شر دشمنان محفوظ میداشت و یکی از فداکاران حفظ دین مقدس اسلام بود.

عقیده اش این بود که مصالح ملت را بر مصلحت خود ترجیح دهد و در تامین رفاه حال مردم به منتهی درجه سعی و کوشا بود. به مال دنیا توجه و علاقه ای نداشت بطوریکه در حین فوت هم پسر خود الملك الظایر را مخاطب ساخته فرموده بود:

" ترا به پیروی از اوامر الهی دعوت می کنم که اساس سعادت دنیوی است تو را به آنچه خداوند امر فرموده و سبب تمام پیروزیهای تو خواهد بود متوجه می سازم، از خونریزی بر حذر باش و از ورود به این مرحله خودداری کن زیرا دیگر نخواهی توانست از لکه‌های آن در امان باشی تو را برعایت جان و حفظ دل‌های مردم توصیه می کنم. زیرا تو امین خلق و امین خداوند برای آنان خواهی بود تو را به تسخیر و حفظ قلب امراء و فقراء و زیردستان نصیحت می کنم زیرا جز با عدالت و جز با همراهی با مردم توفیق نصیبت نخواهد شد بر کسی ظلم نکنی. زیرا ظلم پایدار نیست. بر حذر باش از حایلی که بین تو و ملت بوجود آید. زیرا تو بدون ملت بجائی نخواهی رسید. رضایت آنان را جلب کن تا خداوند ترا مغفرت بخشد و تو را به راه راست هدایت نموده و نگهدارت باشد."

اگر درست در زندگی این قهرمان اسلام دقت کرده و مراحل زندگانی او را با تامل از مد نظر بگذرانیم خواهیم دید که از تجملات زندگانی و غرور و تکبر که بیشتر سلاطین پابند آن میشوند بسیار دور بوده و اصلا بدان علاقه‌ای نداشته است.

هر فردی از افراد کشور وسیع او حق داشته از بزرگ و کوچک غنی و فقیر بدون کسب اجازه به حضور سلطان بار یافته و شکایت خود را بعرض برساند و غالبا طوری با آنان صحبت میکرده و به شکایاتشان توجه و رسیدگی نموده که جنبه سلطان و رعیتی در میان نبوده بلکه رفتارش پدران و بسیار صمیمانه بوده است.

سلطان صلاح الدین پادشاهی عادل و متواضع بود و این تواضع در رفتار و کردار و حتی در پوشاک و محل سکونت او کاملاً هویدا بوده است. میگویند والی شام قصر بسیار زیبایی برای او ساخته بود و قتیکه سلطان از آن قصر دیدن کرد به والی گفت:

" نمی توانیم در این کاخ با شکوه برای ابد زندگانی نمائیم. این کاخ هرگز به فردی که اجل در چند قدمی اوست برازنده نیست. غرض ما خدمت و اطاعت اوامر خداوند است نه چیز دیگر."

مال و مکنت در نظر سلطان صلاح الدین ارزشی نداشت و بارها گفته بود:

" مال و خاک در نظر من یکی است و هرگز بین آنها فرقی قائل نمی شوم."

هر فردی که به وی روی میآورد مایوس و نا امید مراجعت نمیکرد همیشه بیش از آنچه که انتظار داشتند خوشحال و راضی برمیدانید. تمام زیردستان میدانستند که مایملک سلطان همان است که صرف نیروها و افراد خود می کند و بهترین دلیل هم این است که هنگام وفات نه مال و مسکنی و نه ثروتی بجا گذاشت و چنانکه امیر محمد علی میگوید:

سختی و کرامت سلطان بحدی بود که پس از مرگش ۴۷ درهم بجا گذاشته بود. این مبلغ خیلی کمتر از آن است که یک نفر فقیر از خود بجا می گذارد.

بزرگترین دلیل بر عظمت و قدرت و جوانمردی او این است که مورخین و علمای غرب و پادشاهان آنان تمام صفات حسنه و برجسته او را تقدیر میکنند.

در حینی که امپراطور آلمان چندی در سوریه توقف داشته اولین تقاضایش زیارت آرامگاه این سلطان بوده است و چون به آرامگاه این قهرمان رسیده یک دسته گل بر مقبره‌اش گذاشته و در نطق کوتاه خود چنین گفته:

" من بی اندازه مفتخر و مسرور هستم که قدم به سرزمینی گذارده‌ام که زمانی قهرمان بزرگ سلطان صلاح الدین بر روی آن میزیسته قهرمانی که از بزرگترین و برجسته‌ترین رجال عصر خود بشمار آمده، رشادت، قدرت، شجاعت و جوانمردی او روزی شهره آفاق بوده است".

سلطان صلاح الدین پادشاهی عادل و سلطانی مقتدر در عصر خود در هنگامی که نیروهای خود را برای اخراج و جلوگیری از نفوذ صلیبیها رهبری می نمود اتفاقا به نیروهای صلیبی که تحت فرماندهی ریشارد شیردل پادشاه انگلستان اداره می شد برخورد در هنگام رسیدن دو اردو بهم، سلطان صلاح الدین پیش رفته و با صدای بلند گفت: " راست در جای خود بایستید که دل این شیر از دل شیر شما قویتر است".

این سلطان تقریبا تمام زندگانی خود را در میدانهای جنگ گذارنید حتی در حینی که بیمار هم می شد میدان جنگ را ترک نمیکرد.

هرگز دیده نشده که از درد و مرض از اسب پیاده شود و گاهی که امراء او را نصیحت می کردند که مدتی استراحت نماید چنین می گفت: "هرگاه قدم من با زمین تماس یابد احساس درد می نمایم".

دکتر احسان البیلی اظهار می کند که وجود سلطان نمونه حقیقی عظمت و اقتدار اسلام بود و در وجود او باید عظمت و قدرت شرق را شناخت.

ستانلی مورخ معروف می نویسد: هنوز جهان پی به اخلاق و صفات برجسته این ذات بزرگ نبرده سلطان شریف و پادشاهی شجاع و با رحم بوده و... و بدین اوصاف حقیقتاً نمونه برجسته اسلام بود و چیزی که بیش از پیش به عظمت و قدرت این سلطان افزوده و باعث گردید که تمام دوستان و دشمنان او از وی تعریف و تمجید نمایند.

در تاریخ چنین نوشته‌اند: چیزی که باعث حیرت و تعجب صلیبون میشد و به سلطان صلاح الدین ایمان پیدا کرده بودند جوانمردی، سخاوت و ایفای بعهده او بود.

این است عقاید مللی که بدست این قهرمان شکست خورد و تمامشان را با یک دنیا یاس و ناامیدی از آسیا بیرون کرده بود.

نامه هفتگی "کوهستان" شماره ۵۱، ۵۳، ۵۵ دوشنبه ۲۶ فروردین، دوشنبه ۶ اردیبهشت، دوشنبه ۲۳ اردیبهشت سال ۱۳۲۵-۱۹۴۶

از مجله گلاویژ، ترجمه و اقتباس: آقای ابراهیم نادری

دکتر کامران عالی بدرخان

در سال ۱۸۹۵ میلادی در ده "مقتله" در شمال سوریه متولد شده، و بیکی از خانواده‌های بزرگ که معروف بشاهزاده‌هاست منصوب می باشند.

از این خانواده بزرگ رجالی برجسته و از هر حیث شایسته بوجود آمده ولی پیش آمدهای غیر مترقبه‌ای که برای این خاندان بزرگ پیش آمده باعث شده که تمام ثروت و مکننت و دارائی هنگفت در راه نجات قومیت بباد غارت برود و می توان گفت بدینطریق کلیه ثروت آنها از میان رفت.

دکتر کامران از دانشکده حقوق استانبول فارغ التحصیل شد. در دوران تحصیل از هر حیث شایسته و لایق بود و به علی که برایش پیش آمد ناگزیر شد برای تحصیلات عالی و تکمیل آن به آلمان عزیمت نماید. مدت پانزده سال تمام در این کشور بسر برد و از دانشگاه لیپزیک گواهینامه عالی در رشته‌های سیاسی و اقتصادی دریافت کرد. در این ضمن بود که کتاب خود را بنام "کردستان" تالیف نموده و از شورای عالی موفق بدریافت دکترا گردید و از این پس به دکتر کامران معروف شد.

پس از پانزده سال آلمان را ترک گفته عازم پاریس شد و مدت دو سال نیز در دانشگاه "سوربن" تحصیل کرد و رشته اختصاصی فلسفه و ادبیات فرانسه را به پایان رسانید.

بعد از فراغت از تحصیل عازم قاهره گردید در آنجا با جلادت بیک برادر بزرگ خود که روزنامه معروف به "هاوار" را منتشر مینمود،

همکاری نزدیک داشته سپس با هم به سوریه مراجعت کردند. دکتر کامران در بیروت ساکن شد و دو روزنامه " روزانو و استیر " را بزبان فرانسه انتشار داد. جلادت بیک در شام ساکن و دو روزنامه " هاوار و روناھی " را اداره میکردند.

دکتر کامران بسیار روشنفکر و در کارهای خود فوق العاده دقیق و عشق و علاقه مفراطی بکار دارد. همیشه دوست دارد که خدمت تازه به هم نژادان خود نموده و در این راه خدمات شایان انجام داده است. سرتاسر اروپا را مدت‌های مدید گردش کرد و مدتها در شهرهای: لندن، برلین، پاریس، مارسیل، زوریخ، لیپزیک، مونیخ، روم و آتن سکونت گزیده است و با وجود اینکه فعلا بیش از پنجاه و یک سال از عمرش نمی گذرد بسیار جوان بنظر می رسد. بدون اینکه مایل به تظاهر باشد بکار خود مشغول است و چنان ذوق و علاقه دارد که هیچگاه دیده نشده از کثرت کار اظهار کسالت یا خستگی کند و یا اینکه بگوید فلان و فلان کار را کرده‌ام.

خدماتی را که به ادبیات کردی و ترقیات " کرد " کرده و زحماتی را که متحمل شده است هیچگاه با ارزش جلوه نداده است. سعی و کوشش او این است که بر خلاف مغرضین حقیقت کرد و کردستان را به جهانیان بشناساند.

اولین کردی که باو یندل و یلکی مذاکره کرده و حقایق زندگی سیاسی و اجتماعی " کرد " را در یک دفترچه به زبان انگلیسی که خود تهیه نموده بود تنظیم کرد دکتر کامران بود.

با وجود اینکه عده اکراد در لبنان چندان زیاد نیست ولی در پرتو کردانی و زحمات طاقت فرسای او عاقبت در رادیو بیروت

برنامه‌ای برای زبان " کردی " ایجاد نموده و همه روزه در ساعت پنج و نیم به وقت تهران بر روی موج کوتاه ۳۷ درجه صحبت میکند. با وجود داشتن کارهای فوق العاده زیاد باز به امور تجارتي مشغول است. هرچه از این راه عایدی بدست می آورد به اندازه هزینه زندگانی خود مصرف نموده بقیه را در دنبال ایده‌آل خود خرج می نماید.

آشنایان و دوستان زیادی از رجال و برجستگان ملل مختلف دارد اغلب به دیدار او می روند او هم با کمال میل و اشتیاق از آنان پذیرایی می کند و مخصوصا سعی و کوشش دارد در این موارد آداب و رسوم زندگی اجتماعی اکراد را به آنان نشان دهد.

دکتر کامران السنه ذیل را خوب میداند: کردی، عربی، ترکی، فارسی، فرانسه، انگلیسی، آلمانی، یونانی و بعضی زبانهای اروپای مرکزی به اغلب این زبانها تالیفاتی دارد مثلا:
بزبان فرانسه:

۱- مسله " کرد " با یک مقدمه از ادبیات کردی

۲- پادشاه کردستان با یک مقدمه از شعرای قهرمانی

۳- دیکسیونر " کردی " به فرانسه و بالعکس دارای ۱۰ هزار لغت

بزبان آلمانی:

۱- اعقاب کردستان: حاوی سرگذشت قهرمانان ملی کرد که در راه آزادی جان داده‌اند.

۲- زندگانی مفت

۳- ترجمه یک کتاب کردی به زبان آلمانی

بزبان کردی:

۱- هفت جلد کتاب کردی با الفبای لاتینی برای دانش آموزان کرد

۲- ترجمه تمام قرآن

۳- ترجمه هفتصد حدیث نبوی

۴- قاموس کردی به آلمانی و آلمانی به کردی، این کتابها با کتابهای دیگری می بایست در سال ۱۹۳۹ در آلمان چاپ شود.

کتابی دیگر با هم " نثر و ادبیات کردی " بزبان فرانسه نگاشته که می بایست در سال ۱۹۴۰ در پاریس چاپ شود.

علاوه بر این تالیفات در اغلب جراید و مطبوعات خاور و باختر انتشارات جالب توجهی دارد و در نتیجه این زحمات است که دکتر کامران معروفیت جهانی دارد.

با وجود اینکه پنجاه و یکمین سال زندگانی خود را طی می کند هنوز متاهل نشده و بارها گفته است: " بجای اینکه وقت خود را صرف زن و تربیت بچه و تربیت منزل نمایم بهتر است در راه ملت و هم نژادان خود بکوشم".

دکتر کامران دارای اندامی متوسط قدری تنومند نسبت به سن و سال خود بسیار ورزیده می باشد.

جلادت بیگ برادر بزرگتر دکتر کامران که در شام خدمات ملی انجام می دهد، دارای اندامی ورزیده و نیرومند بوده و علاقه زیادی بکار دارد. بانویش: روشن خانم، زنی است تحصیل کرده و بسیار

فهمیده و "کرد" دوست او هم یکی از مدارس عالییه دخترانه را در شام اداره میکند.

این خانواده نیز مهمانان "کرد" خود را با آغوش باز پذیرفته و خرسندند از اینکه یک نفر "کرد" بر آنها وارد شود.

خدمات این دو برادر که سالیان عمر خود را صرف پیشرفت و ترقی "کرد" نموده‌اند فراموش شدنی نیست. چندین مرتبه از دکتر کامران خواستیم که شرح زندگانی خود را برای ما بنویسد ولی او پیوسته در جواب میگفت: "امروز شما باید اوقات خود را به چیزهای مفیدتر و لازمتری صرف نمائید".

اوقات فراغت خود را به تدریس سالمندان "کرد" که در بیروت بکارهای متعدد اشتغال دارند صرف میکند. اگر کسانی استطاعت خرید لوازم التحریر هم نداشته باشند خود وسایلش را فراهم میسازد، جدیت او در این مورد طوری است که امروز کمتر "کردی" دیده می شود که نوشتن و خواندن و حساب نداند.

او هر سال مبلغی به عنوان جایزه بین سالمندان تقسیم میکند و با تشویق های خود آنان را به آموختن، نوشتن و خواندن کوشا مینماید. او این شاگردان خود را بیک چشم نگریسته فرق و تفاوتی بین آنان قائل نمی شود.

نامه هفتگی "کوهستان" شماره ۵۶ دوشنبه ۳۰ اردیبهشت سال ۱۳۲۵_۱۹۴۶

بزرگان کرد را بشاسید

امین زگی بیک

یک دانشمند معروف کرد

به قلم: آقای ابراهیم نادری

در سال ۱۸۸۰ میلادی در شهر سلیمانیه واقع در کردستان عراق طفلی قدم بعرصه وجود گذاشت، نامش محمدامین و پدرش یکی از بزرگان آن شهر و نامش حاجی عبدالرحمن بود.

محمدامین دوران طفولیت خود را دوش بدوش امین فیضی بیک که یکی از برجستگان " کرد " بود در یکی از مکتبهای همان شهر به تحصیل پرداخت و در همان مکتب زبان فارسی را نیز آموخت. پس از آن وارد مدرسه رشیدییه نظامی شهر سلیمانیه شده و بعد از آن به دانشکده افسری بغداد رفت و تحصیلات عالی خود را در دانشگاه جنگ استامبول به پایان رسانید.

در سال ۱۹۱۳ با درجه سروانی در ارتش عثمانی خدمت می کرد. در سال ۱۹۱۵ برای بار دوم در دانشگاه عباسی ارتشی عثمانی وارد و کورس تکمیلی فرماندهی عالی جنگ را با تمام رسانید در اواخر همین سال بود که شهرت او در خاک عثمانی پیچید و مشاغل حساسی را عهده‌دار شد.

در جنگ بین المللی گذشته امین زگی بیک یکی از فرماندهان عالی ستاد متحده آلمان و عثمانی گردیده لیاقت و کاردانی و رشادت و قدرت او باعث گردید که از طرف دولت عثمانی به آلمان و فرانسه و دیگر کشورهای اروپا اعزام گردید تا مطالعات نظامی

خود را تکمیل نماید. چندین سال در آکادمیهای نظامی اروپا گذرانیده سپس به ترکیه مراجعت نموده. پس از پایان جنگ و اضمحلال امپراطوری عثمانی به عراق مراجعت کرد با ورود به این کشور بفرماندهی دانشکده افسری عراق منصوب شد. بعدها که از این کار کناره‌گیری کرد از شهرستان سلیمانیه بعنوان نماینده مجلس انتخاب و در دوره نمایندگی خود به بهترین وجهی از حقوق موکلینش دفاع نمود و در سایه فداکاری او بود که در این مدت ترقیات محسوسی در نواحی کردستان عراق پدید آمد.

در سال ۱۹۲۵ به سمت وزارت پیشه و هنر عراق منصوب و پس از آن همیشه شاغل پستهای حساس بوده است. در تمام ادوار خدمت نهایت جدیت و کوشش را مبذول و تا آنجائیکه توانسته است به جامعه خود صادقانه خدمت نموده است بطوریکه کمتر کسی را میتوان یافت که بتواند خدمات او را در عراق انکار نماید.

امین زکی بیک علاوه بر اطلاعات و شخصیت نظامی در قسمت تاریخ و ادبیات " کرد " نیز سابقه طولانی دارد. آثار گرانبهای او که به زبانهای مختلفه ترجمه شده است از بهترین یادگارهای این مرد بزرگ میباشد.

یکی از تالیفات مهم او که امروز فوق العاده مورد تقدیر و استفاده جوانان " کرد " است تاریخ " کرد و کردستان " میباشد که به تصدیق مورخین غرب جامعترین تواریخ " کرد " میباشد. این کتاب که به زبان کردی نوشته شده در سال ۱۹۳۶ از طرف یکی از معاریف دیگر " کرد " آقای محمد علی عونى رئیس کتابخانه پادشاهی مصر در قاهره ترجمه و چاپ گردیده است.

آخرین مرتبه‌ای که نگارنده سعادت زیارت جناب امین زکی بیک را داشت در سال ۱۹۴۵ در بغداد بود. این مرد بزرگوار در خانه و اطاق کارش به روی عموم افراد "کرد" باز و مخصوصا به دربان و خدمتگذاران سپرده بود که ملاقات من برای "کردها" مستلزم هیچگونه تشریفاتی نخواهد بود هر وقت هر "کردی" بیاید بدون اخذ اجازه باید او را بنزد من راهنمایی کنید.

جناب امین زکی بیک با اندام کوچک و لاغر خود و باوجود کهولت سن و ابتلای به بیماری روماتیسم مزمن و باوجود اینکه حرکت برایش بسیار سخت و ناراحت است، از هر تازه واردی با نهایت شیرین سخن و خوش معاشرت است تا جائی که هر بیننده را فوراً فریفته خود میسازد.

این مرد ملی با وجود ناسازگاری مزاج و با وجود رنج بردن از حرکت در تمام مجالس ملی کردی شرکت نموده و مقدم او در این قسم مجالس به قدری محترم است که از هنگام پیاده شدن از اتومبیل تا رسیدن به جایگاه خود بر روی دست جوانان "کرد" حرکت داده می شود. بطوریکه در آغاز یکی از سخنرانیهای خود گفته بود: من مفتخر باین هستم که به بازوهای توانای جوانان روشنفکر "کرد" اتکاء کرده‌ام. او از دیدن جوانان "کرد" شاد می شود و می گوید: "چشم من باید به دیدار جوانان روشفکر و خون پاک "کرد" روشن گردد هر چند که درد و آلام من رو به ازیاد برود".

زندگانی فعلی این مرد بزرگ در اطاق کوچی است که اطراف آنرا قفسه‌های کتاب فرا گرفته و تمام وقت او صرف مطالعه میشود.

امین زکی بیک در زبانهای فرانسه، انگلیسی، ترکی، فارسی و عربی بسیار تواناست. دو دختر روشفکر دارد که همیشه در مصاحبت پدر و کسب کمالات بسر میبرند.

امین زکی بیک که دیگر خود نمیتواند مطالعات خود را به رشته تحریر درآورد از همکاری دختران خود استفاده نموده مطالب را به آنها دیکته نموده و آنان نیز در توصیه خاطر پدر در راه روشن نمودن تاریخ مفاخر و بزرگان "کرد" و آثار آنها از کوشش مضایقه ندارند. مثلا کتابی را که اخیرا امین زکی بیک تحت عنوان "مشاهیر کرد و کردستان" به "کردی" نوشته بوسیله یکی از دخترانش به عربی ترجمه و به طبع رسیده است.

نامه هفتگی کوهستان شماره ۵۹ دوشنبه ۱۳ خرداد ۱۳۲۵-۱۹۴۶

ئەم وینەیه لە کاتی سەردانی دوکتور ئیسماعیلی ئەردەلان، لە مەهاباد ھەلگیراوە.

بە پێی پۆژنامەی کوردستان دوکتور ئەردەلان لە ھەوتووی کۆتایی مانگی خەرمانانی ١٣٢٥ی ھەتاوی گەیشتوووەتە مەهاباد و ھەوتوویەک لەوی ماوەتەو.

لەرستەو: ئیبراھیم نادری، سەدیقی ھەیدەری، محەمەد مەحموود، مستەفا خۆشناو.

دانیشتوو: دوکتور ئیسماعیل ئەردەلان

وینە: لە لاپەرەیی وینەیی کۆماری کوردستان، بەرپەس کاک ھەسەنی قازی

گل و خار

نوشته: رفیق چالاک

ترجمه: ابراهیم نادری

صبحگاهی که خورشید جهان تاب چهره زرین خود را از افق خاور و از میان پرده‌های تاریک شب بیرون آورده بود پنج گل سرخ نیز در میان باغچه کوچکی چشم براین جهان بگشودند.

این پنج گل سرخ که برای اولین مرتبه شعاع زرین آفتاب بر آنها تابیده و اولین روز زندگانی خود را شروع نموده بودند هر یک بر کلبنی قرار گرفته هیکل زیبای خود را دستخوش نسیم صبحگاهان ساخته و منظره دلربایشان را بر روی آب زلال برکه‌ای منعکس کرده بودند.

این پنج خواهر را که روزی باغبان ازل از یگانه کلنی بار آورده بود امروز هر یک جدا جدا برفراز شاخساری جلوه‌گر شده بودند. اینها پنج خواهر جوان بودند که ما آن دم از لذایذ و زیبائیهای طبیعت بهره‌مند نگردیده و اولین دقایقی بود که از یک خواب دور و سرسام آور و پر برکت چشم گشوده بود.

صبحدم بود که بر فراز شاخسار درختان پدیدار شده قطره‌های شبنم بر چهره رنگیشان چنان غلطان بود که گوئی قطرات اشکی است که بر گونه گلگون دوشیزه‌گان زیبا از فرط شعف سر از پا میشود.

خواهر بزرگتر رو به خواهران دیگر کرده گفت: زندگی چند روز بیش نیست بهار کوتاهی را باید گذرانید و رفت. اما من آروزمندم

و سعادت خود را در این می بینم که روزی بانوی پاکدامن و خانه‌داری، مرا در میان گیسوان خویش جای داده و یا در میان گلدانی گذارده هر روز صبح کودکان معصوم خویش را گرد من جمع کند و بگوید، از شما می‌خواهم مانند این گل دل آرا و زیبا باشید و مانند او سرزمین، میهن مقدس خود و مشام هم نژادیان خویش را معطر سازید.

گل دوم که پروانه سفید و زیبائی بر روی گونه‌های سرخ فامش در خواب ناز بود گفت: خواهران عزیز من سعادت خود را در این می‌بینم که سربازی رشید و فداکار در راه میهن مرا در یقه اونیفورم نظامی خود جای داده با صدای بلند و مردانه بگوید: ای گل سرخ ... دلیری شهدای راه آزادی سوگند دهید خاک مقدس میهن عزیزم را به خود دشمنان بمانند رنگ تو سرخ نمایم.

گل سوم که هر لحظه لرزش نسیم و تاثیر گفته‌های خواهران بر سرخی گونه‌هایش می‌افزود به سخن درآمده گفت: قبل از اینکه بهار سپری شود و من از میان بروم آخرین امید من در زندگانی این است که روزی شاعری یا نویسنده و ادیبی مرا چیده نیک در گونه‌های سرخ فامم دقیق شده زیبائیم را از ... بگذارند و مرا مخاطب ساخته است.

ای گل زیبا، ای یار بلبل، ای آرایش دهنده گیسوان دوشیزه‌گان به هنگام شادی، توئی نمونه پاکی و مجلس اونس دلداران، تو ای گل ای عروس دل آرای بهاران توئی سرچشمه الهام و فنون، توئی که با خون سرخ شهیدان راه آزادی بدینگونه رنگین شده‌ای، ای اشک جگرسوختگان و مادران داغ‌دیده ترا سیرآب نموده‌اند.

گل چهارم که قطره‌های شب‌نم همچون دانه‌های الماس بر روی پاهایش میدرخشید به خواهران خود گفت دمی چند آرام و ساکت باشید و به بیان آرزوی من گوش دهید روزی من خود را نیکبخت و سعادت‌مند می‌پندارم که یک سردار نامی که هدفش تامین آزادی بشر و احقاق حق ملل باشد مرا در میان انگشتان خویش گرفته هنگامیکه جوانان را راهنمائی و هدایت میکند بگوید: ای جوانان، ای ساکنین این سرزمین مقدس و ای کسانیکه کمر همت بسته می‌خواهید میهن عزیز خود را از چنگال غاصبین باز ستانید و ملت ناتوان خود را متحد سازید، تن پرور و خوشگذران نباشید. این زیبا را بنگرید. اگر آنرا پرپر کنم و لطافت و همه چیز او را باد خواهد برد و این زیبائی و دل آرائی آن که در سایه بهم پیویستگی بوجود آمده از میان خواهد رفت. شما نیز با هم متحد شوید و آینده خویش و نسل‌های آتیه را در پرتو وحدت زیبائی بخشید.

گل پنجم بعد از همه به سخن درآمده گفت: خدای بزرگ بهار زندگی مرا طولانی کن شاید در این سرزمین مقدس چند صباحی به شادی و آزادی بگذرانم. آنکه مرا آزار میدهد، آنچه زندگانیم را تلخ کرده این خارهاست که در کنار من روئیده این خارهاست که نمی‌گذارد دمی بیاسایم. پروردگارا خار را از من دور کن، من دیگر تاب و توان ندارم که با او هم‌جوار باشم از این خار ذره‌ای رحم و مروت ندیده‌ام از او جز نیش نچشده‌ام.

خداوندا: ترا سوگند میدهم به نسیم صبحگاهان و صدای جویبارها و ناله عاشقان صادق مرا از آب و هوای این سرزمین عزیز محروم نگردان گل ناتوان و ضعیفی هستم، آرزو دارم که چندی از زندگی بهره‌مند شوم. این خار را از من دور کن.

هنوز این گل آخرین عبارت مناجات خود را بیپایان نرسانیده بود که بانوی خانه‌داری در پیشاپیش کودکان خود وارد باغچه شد گل بزرگ را کند و چند دقیقه بعد در گلدانی در روی میز صبحانه جای داد.

چیزی نگذشت جوان نیرومندی که از اعضای همین خانواده و سربازی رشید و فداکار بود از کنار گلها گذشت. گل دوم نظرش را بخود جلب کرد آن را کند و گفت: چه گل زیبایی مانند خون سرخ است.

گل سوم نصیب عضو دیگر این خانواده که شاعر جوانی بود گردید. شاعر جوان گل را گرفت و گفت: او را قهرمان شاهکار خود خواهم کرد.

سرپرست و بزرگ خانواده که سرداری پیر بود به مجمعی میرفت گذرش به باغچه افتاد او هم گل چهارم را چید و رفت.

گل پنجم که هر یک از خواهران را به مراد خود رسیده دید غرق دریای فکر و اندوه بود که باغبان سالخورده‌ای سر رسید و خاری را که پهلویش روئیده بود قطع کرده او را از شرش رهائی بخشید.

نامه هفتگی کوهستان شماره ۵۰ دوشنبه ۱۹ فروردین ۱۳۲۵-۱۹۴۶

وینە: مامۆستا و کاربەدەستانی ئیدارەى فەرھەنگى کۆمارى
کوردستان

سالى ۱۳۲۵ - ۱۹۴۶

دانیشتوو له راستهوه نهفهرى شهشم، برايم خانى نادری
وینە: له لاپه‌ره‌ی فه‌یسبووکی به‌ریز موحبیب مه‌هابادی وه‌رگیراوه‌.

به برای خوشه‌ویست فتوحی نهم و پنهی خوم پیشکش ده‌کهم به یادی
نازادی نیشتمان. ئیبراهیم نادری ۱۳۲۵/۹/۲۲

برایم خانی نادری ۹ وتاری به زمانی کوردی و فارسی له
پوژنامه‌ی کوردستاندا نووسیوه:

۱- ما اکراد چه می‌خواهیم؟ ژماره‌ی ۵۷

۲- له‌سه‌ر ژیان‌ه‌وه‌ی میلله‌تی کورد ژماره‌ی ۶۱

۳- آقای قوام السلطنه از نهضت آزادی خواهان پشتیبانی کنید،
ژماره‌ی ۶۴

۴- ئاگاداری، ژماره‌ی ۶۵

۵- ئینتیخاباتی تورکیه یان ئاخهرین تیری ته‌رکی زه‌مامداره
کۆنه‌په‌رسته‌کانیان، ژماره‌ی ۷۳

۶- جه‌ژنی مه‌شرووتیه‌ت، ژماره‌ی ۷۴

۷- بو‌مامۆستایان : دانان و وه‌رگی‌ران (۱) مه‌به‌ست له‌ ته‌ربیه‌تی
ئیبته‌دائی چیه؟ ژماره‌ی ۸۷

۸- مه‌نزوور له‌ ته‌ربیه‌تی ئیبته‌دائی (۲) ئایاتی هه‌لبژیراوه،
پوو‌خوینی کوردی (قراءه)، ژماره‌ی ۸۸

۹- ته‌ربیه‌تی ئیبته‌دائی (۳) ریازییات (حیساب و هه‌نده‌سه)،
ژماره‌ی ۹۲

نووسراوه‌کانی برایم خانی نادری له پوژنامه‌ی کوردستاندا:

ما اکراد چه می‌خواهیم...؟

به قلم: ابراهیم نادری

در این موقع که نمایندگان اعزامی تهران وارد تبریز شده تمام ملت ایران انتظار دارند که مذاکرات فیما بین کردستان و آذربایجان از طرفی و از طرف دیگر نمایندگان اعزامی حکومت مرکزی در محیط مسالمت آمیزی حل شده و این مشکل بزرگ که اهمیت جهانی بخود گرفته مرتفع گردد.

ما ملت کردستان و آذربایجان همانطوریکه تکرارا به دولت مرکزی متذکر شده‌ایم برخلاف نظر ماجراجویان و عمال امپریالیسمها که سالهای ممتد خون ملت ایران را میکده و به منتهی درجه شقاوت و بیرحمی‌ها را به لب پرتگاه نیستی کشانیده خواهان حل قضیه از راه صلح و مسالمت هستیم و نمی‌خواهیم مسبب خونریزی و برادرکشی گردیم.

ولی مزدوران استعماری که همیشه برای مکیدن شیره زندگانی ما متکی به اوامر و دستورات امپریالیسمها هستند و از خود ادا اراده ندارند و با روش ما مخالف بوده و همیشه حفظ منافع امپریالیسمها را نصیب خود قرار میدهند و ادا به مطالب ما وقعی نمی‌گذارند و همین عمال و قره نوکرهای ارتجاعی بین المللی بوده‌اند که در ظرف چند ماه اخیر باعث تاخیر حل قضیه کردستان و آذربایجان با دولت مرکزی گردید و الان مدت چند ماه است که این مشکل راکد مانده و مزدوران استعماری بقدری اشکال تراشی نموده‌اند تا

باعث موفقیت مذاکرات تهران گردیده و چند ماهی آنرا تاخیر نمایند.

شاید در خلال این چند ماه بتوانند به آمال و مقاصد شوم خود موفق شوند. نتیجه مذاکرات تهران و عدم موفقیت آن بر ملت ایران کاملاً روشن نمود که هنوز ماجراجویان و نگهبانان منافع امپریالیستها زمام امور مهم کشور را در قبضه قدرت خویش دارند. در این موقع که نمایندگان ما در تهران مشغول مذاکرات بودند. تمام آزادیخواهان ایران انتظار داشتند بزودی اختلافات فیما بین از طریق صلح و مسالمت حل شود ناگهان ارتش متمرکز شده در محور سقز در سقز و کردستان مرکزی که آلت دست اجرای مقاصد شوم امپریالیستها هستند و در تحت قدرت نوکرهای حلقه بگوش آنان اداره می شود، بر علیه قوای ملی ما با عده زیادی از سرباز و چند تانک و هواپیما حمله نموده انتظار داشتند شاید بزودی قوای غیور و دلیر ما را از پا درآورده و در نتیجه به آمال و مقاصد شوم خویش نائل شوند. ولی بمحض روبه رو شدن با قوای ملی ما پی به اشتباه خویش برده بعد از تارومار شدن عقب نشینی اختیار کردند. ما ملت کرد از کشته شدن آن سربازان بیگناه که برادران ما بوده و از فرسنگها راه با قوهی سر نیزه برای حفظ و حراست موقعیت استعماریها و عمال مزدور آنان شده اند.

باید گفت که این گروه سربازان و افسران بیگناه را سنگر متحرک خویش قرارداده اند و بدون ذره رحم و عطوفت بشریت آنان را فدای مقاصد شوم خویش کرده این بار نیز با ایمان و اراده خلل ناپذیر

ما برای کسب آزادی حقیقی بر مزدوران استعماری روشن و مبرهن گردید.

اکنون در این موقع که نماینده‌گان حکومت مرکزی تهران برای حل مسالمت آمیز مسئله‌ی کوردستان و آذربایجان وارد تبریز شده ما انتظار داریم از راه صلح و مسالمت این مسئله تاریخی را حل نمایند. از آنجائیکه برای همیشه آرزوی ما این بوده و خواهد بود که بدون خونریزی و برادرکشی این موضوع حل شود و از طرف دیگر پیشوای ملی و محبوب ما که متکی به افکار عامه‌ی ملت "کرد" است همیشه از بروز احساسات پرشور ما برای تسریع حل مسئله کوردستان با متانت و خونسردی که ویژه شخص معظم الیه است استقبال میفرماید. با نصایح و اندرزهای گرانبهای پدران خود، ما را به صبر و متانت هدایت میفرماید.

ما ملت "کرد" با صدای بلند به تمام هم میهنان ایرانی خود و جهانیان اعلام میداریم که خواهان جنگ و خونریزی و برادرکشی نیستیم و در صورت اجبار در ورود بدان آماده‌ایم هم برای تحمل هرگونه مشقات و مشاکی که ما را به مقصود اصلی برساند از هیچگونه فداکاری و جانبازی کوتاهی نخواهیم کرد. برخلاف نظر ماجراجویان و عمال استعماری که برای حفظ منافع و موقعیت امپریالیزمها نهضت مقدس ما را می خواهند در نظر آزادیخواهان ایران و تمام جهان، کوچک و ناچیز شمرده و آنرا بر خلاف مصالح ایران وانمود نمایند.

شاید افکار آزادیخواهان و روشنفکران را از قیام نهضت مقدس ملت کوردستان و آذربایجان مغشوش سازند. همانطوریکه با ایمان

و عقیده راسخ و اراده خلل ناپذیر خود وارد و در این مرحله پرافتخار انقلاب برای آزادی و رهائی از قید اسارت و استعماری شده‌ایم و در این راه جانبازیها و فداکاریها کرده و خواهیم کرد با همان ایمان خلل ناپذیر در نظر داریم تمام خاک ایران را از چنگال نوکرهای مزدور بیگانگان و عمال ارتجاعی آنان نجات داده و آزادی حقیقی را در سرتاسر کشور ایران برقرار نمائیم و ملت فلک زده ایران را از چنگال این گرگان خونخوار اجتماعی رهائی بخشیم.

تمام ملت ایران باید از حقوق اجتماعی و آزادی حقیقی بهره‌مند گردند آزادی و آسایش و راحتی همگی تامین شود. ما عمال و مزدوران استعماری را مخاطب قرار داده و میگوئیم از تمام تحریکات جنایت آمیز شما و سعی و کوشش که برای خاموش کردن شعله مقدس انقلاب مبذول میدارید اطلاعی کافی داریم.

مطمئن باشید اراده ما برای نیل به پیروزی بحدی قوی است که توپ و تانک و سر نیزه‌های شما قادر نخواهد بود کوچکترین خللی در اراده آهنین ما وارد نماید. ما میدانیم که شما اکنون برای برهم زدن مذاکرات جاریه در تبریز سعی و کوشش زیاد مبذول میدارید، ولی مطمئن باشید تا روزیکه آرزو و آمال تمام آزادیخواهان ایران برآورد نشود ما صحنه پرافتخار انقلاب را ترک نخواهیم کرد. و برای نیل به پیروزی قطعی چه از راه صلح و مسالمت و چه از راه فداکاری و جانبازی ابداً کوتاهی نخواهیم کرد.

در خاتمه ما نماینده‌گان محترم اعزامی حکومت مرکزی را مخاطب قرار داده و اظهار میداریم، اولاً: مسرت و شادمانی خود را از ورود

و تشریف فرمائی شماها ابراز میداریم، و در این لحظه که پیشوای محبوب ملی کردستان و آقای پیشه‌وری رهبر ملت آذریخواه و غیور آذربایجان با نماینده‌گان خود مشغول مذاکره برای حل قضیه هستند دیده می‌شود در مجاور قوای ملی کردستان عمال و مزدوران امپریالیزم بدست و پا افتاده‌اند و می‌خواهند آب را گل آلوده کرده و ماهی بگیرند، مشغول تحریکات بر علیه قوای ملی ما هستند.

از آنجائیکه ما ملت کردستان از امر پیشوای محبوب خویش اطاعت نموده و انتظاری حل مسالمت آمیز مشکل خود را داریم وضع تدافعی بخود گرفته و از هر گونه تعرض همانطوریکه تا بحال خوداری شده خوداری خواهیم کرد و مخصوصا اعلام میداریم در صورت تعرض به قوای ما هرگونه مسئولیت از عهده ما خارج است.

رؤژنامه‌ی کوردستان، ژماره ۵۷ چوارشه‌ممو ۲۲ جوژه‌ردان ۱۳۲۵

لهسه زيانهوهی میلهتی کورد

نووسهر: ئیبراهیم نادری

بیست و ههشت سال لهمهوپیش بوو که ژهنهپال شهریف پاشا له لایهن میلهتی کوردهوه بو وهرگرتنی حقوقی میلی کورد به نوینهری رهسی بو مهجمهعی عمومی بین المللی نیردرا. ئهو پوژه هوهل پوژیک بوو له میژووی میلهتی کورددا که له پرووی ئوسولیکی موونهزهم و سیاسی داوای حهقی خویمان له دنیای مووتهمدن و پاریزگاری حقوقی میلی پچووک کرد. دیسان هوهل پوژیک بوو که میلهتی چند ههزار سالهی کورد مهوجوودیت و حهقی زیانهوهی خوئی به بهرچاوی ههموو جهانیان خست، و ههر وا هوهل پوژیک بوو که بناغهی ئازادی میلهتی کورد دانرا.

ههرچهند شهپی گهورهی رابردوو گهورهترین سهدهمهی مادی به میلهتی کورد وارد هیئا و سالانی دریز ئیمههی لهسهیری تهکامول وهدواخت بهلام سهدهبهرابهری ئهوه پایهیی ئجتیماعی و ئازادی پاشهپوژی کوردی تهئمین کرد. " زاماو " نووسهری بهرزی سیاسی فهرانسه مسیو هانری له پاش شهپی پیشوو له کتیبیکی خویدا در حهق به کورد دهلی: " کورد میلهتیکی زور ئازاو لایهن علاقهییکی زوریان به بهرز بوونهوه و پیشکهوتن ههیه ئهگهر به ئهم میلهته ئازادی بدریت. لهسهر شهقامیکی تهمهدون و سهیری تهکامول و وهزعی سیاسی و ئجتیماعی و ئیقتیسادی چند سهده فرسخ ری دراوسییکان خویمان بهجی دیلن و ههروا ئهم نووسهره بهرزه لهسهر بهحسی خوئی دهروا و دهلی: پوژیک دی میلهتی کورد

عەلارەغمی ئەو موانعەى كەوا ئیمرۆ هۆى دواكەوتنیهتی ئازادی و سەربەستی خۆى وهچەنگ دینیت مەوجودیت و حەقى ژیانەوهى خۆیان بە جیهان سابیت دەكەن. جا ئەو پۆژەیه كە نیوی كورد و كوردستان لەم سەر ئەو سەرى دونیا بلیند دەبیّت. ئەمە بوو نەزەرى ئەم نووسەرە فەرانسەوییه و بەم چەشنە پێش بینی كردووە كە میللهتی كورد هەتا ئەبەد لە حەقى ژیانەوهى خۆى بیبەش نابیّت. و "دوئیاگەرپێكى" دیکهى سویسی در حەق بە میللهتی كورد دەلی: پۆژیک كە میللهتی كورد بو خۆى سەرۆكێك پەیدا بكات واى بە حالى ئەو میللهتهی كە نیازی دەست دریزی بە حقووقی كورد بوو بیّت..

ژیانەوهى میللهتی كورد یانى گۆرانی كۆلى پژیمی سیاسی پۆژەهلاتی ناوهرپاست و لابردنی یەك جارى نەفووزی سیاسی ئەو دەولەتانه كە ئەمپۆ بەسەر میللهتی كورد دا زال بوون.

ئەمە بوو نەزەرى چەند نووسەرى سیاسی بیگانە در حەق بە ئەوە كە پۆژی وریابوونەوهى میللهتی كورد زۆر نیزیکه...

لەخۆ بووردن و ئازایی میللهتی كورد لە شەپى گەورەى رابردوو لەسەرنەوهشتی جەریاناتی سیاسی پۆژەهلاتی ناوهرپاست مەوقعیتیكى سیاسی و ئەستراتژیكى و ئیقتیسادى كوردستان دیسان نەزەرى پیاوہ گەورەكانى جیهانى بو خۆى كیشا و چەند سألە موتالەعەى تیدا دەكەن تا بە ئەندازەیهك مەسئلهی كورد گەورە بوو كە مەجمەعی عمومى بین المللى لە دواى شەپى رابردوو نەیتوانى كە سەرنەوهشتی میللهتی كورد لە پرووى عیدالەتی بەشریهوه دیارى بكا.

مه‌نافعی ئیستعماریه‌کان ئیجابی نه‌کرد که حه‌قی مه‌شرووعی کورد که تازه له‌ژێر قه‌یدی ئیسارت و ئیستعماری ئه‌مپراتووری عوسمانی نه‌جاتیان ببوو بدریّت، پێویستیان زانی که داوای مه‌شرووعی میلی کورد پامال، هه‌وا و هه‌وه‌سی ئیستعماری خۆیان بکه‌ن. هه‌تا‌کوو بتوانن مه‌نافع و ئیمتیازان له‌ پۆژه‌ه‌لاتی ناوه‌راست حه‌فز که‌ن و له‌سه‌ر ئه‌مه‌ بوو که حه‌تا کوردیان له‌ ئیبتیدایی ترین حه‌قی به‌شه‌ریت مه‌حررووم کرد. دووباره‌ ئه‌سیری زه‌نجیری زمانداره‌ ماجراجوویه‌کانی تورکیه‌ و عه‌ره‌به‌کانی کرد.

ته‌رح کردنی مه‌سه‌له‌ی کورد له‌ مه‌جمه‌عی عوموموی، پافشاری سه‌ختی نه‌ماینده‌کانی کورد بو‌ سابیت کردنی مه‌وجودیت و لزوومی ئازادی خۆیان له‌ لایه‌که‌وه‌ و له‌ لایه‌کی دیکه‌شه‌وه‌ هه‌ول و ته‌قه‌لای زۆر و فشاری سه‌ختی ئیستیماریه‌کان بو‌ ته‌ئید نه‌کردنی حقووقی میلی کورد موشکله‌ییکی له‌نیو مه‌جمه‌عی عوموموی به‌وجود هێنا، عاقیبه‌ت هه‌یه‌تیک له‌ لایه‌ن مه‌جمه‌عی عوموموی له‌ژێر سه‌هرپرستی (کونت تبه‌لکی) سه‌رۆک وه‌زیری سابقی مه‌جارستان بو‌ موتالع‌ه‌ی مه‌سه‌له‌ی کورد و شه‌هرستانی مووسل بو‌ پۆژه‌ه‌لاتی نیوه‌راست نێردرا و ئه‌ولین به‌رخوردی ئه‌م هه‌یه‌ته‌ به‌ شوانیکی کورد بوو.

له‌ شوانیکیان پرسی: ئایا تو‌ پیت خۆشه‌ له‌ لایه‌ن ده‌وله‌تی تورکیه‌ یان عێراق، کوردستان و میله‌تی کورد ئیداره‌ بکریّت؟ شوانه‌که‌ زۆر به‌ تووندی جوابی دایه‌وه‌: حوکمی هیچ کامیانم ناویّت! ده‌مه‌وی له‌ژێر حوکمی کورد دا بزیم.

ئەمە بوو جوابی شوانیکی کورد در حەق بە لزوومی ئازادی بۆ
میللەتی کورد لە پاش ئەوەی کە ھەییەتی ناردراو تەحقیقاتی
لازمەتی کرد گوزارشیکی بە مەزموونی ژێرو بۆ مەجمەعی عومومی
بین المللی نارد: ریاسەتی موحترم مەجمعی بین المللی، بە
گوێرەیی ئەو تەحقیقە کە من لە مۆزوع مەسلەیی کورد و
شەھەستانی مووسڵ کردم بۆم بە ھەرکەوت کە کورد میللەتیکی
تایبەتی، دارای زمان و عادات و پۆسوومیکی مەخسوسە نە
تورکن، نە عەرەبن و لزوومی تەئیمینی ئازادی و ئیستقلالی کورد
زەروریە.

بەلام داخی گرانم ھەرچەند کە ھەموو ھەسایلی بۆ پزگاری و
ئازادی کورد پیش ھاتبوو، موخالفەتی ئیستعماریەکان ھەموو ئەو
ھەسائەلی تیکدا و عاقیبت ھەلارەغمی ئەوەی کە لە مەھیدەیی
(سەور) ئازادی کورد تائید کرابوو لە ھەق قەراردادی لۆزاند
تیکیاندا و ئەم ھەقی موسەلەمی میللەتی کوردیان پامال کرد و
ئەم ھەوێل دانەیی مەجمعی بین الملل تەنیا بۆ ئەو بوو کە
شەھەستانی مووسەل یانی سەرچاوەی نەفتی عێراق لە تورکیە جیا
بکەنەو.

دوای ئەوەی ئەم مەبەستەیان بەجی ھینا مەسئەلی ئازادی کورد
بێدەنگی لیکرا، ئەم رەوشی مەجمعی عومومی بین المللە نەیسبەت
بە میللەتیکی زەعیف و ھەکوو کورد رەوشی زالمانەیی
ئیستعماریەکانی ھەر حەق بە نەتەوہ بچوو کەکان نیشاندا.

لە شەری رابردوو کورد لە مەجمەعی عومومی بین المللی
مەحرور و مەئییوس ھاتە ھەرەوہ. بەلام ئیمانی میللەتی کورد

در حەق بەجی ژیان و مەوجوودیتی خۆی زۆر گەورەتر لە ئەو شکستە بوو کە لە بەرانبەری مەیل و رەغبەتی ئیستعماریەکان خۆاردی. میللەتی ئازا و دەلییری کورد لە ئەم چەشنە نامولایماتی ژیانەوێ زۆری دیبوو. سەیلی بنیانیکێ زولمی مەغول هێرشی سەکنەر و هەزاران ئەمسالی ئەم پێش هاتە قادر بە ئەو نەبوون کە مانع پراحتی و ئازادی میللەتی کورد بین تاریخ و انیشانی داوێ هەرگیز نەدیتراوێ کە یەک پێش هاتوی تاریخ میللەتیکێ زیندووی بو ئەبەد لە حەقی مووسەلەمی خۆی مەحرۆم کرد بێت. بە ئەم چەشنەش میللەتی کورد بدوونە بچووکتیری یەئس و نائۆمیدی واردی مەرحلەییکی تازه بوون. مانگان و سالان پابردن پۆژ بە پۆژ ئیمان و عەقیدەیان نیسبەت بە لەزوومی ئازادی و سەربەستی قایم ئەبوو، زەجر و شکنجە حەبس و ئیعدام تەبعید و تیرەباران تۆپ و تانک و سەرنیزە و تیاریه قادر بە ئەو نەبوون کە سەرنەوشتی میللەتی کورد تەعین کەن و لە دەرکی حەقاییق مەحرۆمیان کەن. پۆژ بە پۆژ میللەتی کورد وریا ئەبوون لەسەرتاسەری کوردستانی گەورە لەپاش شەپری گەورە پابردوو هەتا کوو ئەو پۆژ سەدەها ئینقلاب لە لایەن میللەتی ئازاد و دەلییری کورد بو زگار بوون لە قەیدی ئیسارت و ئیستیعمار کراوێ بە جیهانی؟ گاهی بە شەپ و ئینقلاب زەمانیک بە ئارامی و پراحتی پابرد. بەلام شەپری دوومی جیهانی کە شەپپووری ئازادی بو هەموو میللەتە حەق پامال کراوێکانی دوونیا لیڤا.

میللەتی کوردیش وەکوو باقی میللەتە حەق پامال کراوێکانی دوونیا لەژێر زەنجیری دیلی و ئیسارت هەلساند، ئا و نالەهی خۆیان بە گوئ میللەت بەرزەکانی دوونیا گەیاندا، بەلام سیاسەتی

ئەمپىريالىزمەكان بۇ حەفزی مەنافى سىياسى خۆيان بە دست و پا كەوتن شايد دووبارە مىللەتى مەزلوومى كورد لەژىر زەنجىرى ئەساردتدا ئەسیر كەن و هەول و تەقەلای زۆریان بۇ ئەم غەرەبىزى و زەیل و پەستى خۆياندا. بەلام ئىشتىباھى زۆر گەرەیان كرد چوونكە كوردى ئىمپرو لە حىسى ژيانەوهى ئىجتىماعى و سىياسى لەگەل كوردى رابردوو فەرقى زۆریان هەبوو حەوادىس و جەریاناتى سىياسى كە لە پاش شەرى رابردوو بەسەر كوردى رابردوو داھاتبوو، گەرەترىن تەجرۆبە بوو بۇ كوردى ئىمپرو ئەغفال كردنى كوردى ئىمپرو و مەحرۇم كردنى لە حەقى ژيانەوه شتىكى زۆر دوور لە عەقلە بەلكوو ئەتوانم بلیم غىرە موومكنە لە پروناكايى فىداكارى و لە گيان بووردندا چەند ملیون ئەفرادى ئازادىخواھى كورد بۇ نەجات بوون لە سىياھ چالى ئەسارت حەول و تەقلا درا.

ئىمان و عەقىدەى خەلل ناپەزىرى ئىمە عاقىبەت تەغىراتىكى لە ژيانەوهى سىياسى و ئىجتىماعى ئىمەدانا. پۆژى كورد لەژىر هەورى نەكبەتى بەدەر كەوت. ئىستىرەى بەختى ئىمە گەشاو، نوورى موقەدسى ئىنقلاب بۇ پزگارى لە قىدى ئىسارت و دىلى لە سەرتاسەرى كوردستاندا درەوشا. كانوونى مىللى كورد پىك هات وەكوو نورى ئىمان دلى دەردمەند و زەجر كىشاوى مىللى كوردى پى پروناك بوو.

كەعبەى ئامال و ئارەزووى مىللەتى كورد لەسەر پایە و ئوسلوبىكى دروست دامەزرا، ئىرادە و ئىمانى خەلل ناپەزىرى ئىمە نیشان ئەدات پۆژى سەربەستى و ئازادى ئىمە كە جارىكى دى حەقى مەشرووعى ئىمە پامال ناكرىت. بە ئىسارەت و بەندگى

حازر نابین ئیّمه دهمانهوی بژین و حهقی ژیانهوهی خۆمانیش ههتاكوو بۆمان موومكن بیّت له پرووی سولح و مسالمهت دا داوا ئهكهن. بهر خهلافی ئهوهی كه عدهیكى ماجراجوو و عمالی ئیستعمار، ئینقلابی موقدسی ئیّمهیان دهوی نهنگین كهن و دیانویست ئیّمه له ئیرانیّت مهحرووم كهن.

ئیران كانوونی میلی كورده، ئیران بهبی وجودی میلیتی كورد مهعنا و مهفهومی نییه. ئهگهر ئیّمه میلیتی كوردستان پژیمی كۆنه و بردهفرۆشی و ئیستیماری بگۆرین و مهرامی دیموكراسی لهسهرتاسهری ولاتی خۆماندا تهرویج پی بدن دهلیل ئهوه نیه دهمانهوی خۆمان له ئیران جوودا كهین و دیانكوشین كه ئهم مهرامه موقهدهسه لهسهرتاسهری ئیران بلاو كهین و ههموو براو هاونژاده ئیرانهكانی خۆمان لهژیر پنجهی یهك مهشت گورگانی خۆینخور ئیجتماعی پزگار كهین، بهرهو راحهتی و ئاسایش و ئازادی حهقیقی رههنهمائیان كهین و ئینتزارمان وایه له برا ئازادبخواهكان ئیرانمان كه گوی به قسهی پووچ بیگانهكان ندهن وهدهستی برائی بو پزگاری ههموو ئیران له ئهم ریگهدا بو لای ئیّمه دریژ كهن. شاید بتوانین له پووناکی یهكیتی دا ولاتهكهی خۆمان له كۆنهپرستی و ژیر چهپۆكهی ئیستیمارهیهكان نهجات بدهین.

رۆژنامهی كوردستان ژماره 61 پۆشپهری 1325 - 1946

آقای قوام السلطنه از نهضت آزادی خواهان پشتیبانی کنید

به قلم: ابراهیم نادری

پس از تحمل چندین سال فساد و جور و ستم یک مشت مامورین ماجراجو و استعمارطلب حکومت مرکزی که آلت اجرای مقاصد شوم امپریالیسمها بودند، بدون کوچکترین رحم و شفقت این برادران نژادی خویش را رو به اضمحلال قطعی سوق میداند، عاقبت فرزندان دلیر و پاک نژاد کورد و آذربایجان برای نجات از سیاه چال اسارت و رهائی از قید استبداد و بندگی نگهبانان حفظ مصالح استعماریها دست اتحاد و برادری بهم داده و با منتهی درجه تهور و شجاعت که خصلت پاک نژاد ایرانی خالص است خود را از زیر چکمه و ظلم و فشار استعمارطلبان و خائنینی خارجی پرست نجات داده، و در اندک زمانی که این دو برادر زجر کشیده زمام امور خویش را در دست گرفته و از زیر بار بردگی رهائی یافتند، قدمهای بلندی برای رفاهیت خاک خویش و عمران و آبادی سرزمینی خود و استخلاص سایر برادران ایرانی که در زنجیر اسارت دست نشاندگان مرتجعین دست و پا میزدند برداشتند و همچنین معنویات روحی خود را برای مبارزه قطعی بر علیه ارتجاعیون و استعمارپرستان از هر حیث آماده نموده و عزم و اراده خلل ناپذیر خویش را بر دشمنان آزادی ثابت نمود، از همین سرزمین مقدس کردستان و آذربایجان است که راحتی و آسایشی تمام ملت ایران سر تحت مرام دموکراسی حقیقی تامین خواهد شد، از همین سرزمینی است که روح پاک آزادیخواهی در سرتاسر نقاط ایران سرایت کرده و توده زجر کشیده را برای رهائی از چنگال گرگان خونخوار اجتماع رهبری مینماید. نهضت مقدس دموکراتیک

کردستان و آذربایجان و فداکاری و جانفشانی فرزندان رشید این دو ملت دنیا ثابت نمود که هنوز خون پاک و حقیقی ایرانی در رگهای فرزندان غیور این دو گوشه عقب افتاده ایران باقیست.

همین نهضت مقدس ما باعث گردید که پانزده میلیون توده زجر کشیده که سالیان دراز در زیر پنجه خون آشام استعمار خورد، و تقریباً نابود شده بودند، متوجه فرزندان غیور کورد و آذربایجان شد و دست استمداد بسوی این برادران رشید خود دراز کرده و از نهضت مقدس دیموکراتیک ما با هزاران هزار امید استقبال نمودند.

جناب آقای قوام السلطنه، شما نباید فراموش بفرمائید از آن روزی که قدم استعمار در کشور ما نهاده شده ملت فلک زده ایران از تمام مزایای زندگانی که لازمه هر ملت زنده‌ایست محروم گردیده کشور کهن سال ایران میدان تاخت و تاز یک مشت عمال و دستنشانندگان آنان شده، و کار بیش‌تری را بجائی رسانیدند که میگفتند "میایند و میروند، بما کاری ندارند".

سالها خون ملت ایران را مکیده فرزندان آزادیخواه و دلیر ایران را در گوشه زندانهای تاریک و منحوس دیکتاتوری جای داده و مقام بلند و مقدس آنان به یک مشت عمال و دستنشانندگان خویش سپردند. هر چند در دوره بیست ساله دیکتاتوری تمام مایملک ما اکراد از دست رفت و پامال هوا و هوس یکعده مامورین ماجراجو گردید، و بدست نوکرهای رضاخانی و دوشمنان حقیقی ملت ایران مانند "ارفع"ها و سید "ضیا"ها و هوشمند افشارها قلع و قمع و تبعید و زندانی گردیدیم و همچون برده‌های قرون بربریت از شهری

به شهری کوچاند و از دیار خویش صدها فرسنگ دور انداخته و آنچه که در این قبیل موارد در حق توده فلک زده کرد رومیداشتند.

در تاریخ حتی در اوایل زمان بربریت هم بی سابقه بوده است با زور سرنیزه در حین کوچاندن مایملک مامورین ماجراجو و پول پرست به باد غارت میدادند و باقی مانده را باج سبیل ژاندارمهای دولتی که حافظ مال و ناموس ملت ایران بودند! به رایگان میدادیم، فجایع و مظالم مامورین ماجراجوی دولتی که در تحت اوامر یکعده از دست نشانندگان استعماری اداره میشدند. در حق به ملت ایران بویژه اکراد زائد از وصف است. با وجود این سابقه ننگین که شرارت و دزدی و میهن فروشی آنان همچون روز روشن به ملت ایران بوده از رو نرفته، ما آزادیخواهان را شرور و غارتگر میخوانند.

معلوم نیست در قاموس زندگانی این قبیل دست نشانندگان استعماریون دزدی و شرارت چه معنی دارد؟ درست است که این گرگان خونخوار اجتماعی ما را از هستی ساقط نمودند و یا بعلت ما را به عناوین مختلفه بباد غارت دادند، ولی یک چیز برای ما باقی ماند و آن ایمان و اراده خلل ناپذیر ما بود.

سالها رنج و فشار آنان را به امید اینکه روزی دولت مرکزی توجهی به حال ما نماید بر خود هموار نمودیم. ولی متاسفانه نه فقط برای رفاه حال ما قدمی برداشته نشد. بلکه روزبروز وسائل اضمحلال ما را از طرف زمامداران ماجراجوی دولت مرکزی فراهم میاورند. هیچ نیروی قادر بدار نیست که در عزم اراده‌ی قلبی توده پاک نژاد "کرد" خللی وارد نماید. هیچ قوه‌ای قادر نخواهد بود. ما را از تلاش برای کسب آزادی رای محروم گردانند.

این نکته در حین انقلاب کبیر فرانسه به جهانیان ثابت و روشن گردید، در حینی که ملت زجرکشیده آنروز فرانسه در زیر قدرت استبداد یکعده مامورین ماجراجوی در منتهی درجه مرارت و بدبختی زیست می کردند، ناگاه آتش مقدس انقلاب در دل‌های افسرده آنان شعله‌ور گردید، و سرتاسر وجود آنان را نور پاک انقلاب فرا گرفت و با یک تکان به عایه استبداد و نیروهای مجریه‌ی مملکت خویش قیام نمودند.

زامداران وقت که روز انتقام را نزدیک دیده برای جلوگیری و خاموش کردن آتش انقلاب آزادیخواهان از دولت وقت آلمان استمداد نمودند. در حینی که سربازان و افسران مغرور و متکبر پروسی که با آخرین سازوبرگ آن روز به مساعدت دولت مرکزی فرانسه وارد آن کشور شدند خود را با یک مشت توده لخت و برهنه که آتش انتقام از چشم‌های آنان میدرخشید روبرو دیده و انتظار داشتند در اندک زمانی همگی آنان را نابود و باقی مانده در زیر دست استبدادیون اسیر گردانند. ولی در حین مبارزه پی به اشتباه بزرگ خود برده و اسلحه‌های سنگین آنان در مقابل ایمان و اراده انقلابیون پوشیده و قابل دوام نبود، و در اندک زمانی نیست و نابود گردیدند. این آزمایش بما نشان میدهد که ملتی میتواند انقلاب خود را به نفع خود خاتمه دهد که متکی به ایمان و اراده خلل ناپذیر خود بوده و در این مرحله پر افتخار قدم نهد.

آقای قوام السطنه: همانطوریکه در مدت چند ماه زمامداری خویش مشکلات سیاسی و اجتماعی زیاد ملت ایران را حل نموده و دست‌عمل استعماربیون را تا حدی از سر این ملت کوتاه نموده‌اید، و تقریباً روش شما مایه امیدواری آزادیخواهان کشور شده. ما ملت کردستان برای اینکه به ماجراجویان و مغرضین که نهضت مقدس

ما را برخلاف مصلحت کشور وانمود کرده، و سعی میکردند که افکار سایر برادران آزایخواه ایران را بر علیه ما بشوارانند بفهمانیم و به آنان ثابت نمائیم که خواهان آسایش و رفاهیت خود و سایر برادران ایرانی میباشیم.

پیشوا و رهبری ملی ما که همیشه متکی به افکاری عامه ملت کرد میباشد شخصا برای خاتمه دادن به مسئله کردستان عازم تهران شدند.

انتظار آزادیخواهان این است که حضرت عالی آرزوی صلح و مسالمت و عدل و انصاف به حقوق مشروع ما بذل توجه فرموده و این مشکل تاریخی را حل نمایند. ضربت قطعی را بر سر اهریمنان مرتجع که فقط و فقط منظور آنان حفظ منافع امپریالیزمهاست وارد و ملت ایران را از شر آنان تا ابد رهائی بخشند.

رؤژنامه‌ی کوردستان ژماره‌ی ۶۴ سی‌شهممؤ ۱۱ پۆشپه‌ری ۱۳۲۵

ئىبراهيم نادى ۱۳۲۲/۵/۲۷

وېنە: له كىتېپى ساجبلاغ مكرى (مھاباد) فرېدون حكيم زاده وەرگىراوه

ئاگادارى

نىشتمان پەروەرە خوشەويستەكان بى گومان هيچ كەسى ناتوانىت ئىنكارى ئەھمىيەت و تەئسىرى زانست لەسەر تەرەقى و پىشرەفتى مىللەت بكات.

ئەمرو ئىمە مىللەتى كورد كە لە پاش مەحرۇوم بوونى سالانى دوورو درىژ لە خویندن و نووسين بە زمانى خۇمان عاقىبەت لە پەرتەوى سەعى و كوشش و تەدبىرى پىشەواى گەورە و باقى برا نىشتمان پەروەرەكان توانيمان حقووقى لەدەست دەرچووى خۇمان بەدەست بىنين و ئىمەش ديسان وەكوو سائىرى مىللەتە ئازادەكانى گىتى لە مەزايای مەرامى دىمۆكراسى بەرخۇردار بين.

ديسان ئىمەش پىمان بە تەئسىرى زانست لەسەرنەوشتى پاشە رۆژى خۇمان بردهو و پىويستە بو ھەر فەردىكى كوردى نىشتمان پەروەرەوئوو تەقلا بدات بو بلاوكردنهوى زانست لە سەرتاسەرى و لاتەكەمان دەرجەيىكى، مەسئوليت وا بەسەرشانى برا مەعلیمەكان دەورىك بو دوو مانگ بکەينەو و لەعەرزى ئەم موودەتە دەرسانى موعینە، بو تەرەقى پىدانی پایەى مەعلوومات و تەرزى دەرس وتن و بەخيو كردنى شاگردان زور زەرورى و مووئەسىره. دوو نەتىجەى گەورە ئىمە لەم ئىقدا مە وەر دەگرين:

۱- تەرەقى پىدانی پایەى مەعلووماتى مەلمين بو ئەوہى چاکتر بتوانن بە فەرھەنگى كوردستان خدمەت بکەن كە وەزىفەى ھەر فەردى ئىسلاح تەلەب و نىشتمان پەروەرىكە.

۲- پاش تەواو بوونى دەورەى دوو مانگ ھەر يەك لە مەعلمين ئىمتحان دەكرين و بە ھۆى ياسا و پرووتبەى ئىدارەيان ئەردرىتى

چونکوو عدهیهکی زۆر له برا مهعلیمهکان دارای پرووتبهی ئیداری نین پپوویسته لهم فورسهته ئیستیفاده بکهن. بهم چهشنه هیوادارین که ههموو برا مهعلیمهکان لهم فورسهته ئیستیفاده بکهن و به کهمالی شادمانی لهم دهوره شرکهت بکهن ئهو دهرسانهی که دهکوتریت:

۱- شوعبهی - ریازیات - حیساب - ههندهسه - جهبر.

۲- ئهدهبیات - شیعر و ئهدهبیاتی کوردی و فارسی - تاریخ و جوغرافیا.

۳- تهبعییات - فیزیک - شیمی - زهمین شناسی - گیاشناسی - حهیوان شناسی.

۴- ئیجتماعیات - تهربییهت - وهرزش - گۆرانی کوردی - بیهداشت.

ساعهتی کار: ههموو پۆژی لهسهه ساعهتی چواری پاش نیوهپۆ له وزارهتی فهرههنگ دهرس دهس پپدهکات، دهرسی ئهوهل له ساعهتی چوار ههتاکوو پپنج رووبع کهم.

دهرسی دووهه له ساعهتی پپنج تا پپنج و نیو له بهینی دهرسی ئهوهل و دووهه یهک رووبع ساعهت پراحتی ههیه. یهعنی له ساعهتی چوار حازر بوون و له ساعهتی پپنج و نیودهوامی پهسمی تهواو دهبییت پۆژی تهئسیسی ئهو کلاسه ۱۳۲۵/۴/۱۵

ئیبراهیم نادری

پۆژنامهی کوردستان ژمارهی ۶۵ سی شهممۆ ۱۴ ی پۆشپهر ۱۳۲۵

ئىنتىخاباتى توركىه يان ئاخىرىن تىرى تهركى زهمامدارى
كۆنەپەرەستەكانيان

به قەلەمى: ئىبراهيم نادىرى

له پاش ئەوھى كه شەرى دووھەمى جىھانى له چەندىن مەرحەلەھى
خوینىن بەشكەستى قەتەمى موتەجاوزىن تەواوبوو و ھىزى پىرۆرى
فاشىزم لەبەرامبەر بە حق و ئەژنویاندازەھى، پىریمى
كۆنەپەرەستى و ئىستىبادى كه دەیویست ژيانەھى ئازادى و پىریمى
پىشكەھىن بەرەھى قوروونى وەستایى و بەربەریت ھەلگىرینىتەھى و
له بەرامبەر ھىزى دىمۆكراسى و عەزم و ئىرادەھى ئازادى خاھانى
گىتى بۆ ئەبەد مەحكوم بە زوال كرا و گروھى ئەفرادى بەشەر له
چەنگالى ئىستىباد پىرگار بوون، و بەرەھى ئازادى پىویان نا.

بەچەشنى كه ئىمپىرۆزە بۆمان بەدى ئەكرىت له عەرزى ئەم چەند
مانگەھى پاش شەرى دوومە بازارى كۆنەپەرەستى و ئىستىعمار داخرا
و پەردە لەسەر ئەو جەنایەتەھى كه گروھ گروھ ئەفرادى بەشەرى
له سەیرى تەكامۆل دواخستوو و پۆژ بە پۆژ ژيانى تال دەكرد.

ھەلگىرا ئىقدمات و فەعالىن ئەمپىرىالىزمەكان تا بى
بەربەرەكانى له بەرامبەر بە ھىزى ئىمانى ئازادى خاھان كۆنە و
فرسوودە بوو و ئىمان له عەرزى ئەم چەند مانگە بە چەشنى
گروھى ئازادى خاھان واردى موبارىزە بەر عەلەھى
ئىرتىجاعان بوون و تا ھەدىك له چىن و ئىران و یونان و یوگسلاوى
و دەولەتەكانى بالكان و فەرانسە و ئەندوونەزى و مىسر و
ھەندوستان خویان له سیاھچالى ئەسارەت پىرگار كەن و پایەھى
پىرۆزى قەتەمى پاشەپۆژ بەر عەلەھى كۆنەپەرەستى دابمەزرىن.

بهلام داخی گرانمان که رژیمی ئیستیبداد و دیکتاتوری له دوو نوقتهی موهیمی دونیا مایهوه، یهکی تورکیه و دووهم ئیسپانیا ئهتوانم بلیم ئهوهندهی که ئهم شهپی دووهمی جهانییه تهلهفات و خهسارهتی مادی و مهعنهویی به میللهتهکانی دونیا وارد هیئا سهد ئهوهندهی ئهوه بو پرزگاری ئهفرادی بهشهر لهژیپر پهنجهی بی رحمی ئهسارهت کۆمهکی کرد، کهم تا زور نهتهوهکانی که سالان لهژیپر دهستی دیکتاتوری دهژیان پرزگار بوون بهلام دوو میللهتی ئیسپانیا و تورکیه لهم فورسهته ئیستیفادهیان نهکرد، که بتوانن وهکوو باقی نهتهوهکانی دیکه زهنجیری ئهسارهت و دیلی له ئهستووی خوئیان دارنن.

ئهلبهته عهلهتی ئهسلی ئهوهش بو ئازادی خوازهکانی دونیا وهکوو پوژ پرووشنه مهنافی ئیستیعماری و ئهمپریالیزمهکان بو پاراستنی مهنافی ئیقتیسادی خوئیان مانهوهی رژیمی فرانکو له ئیسپانیا و تورانیزم له تورکیهیان به زهروری کۆنهپهرستهکان زور ههول و تهقهلایان دا بهلکوو پهردهی نهزانی بهسهر چاوی دووربینی ئازادی خاهانی بکیشن و له رژیمی دیکتاتوریهیان لهبهر چاوا دا بیوشن بهلام غافل له ئهوه که شیرکته کردنی زمامدارهکانی ئیسپانیا و تورکیه له جهنایهتی فاشیزمهکان ههولوتهقهلایان بو شکست دانی هیزی مووتهفهقین وهکوو پوژ پرووشن بوو ههرگیز ئازادی خاهان ئهوهیان لهبیر ناچیت که سهربازهکانی فالانژ فرانکوو شان به شان سهربازهکانی ئالمان ، له گهله قارهمانهکای ئیتیحاد جهماهیر شوورهوی موبارهزیان ئهکرد. چون ئهم مهوزوعه دوور له مهتهلهبی ئیمهیه و تهنیا مهنزوری ئیمه رژیمی ئیستبدادی و کۆنهپهرستی زمامدارهکانی

تورکیه دهمههوی ئهم چهند نوکاتی ژیره که دهلیل به شهریک و هاوکاری بوونی فهرمانرهوایانی ئیمپروژی تورکیه له گهڵ فاشیزمهکانی ئالمان بو لیل کردن سهرچاوی راحهتی و ئاسایشی نهتهوهکانی جیهان لییره دا بو خویندهواره خوشهویستهکان بیرم.

۱- مهیدان سهربازهکان و کهشتیهکان جهنگیهکانی ئالمان بو هاتووچوون له دار دانلا. له حالیکدا که سهربازهکانی ههرههمووی به موونتهها دهرجی فیداکاری و گیانبازی له عالهمی بهشهریت دیفاعیان دهکرت.

۲- دواین مهودای خارووبار و ئهوهلیه که تهئسیری کولی له پیکهیناندی ئهسلحهی جهنگی بوو به ئالمانهکان.

۳- ئازادکردن دهستی جاسوسهکانی ئالمان له تورکیه بو لیک داننی وهزعی ئیران و عیراق، سووریه و خراپ کردنی پشتی جهبههکانی شهر.

۴- موبارهزی شهید بر عهلهیهی ئازادی خاهان و تهرفداران پیروزی هیزی مووتهفهقین.

ئهم بو چوار دهلیلی بچووک بو ئهوهی بزانی مهدارهکانی ئیستای تورکیه روژیک ئالاتی ئیجرای مهقاسهدی فاشیزمهکان بوون و بهر عهلهیهی سوولح و راحهتی ئهفرادی بهشهر موبارهزیان ئهکرد.

بهلام کهچی ئیمپروژه ئیمپریالیزمهکان ئهوپروژهیان لهبیر خویان بردوه کومهکیان و هتا له کونفرانسی سوولح له نهمانیدهکانیان دهعوت ئهکهن بهلام میللهتی ئیران که عومری خوارد و به قهولای مووتهفهقین پولی پیروزی بوون له کونفرانسی سولحانی جیهان پیاندا ئهلبهته ئهمه نهزهرمان ئهوه نهبوو که بو چ له

نهمايندهكاني ئيران دهعهوتيان نهکرد بهلکوو نیازم بوو بنووسم که ئەمپریالیزمهکان باقی ماین. ئەو پرژیمی ئیستیدای و دیکتاتۆریه له تورکیه بو حهفزی مهنافی خۆیان به زهرووری ئەزانن و بو خاتری ئەوهی دهنگی ئازادی خاهان دارنن، حیزبکیان له تورکیه به نیوی حیزبی دیمۆکرات دروست کرد و جارو جهنجالیکیان بهرپێ خست له حالهتیکدا گروه گروه ئازادی خاهان له گوشه تاریکهکانی زیندان و تهبعیدگاههکانی بهسهریان ئەبرد. عاقیبت دیمان که ئەو حیزبی پووشالی دیمۆکراته به چ چهشنی واردی ئینتیخاب بوو له سوورهتیکدا بچووکتین نهتیجه به دهستی تهرفدارانی دیمۆکراتیک نهکهوت و تهنیا مهنزووریان ئەوه بوو رپی له ئازادی خاهانی جیهان گوم کهن.

زامداره جیره خورهکانی فاشیزمی دۆینی تورکیه و قهره نوکهرهکانی حهلقه به گویی ئیمپروژهی ئەمپریالیزمهکانی و پرژیمی تورکیه که ههتاکوو دوو قهرن فاشیزم بو ئیمپرو دیکتاتۆری و ئیستیدادییه و ئیمه ههتاکوو رۆژیک که حقووقی ئەقهلیتهکانی تورکیه به رهسمیهت نهناسریت و مهرامی حهقیقی دیمۆکراسی له تورکیه بهرقهرار نهبیت پرژیمی تورکیه به ئیستیدادی و دیکتاتۆری دهزانین و زامدارهکانیانیش به قهره نوکهرهکانی ئەمپریالیزمهکان.

رۆژنامهی کوردستان ژماره ٧٣، ١٣ گهلاویژ سالی ١٣٢٥

جیژنی مەشرووتییەت

بە قەڵەمی: ئیبراھیم نادری

ئەمڕۆ پۆژیکی زۆر گەورە و بەنرخە بۆ ئازادی پەرەستەکانی ئێران و یادگاریکی گران قیمەتە بۆ دانیشتووکانی ئەم ئاو و خاکە کە خاتەراتی بۆ ئەبەد لەسەر لاپەرەکانی میژووی سەبت کراوە و ھەرگیز لەبیری نەتەوہ پاش ماوەکانی دانیشتوانی نیوی سەنووری ئێران یادگاری ئەو پۆژە موبارەکە کە ئەعلانی مەشرووتییەت کرا ناچیتەوہ، و ھەموو سالا ئازادی خاھانی ئێرانی ئەم پۆژی تاریخی و لەبیر نەچووہ بە دل و چاوانیکی پووناک پێشواز دەکەن.

ھەرگیز ئەو پۆژەمان لەبیر ناباتەوہ. دوو دەستە لە باوکە فیداکاریکانی ئەم خاکە بۆ پزگاری نەتەوہ پاش ماوەکانیان سینەیان دەکردە سەپەری بەلا و بە گیان و دل بۆ داچەقاندن نەمامی ئازادی لەسەر تا سەری ئەم ئێرانی ئەم پۆژە ھەول و تەقەلایاندا، و مونتهای دەرەجەیی فیداکاری و گیان بازی خوینی خۆیان پزاندو، نەمامی ئازادیان پێ تیر ئاو کرد.

بێ گیان بازی و لەخۆ گوزەشتی قارەمانەکانی مەشرووتییەتی ئێران دەرسیکی تاریخ و لەبیر نەچووہ بۆ ئیمە و بە شاہپراھی پزگاری لەژێر زولم و ئیستبداد پەھبریمان دەکا و گەورەترین سەرمەشقە بۆ نەتەوہکانی ئەمڕۆی ئیمە تاریخچە مەشرووتییەتی ئێران لە نوقتە نەزەری دیمۆکراسی تەوہجوھی پێبکەین یەکیک لە گەورەترین ئەدواری ژیانەوہ میللەتی ئێرانە.

یانی له کاتی که سهر تا سهری ئەم خاکه ئەسیری ژیر دەستی
ئێستیباده و قودرهتی چەند کەسیک بوون، و میللهتی ئێران و
رێگای سستی ئیزمهحالیان تهی دهکرت و گروپ گروپ ئەفرادی
ئەم سهر زهوینه له ئاوری ئیعرز و مهنافی چەند کەسیکه
دهسووتان و له ههموو مهزایای ژیان مهحروم کرابوون.

عیدهیک له فهزهنهانی ئازاو چالاکی ئەم سهر زهویه بو پزگاری
لهژیر پهنجهی بیرهحمی ئیستیبادهکان قیامیان کرت و ههتا
ئاخرین قهترهی خوینی له موبارهزی موقهدهسی خۆیان
دهستیان ههڵنهگرت، تاکوو عاقیبهت دوزمنهکانی ئازادیان له
بهرامبهری قوهی ئیمان و عهزه می سابتی خۆیان به ئەژنۆ ده رهینا
خۆیان و نهتهوه پاش ماوهکانی خۆیان لهژیر زهنجیری ئەسارت و
ئێستیباده رزگار کات.

ئەگەر بینی و ئەو قیامهی مهشرووتیهته دهگهڵ ئینقلابی گهورهی
فهرانسه و ئینقلابی بهرز و پر ئیفتیخار بیست و ههوت سألهی
میللتهکانی ئیتیحاد شوورپهوی بهرابهری بکهین ئەدوینی ههرسی
ئەو ئینقلابه رووی ئەسل و مهیدانیکی جوان دهست پیکراوه و
ههرسی ئەوانهش تهئسیری کولیان لهسهر ژیانهوهی پاشهپوژی
میللهتهکهی خۆیان کردووه.

له کاتی که قودرهتی تهزاریه میللهتی ئیتیحاد جهماهیری
شوورپهوی لهژیر پهنجهی بیرهحمی خۆیا دامراند و سهر تا سهری
ئەو ولاته گهوره له زولم و ئیستیباده داگیر کردو، و ههزاران
دهردی بی دهرمانی کۆمهلایهتی، سیاسی و ئیقتیسادی پیک
هینابوو، و دهیویست ئاخرین پهفیکی ئەملانانه بمژیت، ناکا ئالای

پېر ئىفتىخارى ئىنقلاب به دەست فەرزەندانى دىلۆز و گيان بازەكانى ئەو مىللەتە زەجر كىشاوۋە ھەل كراوۋە بۆ پزگارى باوكو داىك و خوشك و نەتەوۋەكانى خۇيان ھەتاكوو ئاخىرىن پىكى تەواناى خۇيان موبارەزىيان كرد و خويىنان پزوا، پازندو تا عاقىبەت به ئارەزووكانى خۇيان گەشتن.

ئازادى و ئاسايش ھەقىقىيان لە سەرتا سەرى و لاتەكەيان دامەزراند و پاىيە تەرەقى و پىشكەوتنى پاشەپوژى مىللەتەكەى خۇيان دانا و ديسان دەكاتى كە سەرتاسەرى سەرزەوینی جوانى فەرانسە لەژىر ھوكمى ئاورى دىكتاتوریدا دەسووتا گرووۋە گرووۋە مىللەتى ئازاۋ فیداكارى ئەو كىشورە لە گوشەۋ كەنارەكانى زیندا "باسىتل" گيانىيان تەواۋ لەژىر زەنجىرى ئەسارەت و زولم ئاخىرىن سەختاىەتى ژيانىيان رادەبوارد.

ئوردوى "ئاتەئىست"ى فەرانسە ۋەكوو ھىرشى بىنىيانكەى توفانى مىللەتى فەرانسە دەستى پىكرت. بە جارى رەگ و پىشەى زولمى لە سەرتاسەرى نىشتمانى خۇشەۋىستى فەرانسە كەن نەمامى ئازادى ھەقىقىيان داچەقاند و بە خويىنى دل ئاوبارىيان كرت. بە ئەم چەشەنە دەدوین ئەم سى ئىنقلابى گەورە بۆ يەك ھەدەف و لەسەر ئەساسى يەك ئامانج بووۋە.

بەلام شەراىيەتى زەمان ئىستمدادى مالىت بۆ پىكھىيانى ئىنقلاب تەئسرىكى ھەيە. بە ئەو چەشەنە كە دىتمان مىللەتى پروسىيە ئەو ئىنقلابە گەورە كە دەستى پىكرت بە جارى پاىيەۋ پىشەى زولمى كەن و ئىتر تەسەۋەر ناكرىت جارىكى دىكە ئەو ەلەفە ھەرزانە لەنىو ئەو خاكە سەر بەدەر بىنى و ديسان فەرانسەيش لە

ئەسەرى ئىنقلاب تۈنباڭ مۇدەتتىكى زۆر دۇور و درىژ لە شەرپ
سەوز بووین گىای زولم و ئىستىباد لەنىو ولاتەكەيانا بەرگەرى
بکەن.

بەلام لە ئىران داخى گرانم ئەو ھەموو خوینەى كە لە رپى
بەرقرای مەشرووتیت رژا بە ئەو چەشنەى كە پىویست بوو لە ئەو
فۆرسەتە ئىستىفادە بکرىت نەکرا. یانى ئازادى كە بە خوینى دل
و دەستیان ھىنا بوو رۆژگار پردەى فەرامۆشى بەسەرىدا كىشا بەلام
دیسان ناتوانین ئەو رۆژە لەبىر و ئەو نەتائىجانەى كە لە پاش
مەشرووتیت بە دەستى مىللەتى ئىران كەوت لەبىر بکەین.

رۆژنامەى كوردستان ژمارە ۷۴ سى شەممۆ ۱۵ گەلاویژى ۱۳۲۵ -

۱۹۴۶

بۆ مامۆستاكان

به قهله مى: ئىبراهيم نادى

مه بهست له تهربىت ئىبتىدائى چيه؟

مه بهستى ئه سلى له تهربىه تى ئىبتىدائى كه پىويسته هه موو كاتىك مامۆستاكان په يره وى لىبكه ن و هه مىشه هه وى و ته قه لا بده ن كه له كاتى ده رس وتندا بيه ئنه كاره وه ئه وه له ژىره وه چه ند شه رتىك پىشكه شىان ئه كه ين:

۱- مندا ل له خو يندن و نووسىن پىش بكه وىت و بتوانىت ئه وهى كه ده يه وى فىرى بى، بىنووسىت و بىلىت، و له مه قه دما تى حسابىش ئه وه نده تىبگات كه له پله كانى ژيان نىازمه ند به دىگه ران نه بىت.

شاگرد فىر بكرىت كه چون ته ندروستى خو وى و خانه واده كهى بپارىزىت، له به رامبه رى هه موو جو ره نه خو شى و مىكروبا تىك و به تايبه تى كوشش بكه ن بۆ ئه وهى رۆژ به رۆژ وه زعیه تى له ش ساغى خو يان چا كتر بكه ن. (پىويسته له سه ر مامۆستاكان ئىتلاعتىكى باش له بىهداشت و ته رزى خو پاراستن به شاگرده كان رابگه ينن).

مندا له كان به ره وشىكى باش و زبانى خانه واده گى پاشه رۆژ ئاماده بكرىن، هه تاكوو فه ردىكى لایق و مؤفیدى گه ل به بار بىنن و تىيانبگه يه ندرىت كه له پله كانى ژياندا كه بۆ پىشكه وتوو، پىشره فت بى، وىستى مىلله تىكى به هه وى و ته قه لای هىزى باسكى خو يان بن. مندا له كان به ئه خلاقىكى شایسته وه تهربه تىكى چاك برازىننه وه و نىشتمانى خو يان خو ش بوىت و مىلله ت په رست بن.

دوو دلی و نهفاق و کینه‌وه‌رزی له‌گه‌ل یه‌کتر به خراپ و ناریک بزانه، و له‌سه‌ر مامۆستاگان پپۆیسته نه هر ته‌نها به په‌ند و ئامۆژگاری ئیکیفای بکه‌ن به‌لکوو ره‌فتار و ره‌وشی خۆیانیش بۆ منداله‌کان به‌سه‌ر مه‌شق قه‌رار بده‌ن.

لیکدانه‌وه: ده‌سه‌گانی پۆلی یه‌که‌م بی‌جگه‌ له‌ پروخوینی کوردی که‌ کتابیکی خویندنه‌وه‌یه پپۆیسته سایی وتاره‌کانیان شه‌فاهی بی‌ت نه‌ک له‌ پروی کتیبه‌وه بی‌ت. ئه‌و مه‌وادانه که‌ بۆ مامۆستاگان دانراوه پپۆیسته به‌ته‌وری شه‌فاهی به‌ منداله‌کان رابگه‌یه‌نن. هر کاتی‌ک پپۆیستی کرد بۆ تی‌گه‌یانندی منداله‌کان له‌ مه‌ووزعی یا به‌حه‌سە‌یک ده‌توانن له‌ (وینه) و (نه‌قشه) کان و یان سایی ئالات و ئه‌دواتی ساده‌ی مه‌دره‌سه‌کان ئیستیفاده بکه‌ن و کتیب هر بۆ ته‌ماشای کردن بی‌ت.

لیکدانه‌وه: پپۆیسته مامۆستاگان به‌ منداله‌کان رابگه‌یه‌نن که‌ ساعه‌تانی بی‌کاری خۆیان به‌ کارانی به‌نرخ وه‌کوو خوینده‌وه و بازی وه‌رزشه‌گانی به‌که‌لک بگۆزه‌رینن.

۲- ده‌رسی دین

ئایاتی هه‌لبژایردراو

مه‌به‌ستی ئه‌سلی له‌ خویندنی قوڕئانی گه‌وره تی‌گه‌یشتنی شی‌عاری ئیسلام و ئاشنا کردنی منداله‌کان به‌ خویندنی کتیبه‌گانی دینییه له‌به‌ر ئه‌وه پپۆیسته له‌سه‌ر مامۆستاگان که‌ منداله‌کان به‌ ئه‌وه عاده‌ت بده‌ن که‌ کاتی خویندنی قوڕئانی گه‌وره عاقل و مۆدب دانیشن وه‌ هه‌روا هر ئایاتی که‌ده‌ی خوینن مو‌طابقی به‌رنامه‌ی مه‌خسوس پۆلی خۆی به‌له‌هجه‌کی ساده بۆیان ته‌فسیر بکات و

پێویسته له کاتی ئەم چەشنە تەفسیرانە کوشش بکریت که کلمات و جومەلاتی سادە و نیزیکی بە بیری منداڵان بە کار بێنیت، وە هەروا له کاتی لیکدانەوهی شەرعیاتی موقدس ئیسلام و حکمەتەکانی ئاسمانی تا حەدیکی بو شاگردەکان لیک بداتەوه وە هەتاکوو حاسلی بە دەست هاتووی ئەوه بە چاکی له میسکی منداڵەکاندا جی گیربیت وە لەسەر رەویشتی ژیانی باشە پۆژی تەئسیر بکات.

وەچۆن مەبەست له دەرس وتنی شەرعیات گەیانندی منداڵەکان له ئەسول و فروغی دینه دەبی تا حەدیکی له دائرە میسکی ئەو منداڵانە دوورنە کهوێتەوه و لەگەڵ مەسڵحەت و تەرزى بیرکردنەوهی پۆژیان موخالف نەبیت لەبەر ئەوه پێویسته که مامۆستاگان ئەم چەند نوکتەى ژێرەوهیان لەبەر چاوی بێت.

لە دەرس وتنی شەرعیاتدا تەنیا بە بیان کردنی مەعانی سەهلو ئاسان قەناعت بکەن. و له لیک دانەوهی دوورودریژ و پڕپهناو پیچ که سەبەبی شەکەتی وە ناراحەتی میسکی منداڵان ئەبیت کۆتایی بکریت.

پۆژنامەى کوردستان ژماره ٨٧ شه‌ممۆ ٢٦ خه‌رمانان ١٣٢٥ ـ ١٩٤٦

تەربىيەتى ئىبتىدائىي

رىيازىيات (حىساب و ھەندەسە)

بە قەلەمى: ئىبراھىم نادىرى

مەبەستى ئەسلى لە وتنەۋەي دەرسى رىيازىيات (حىساب و ھەندەسە) لە مەدرەسەكانى ئىبتىدائىي بۇ ئاشناكىردنى مندالەكان بە ئەسوول و قەۋاعدى حىساب و شارەزايى ئىشكال و ئىحجامى ھەندەسە و مساحەي ئەوانە. ۋە ئەۋەندە لە حىساب و ھەندەسە بەھرمەند بن كە بتوانن لە پلەكانى ژيان يانا نيازەكانى خويان جى بە جى بكن و ئەۋندە موحتاج بە كۆمەكى ديگران نەبن.

كەۋابو پىۋىستە لە تەعلىماتى رىيازىيات لە كلاسەكانى ئىبتىدائىي لە جنبەي نەزەرىي حىساب و ھەندەسە چاۋپۆشى كرىت و تەنھا جنبەي علم دە نەزەر بگىردرىت. بۇ ئەۋەي چاكتىر بتوانن لە مەزايى عىلمى حىساب و ھەندەسە بەھرەۋەر بين پىۋىستە ئەم چەند مەۋادانەي ژىرەۋە بەكار بينن.

۱- ھەول و تەقولاي مامۇستا ئەۋە بىت كە كەمتر لە ئەعدادى موفەسل و چەند رەقىمى بدوئىت و لە چوار ھەتاكوو پىنج نەگۆزەرىت. ھەروا كوشش بكەي كە ھەموو ئەعمال لە ئەعدادى بچوكدا بە مندالەكان فىر بكرىت ھەتاكوو ئەساس و قەۋاعدىكى چاك لە مىشكى ئەۋ مندالانەدا بۇ پاشەرۆژ دابمەزرىت.

۲- لە زەكرى ئەعدادى مووتەلەق ھەتاكوو ئەتوانىت خۇددارى بكات. لە ھەموو كاتىك مامۇستا مووكەلەفە عەد دەگەل مەعدوود بە شاگردەكان بلىت ۋەكوو (۳۵ قەران يان ۱۵ مېتر) نەۋەكوو

(۳۵ یا ۱۵) وه بهتایبتهتی لازمه ئەم مادهیه له پۆلی یهک و دوو و سێ و چوار رهعایت بکریت.

لیدانهوه: - لازمه لهسهه مامۆستا له پۆلهکانی نیوبراودا چوار ئەعهمالی ئەسلی و ئەعداد له پشتی ههموو شتییدا به واسهتهی ئەشیاوه وهکوو نوک لوبیا، داری شمچه به مندالهکان حالی بکا.

۳- مهسائلی که به مندالهکان دهدرییت پیویسته دهگهڵ بیرو و مووحیتی ژیانی مندالهکان مونااسب بییت و له لیکدانهوهی مهسائلی غیر عیلمی و فههزی که سهبهبی تیكدانی میشکی مندال بییت خۆدداری بکریت.

۴- عادهتدان به مندالهکان به حیسابی بیری و حالی بوونی قاعدهی ماده له هههودی بیری مندالهکان رهعایت بکهییت.

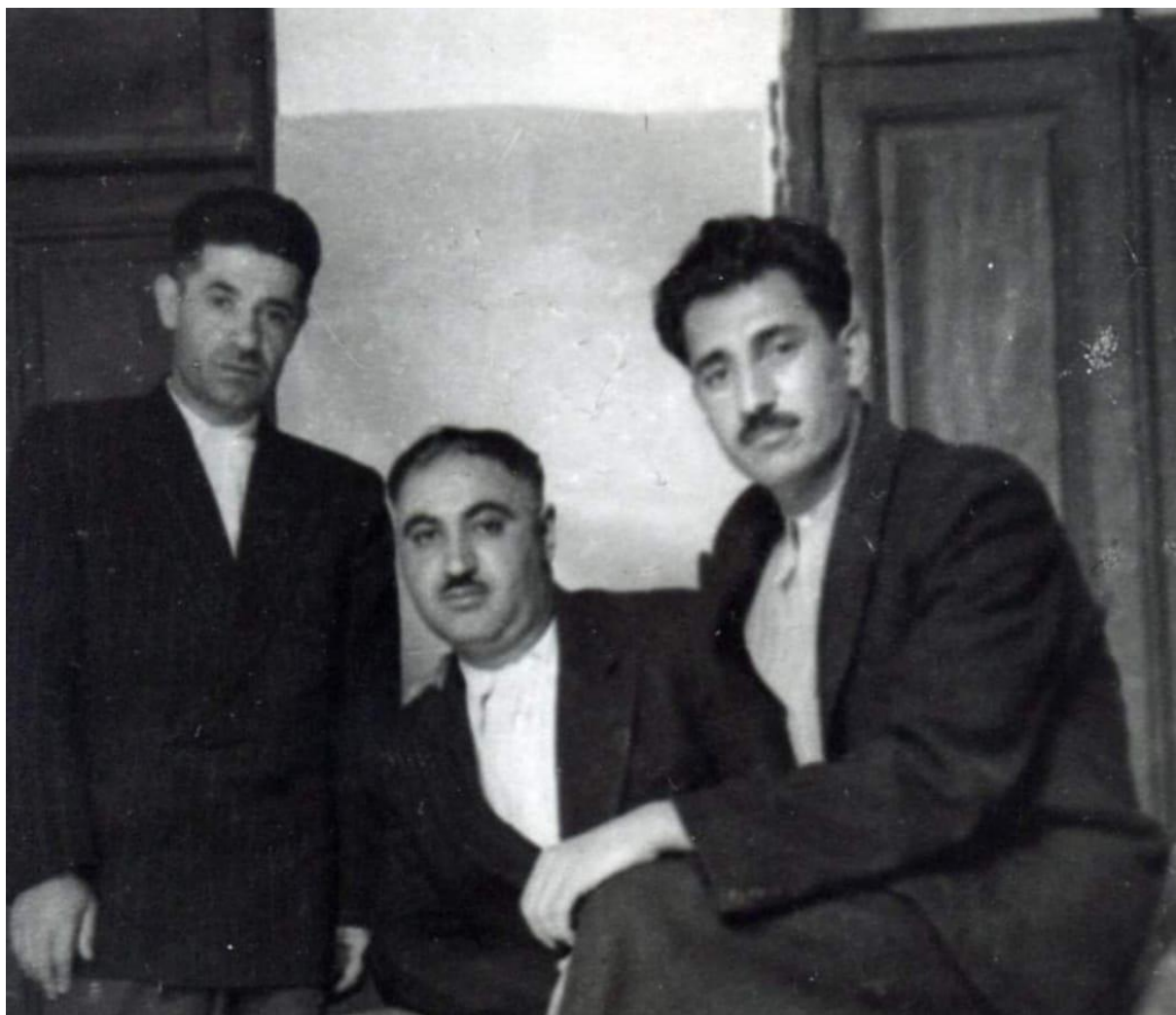
۵- لازمه له پۆلهکانی پینچ و شهش ئەهمیهتی مهقیاسهکانی دنیاى ئەورۆ به کورتی به مندالهکان بکوترییت...

پۆژنامهی کوردستان ژماره ۹۲ پینچ شهممۆ ۱۱ههزه بهر ۱۳۲۵
_۱۹۴۶

زیندانی ورمی سالی ۱۳۲۷-۱۹۴۸

له راستهوه: محمەد ئەمین خاتەمی، عوبەیدوللا ئەیوبیان
مەرکەزی، ئیبراهیمی نادری، سەید عەبدووللا ئەیوبیان مەرکەزی،
سەید محمەد ئەیوبیان.

وینہ له راسته‌وه: ئیبراهیمی نادری، مه‌نافی که‌ری، سه‌ید محمهد ئه‌یو بیان
زیندانی ورمی سالی ۱۳۲۷ - ۱۹۴۸

وینہ: له فه‌یسبووکی به‌رپز سه‌ید محمهد جه‌عفه‌ری وه‌رگیراوه.

میرزا مەنافی کەریمی لە یاداشتەکانی خۆیدا دەنووسی: ئەو
پۆژەیی ئیدارەیی فەرھەنگی کوردستان کەوتە بەر دەست من،
ھەستم کرد بۆ جیبەجێکردنی ئەو کارانەی خراونە سەر ئەستۆی
من لە داھاتوودا لە گەڵ کێشەیی زۆر قورس و دژوار بەرھەر و پوو دەبم.
لە خەرمانانی ۱۳۲۰ و تا سالی ۱۳۲۴ تەقربەن ھەموو فیرگان
داخراو یان نیوہ داخراو بوون و وەزعی خانووی ئەوان و دەرس
دادانی ساوایان لە ھەموو پووێھکەوہ ناریک و پیک و شپرزە بوو و
بۆ گوتنەوہی زمانی کوردی نە کتیبیک ھەبوو و نە مامۆستا، لە
لایەکی دیکەشەوہ بۆ کردنەوہی فیرگان لە ھەموو لایەکەوہ
گوشار دەھات، چ چارەبیک جگە لەوہ نەبوو لە کوردستانی
عیراقەوہ کتیبی کوردی بەھێندری، بەو بریارانەیی و لە لایەن
ھەبێتەتی فەرھەنگی را درا لە ماوہیەکی کەمدا ئەو کتیبانەیی
پووێست بوون گەھشتنی و دوای گۆرانی پووێست لە چاپخانەیی
کوردستان ئامادە کران و کتیبە تازەکان لە فیرگان و کتیبخانە
گشتیەکانی شاری دا بلاو کرانەوہ.

چوار مانگ لە حکوومەتی کوردستان تیپەرپوو و لەو ماوہیەدا
کەموکورتی و کێشەیی کاروباری پەروەردە تا رادەبیک بەلاداخرا،
بەلام ئیدارە کردنی مەدرەسەکان لە گەڵ ئەو ھەموو ھەولەش کە
دراوو پیداوێستی بە جیدیەتیکی زیاتر بوو، بۆ پیشگرتن لەوہی
کارەکان نەکەونەوہ سەریەک و کاری فەرھەنگی چەتی تینەکەوئ،
ئاغای " برایمی نادری " م کردە جیگری وەزارتی فەرھەنگی
کوردستان ناوبراو یەکیک لە لاوانی خویندەواری کرماشانی و
لیسانسی ئەدەبیات بوو. بەرپز لاویکی زۆر ھەلسووړاو و لە
جیبەجێکردنی کارەکان دا جیدی بوو، شەو و پۆژ بۆ دەمیکیش چیبە

له پیراگه‌یشتن به پیداو‌یستییه‌کانی مه‌دره‌سه‌کان ته‌نه‌خی نه‌ده‌کرد و ئه‌رکه‌کانی خۆی به باشت‌ترین شیوه پیک ده‌هینا و من به فکری ئاسووده به کاره‌کانی دیکه‌ی حیزبیه‌وه خه‌ریک بووم.

یاداشته‌ی میرزا مه‌نافی که‌ریمی، به‌رپز هاشمی سه‌لیمی رپکی خستوو و له په‌راویزی بیره‌وه‌رییه‌کانی سه‌عید هومايون دا "پیشوای بیداری"، بلاوی کردۆته‌وه، و کاک حه‌سه‌ن قازی له زمانی فارسی را وه‌رگیراوه‌ته سه‌ر زمانی کوردی. له لاپه‌ره‌ی روانگه وه‌رگیراوه.

میرزا مه‌ناف که‌ریمی که ده‌نووسی: چوار مانگ له راگه‌یاندنی کۆمار کوردستان تی په‌ر ببوو که برایم خانی نادری ده‌کا جیگری وه‌زارتی فه‌ره‌ه‌نگ و خۆی وه‌دوای کاروباری حیزبی ده‌که‌وی. هه‌ر وه‌ک باسمان کرد، برایم خان به پپی نووسینی رپۆژنامه‌ی کوردستان رپۆژی ۱۳۲۴/۳/۱۹ هاتووته مه‌هاباد، و چۆن له زانکۆی ئه‌رته‌شی ئیراندا مامۆستا بووه، ته‌واو زانیاری له‌باری ئیداره کردنی فه‌ره‌ه‌نگ و قوتابخانه‌ی هه‌بوو و ده‌توانی بلین که ئه‌و سه‌رکه‌وتنه‌ی په‌روه‌رده و فه‌ره‌ه‌نگی سه‌رده‌می کۆمار هه‌مووی کارو زه‌حمه‌تی برایم خانی نادری بووه.

پاش تی‌کچوونی کۆمار، قازی محه‌مه‌د (پیشه‌وا) له گه‌ل تا‌قمی‌کی تر له کاره‌به‌ده‌ستانی کۆمار ده‌گیرین، و برایم خان به دوو سال زیندانی مه‌حکوم ده‌بی.

وینہ: زیندانی ورمی ۱۳۲۷/۲/۱۷ - ۱۹۴۸/۵/۷

پاوهستاو له راسته‌وه: سهید محمد ئیسحاق، سهید پیره نزامی، عزیز کرمانج، حوسین فرووه‌هر، مه‌ناف که‌ری، که‌ریم ئه‌حمه‌دین

دانیشتوو له راسته‌وه: مام ئه‌حمه‌د ئیلاهی، محمه‌دئهمین شه‌رہ‌فی، ئیبراهیمی نادری، سهید محمه‌د ته‌هازاده

وینہ له لاپه‌رہی وینہی کوماری کوردستان، به‌رپرس کاک حه‌سه‌نی قازی وه‌رگیراوه.

که ریمی حسامی له کتیبی خویدا نووسیوه تی: من پیشتەر چووبوو مه زینوی و خه لکم ده ناسی. به نیو دووکانه کاندای ده گهرام دیتم "برایمی نادری" وه زیری فه رههنگی کواماری مه هاباد له دووانیک دانیشتوو ه.

"برایمی نادری" م ده ناسی و به تایبته پاش تی کچوونی کواماری کوردستان که هاتبووه نه غه ده زورم قه در گرتبوو. که چاوی به من کهوت ئامبازم بوو له ئامیزی گرتم و ماچ کردن و ئیم پرسی: چیت لیتهات و چون گه یشتوو یه ئیره؟

- پاش ئه وه بارزانیه کان له نه غه ده وه در کهوتن ماوه یه که له شنو مامه شان خوم بوارد. پاشان زه لامیکم به کری گرت که به گه بیئینه زینوی شیخ. له مه زاری که له کین کابرای چاوساخ گوتی: با تاویک له بن ئه و گالیشه گیایه به سهینه وه و تۆزی تاریک دابی ده که وینه ریگا.

پراکشام و خه وم لی کهوت. به هه رای کابرایه که وه خه بهر هاتم که جنیوی ده دان. هاته پیش و دهستی هه لئه ده گرت که بوچی ولاخمان وه سه ر گیا کردوو ه. منیش به تۆندی به گزی دا چووم.

گوتی: من "ره سول ئاغای که له کین" م. پاره سته ئیستا پیته ده لیم.

پرویشته و زوری پی نه چوو ئه مجاره به تفه نگو وه گه راوه. به کابرام گوت: کاکه له زینوی یه کتر ده بیئینه وه. سوار بووم بو ده ربگه. ره سول ئاغا کهوته سه رم و وه بهر تفه نگانی دام. پام کرد بو ده ربکه. مارفاغای ده ربکه که ده مناسی و لایه نگری کواماری مه هاباد بوو به په نام زانی و پرووم کرده بهر ده رگای ده یوخان که

لهوئ پاستاو بوو. له دووره وه دهنگی دام و گوتی: مهیه ئیره. بام داوه و به چومی دا کوتام. تاریک دادههات و کابرا له دهر بکه له دوام گهراوه. چوومه گوندی "گهپلهسهن". شهو کابرایه کم به کری گرت و هاتمه زینوئ. ئیستا ئهوه لیږم. قازی له ریگی ئه م میلله ته دا به کوشت چوو.

له کتیبی: له بیره وه ریبه کانم نووسینی: که ریمی حسامی، سوئید سالی ۱۹۸۶

سه عید هومايون له کتیبی "پیشوای بیداری" دا نووسیوه تی: شهوانه له ژووری زیندان که پر بوو له زیندانی، جیگا و ریگامان زور تهنگ و نا خوش بوو له دهوری به کتر داده نیشترین و بو چاره نووسی خو مان قسه مان ده کرد.

ئاغای برایمی نادری مروقیکی زور باسهواد و تیگه یشتوو بوو که له کرمانشاه کارو و ژیانی خوئی به جی هیشتبوو و به عیشق و ئازادی کوردستان هاتبوو بو مه هاباد. له جه مهوریه تی کوردستان مهعاونی وه زارتی فهرهنگ بوو. زانیاریکی زوری هه بوو که ئیمه ی ری نووی ده کرد و ئه و ئیته هاماتی ئیمه ی له گه ل ماده کانی قانونی زیندان ئیرانه بوئی پوون ده کردینه وه.

یه کیکی له زیندانه کان به نیوی جهوادی کازه می که ئه ویش له کورده کانی کرمانشاه و زور قسه خوش بوو. شهوانه له سهر په تووکه ی خوئی داده نیشت و بو زیندانه کان قسه و شوخی ده کرد و دیگوت: هیوادارم خودا ماده کانی ئاغای نادری بکا به نیږ. قسه خوشه کانی وی هه میسه ئیمه ی دلخوش و سهر حال ده کرد.

له کتیبی: پیشوای بیداری، خاطرات سعید همایون، به کوشش هاشم سلیمی.

ماموستا هزار له کتیبی چیشتی مجیور دا دهنوسی: برایمی نادری که دهیگوت کرماشانیم و خانهقینی بوو. له مههاباد بهرپرسیاری فرههنگ بوو. حکوومهت گرتی، دوی چوار سال بهره لا کرا. هاته دووکانه کهم له بهغدا، گوتی دهچم ده بمه سهربازی لوژیونی فرهانسی له ئهفریقا. له سووریه گیرساوه و پیناسیکی بهناوی ئهحمده حمده پیدا کرد و هاته شام. عه ره بی و ئینگلیزی باش دهزانی، له ئیداره ی لوله نهفتی عیراق - سووریه به موته رجیم دامه زرا.

سووریا ئهفسه ری بیگانه شی دهویستن که مهشق به لهشکر بکن. دهوره ی ئهفسه ری له تاران دیبوو. سه نه دی نیشاندا و بهواده ی سالیک به پروتبه ی سهروان وهرگیرا. سالی دوايه بو ی تازه نهکرایه وه. عه ره بستان سهوودی ئهفسه ری سووری دهویستن که له (تایف) دهرس بلین. " شیشه گلی " برایمیشی وپرای ئهفسه ران نارد. له (تایف) هوه کرا به حاکمی نیزامی له (دهمام). پولیکی زور باشی پیکه وهنا و هاته وه شام و ژنیکی دهوله مهندي هینا که خانووی هه بوو. عیماره تیکیشی کرئ. قه رار بوو ببیته مدیری بانکی عه ره بی فرهعی قامیشلی، له ریگادا، ده ته ییاره دا سووتا.

ههزار، چیشتی مجیور ل. ۱۴۷

کوبرا خانمی عهزیمی له وتووژ له گهل کاک حهسه نی قازی و ئه میر حهسه نپوور دهلی: ده بیته شههریوه ری ۱۳۲۴ی، ده بی ۲۳ بی چون کوتیان ره ئیسی فرههنگ دی..... ئیبراهیمی وه لا هات،

هات ئهمن لهبهردهكهى ميرزا حاميدى راوهستا بووم لهبهر
پيشخانهكهى...

حهسهن قازى: ميرزا حاميدى؟

كوبرا خانم: ميرزا حاميدى حاميدى، مهدرهسهكهمان لهوى بوو. له
كووچه تهنگهكهى مالى ... دا بوو. ئيدى هات سلاوى كرد و خوى
مهعريفى كرد گوتى: ئهتو چ دهكهى لييره؟

- كوتم: ئهمن معهليمم. ئهميش عيشرهتم لهگهلا بوو.

- كوتى: ئهوه كچته؟

- كوتم: كچمه ئههما كچم نيبه.

كوتى: يانى چى؟

كوتم: خوشكمه وهلا ئيدى دوايهكانى...

حهسهن قازى: باشه ژن و مندالى نهبوو؟

كوبرا خانم: جا ئهوه عهرزت دهكهم ئهه و ئاغاي مودهبيره ژنيكى
رهشتى ههبوو هاتوو چوى مهى دهكرد، كوتم: ئهري ئاغاي نادري
ژنى نيبه؟ كوتى: نا. دوايه داواى مريهه مى ميرزا حاميدى دهكرد،
خوشكى ميرزا حاميد. نهى دايه گوتى من ئهه و كابرايهى ناناسم.
ژنى دهبيري گوتى ژنم نيبه. دواى مريهه خانم ئهگهر ميرزا حاميد
نهى دايه، ئهه سهلهتهنت خانمهى خوش دهويست، وهلا ئيدى
ئهويش وا بوو كهوته زيندانى رهزايهى.

دواى وهى له زيندانيش بهر بوو، هاته مالى سهري داين، كوتى
ئهمن دهچمهوه كرماشانى، ئههما ئهمن دوايه خهبهرم پرسى

کوتیان وه لا چوهه ته سووره بیهی له سووره بیهی مردووه، ئیدی نازانم. ئینسانیکی زور باسه واد بوو.

لاپه ره ی روانگه: وتووێژی کاک ئهمیر هسه نپوور و هسه ن قازی له گه ل کوبرای عه زیمی، جومعه ٤ فیهرییه ی ١٩٩٤ - ریه ندانی ١٣٧٢ هه تاوی

له دهو رووبه ری سالی ١٣٢٧ به پی ئه و به لگه (پاسپورته) ئیرانیه که له بهر ده ست دایه و له به غدا بۆی ده رچوه نیشاندده دا که برایم خان له به غدا بووه و توانیوه تی به م پاسپورته که یه ک ساله یه و له سالی ١٣٢٧ ده رچوو و سالی ١٣٢٨ ته واو ده بی. له به غدا را چووبیته ولاتی سووریه؟

به‌لگه‌ی (۱۹)

دولت شاهنشاهی ایران

Empire de l'Iran

گذرنامه

PASSEPORT

شماره عمومی	ب ۷۴۹۰	شماره خصوصی	۹۹۷
No. GÉNÉRAL	B 107490	No. SPÉCIAL	697

نام و نام خانوادگی آقای ابراهیم فیض - فرزاد فیض اله

محل و تاریخ تولد مشهد ۱۳۰۴

شغل راهبر

محل اقامت مشهد

NOM. ET PRÉNOMS... Mr. Ebrahim Fizi

pts de Fiqalah

LIEU ET DATE DE NAISSANCE... Samandaj 9 14

PROFESSION... Etudiant

DOMICILE... Bagdad

CE PASSEPORT CONTIENT 32 PAGES

این گذرنامه دارای ۳۲ صفحه است

ئەم پاسپۆرتە (بەلگەى ۱۹) وەكى ديارە بە نىوى " ئىبراھىم
فەىلى، كورى فەيزوللا ، و لە پۆژى لە داىك بوونى ۱۳۰۳ نووسراوہ
و پيشەى قوتابى زانكو نووسراوہ، كە لە بەلگەكانى پيشوو كە چاو
لى بکەين پۆژى لە داىك بوونى برايم خان سالى (۱۳۰۰)،
دەتوانين بەلین كە ئەو پاسپۆرتە سازكراوہ (تەزویرە) و بەم
پاسپۆرتە توانیوہتى بچیتە وەلاتى سووریه .

ھەر وەك مامۆستا ھەژاريش باسى كردووہ، برايم خان لە سووریه
ژنىكى دەولەمەند دىنى ...

برایم خان له گهڻ ھاوڙيڻي " ھههه " ساحيبي دوو کچ ڊهبن به
ناوهکاني " نهرمين و نهسرين " که ئيستا له ڙياندا ماون و له
ولاتي تورکيه ڊهڙين.

له راستهوه: ئيبراهيم خاني نادري، هههه و نهسرين و نهرمين و؟؟

ماموستا هزار له کتیبی چیشتی مجیور دا دهنوسی: عهره‌بستان
سعودی ئه‌فسه‌ری سووری ده‌ویستن که له "تایف" دهرس بلین.
شیشه‌گلی برایمیشی ویپرای ئه‌فسهران نارد. له "تایف" هوه‌کرا
به حاکمی نیزامی له "ده‌مام".

دانیشتوو له چه‌په‌وه نه‌فه‌ری دووهم: برایم خانی نادری
ئهم وینه‌یه ویده‌چی له ولاتی عهره‌بستان سعودی گیرابی؟

له چه پوهه: برايم خانى نادرى و ؟ ئه م وینه یه ش ویده چی له ولاتی
عهره بستان سعودی گیرایی؟

EXPIRES _____

No. A- 222 تنتهي في

سكة حديد الحكومة السعودية

SAUDI GOVERNMENT RAILROAD

ANNUAL PASS

تذكرة سفر سنوية

OVER ENTIRE SYSTEM

صالحة لكل الخطوط

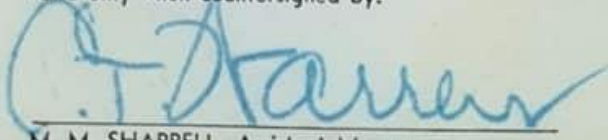
ISSUED TO Lt. Col. Ibrahim Nadry صادرة الى
Advisor to the Railroad Police Unit

Subject to conditions on back.

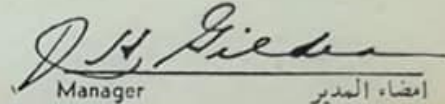
خاضعة للشروط المبينة بظهرها • لا يسري مفعولها

Valid only when countersigned by:

الا اذا وقع عليها م. م. شاييل - مراقب العمليات

M. M. SHAPPELL, Assistant Manager

Manager

امضاء المدير

به لگه ی (۲۰) بلیتی سه فهری سالانه

اعلان حامله

هذه التذكرة غير قابلة التحويل. يجب ان يوقع عليها بالجبر ادناء الشخص الذي تصدر باسمه. وبما ان هذه التذكرة مجانية فعلى صاحبها ان يتحمل المسؤولية مما قد يصيبه من الاذى والضرر لفسه او اي خسارة لممتلكاته بغض النظر عن اسباب وقوعها. وهو يبرر سكة حديد الحكومة السعودية ومأمورها وموظفيها من اي وكل مسؤولية ناجمة عن ذلك. ويوافق الشخص المبين اسمه في هذه التذكرة على ان لا يستعملها فيما يخالف أي قانون. اني اقبل الشروط السالفة الذكر.

د
ال
ج
و
ف
ع
ر
ب
ان
ال
ت
ك
ر
ن

التوقيع

سكة حديد الحكومة السعودية
SAUDI GOVERNMENT RAILROAD
موظف درجة أولى
Senior Staff Employee

الاسم
Name IBRAHIM NADRY ابراهيم نادري

اللقب
Title SUPT. SECURITY & SAFETY رئيس قسم المحافظة والسلامة

الرقم ١٥٤٢٣
Number: 15423

بطانة تعريف Identification

بهلگهی (٢٠) بلیتی سهفهری سالانه، بۆ هه موو خه ته کانی ده شیت

سكه حديد الحكومہ السعوديه

موظف درجه اولی

رئيس قسم المحافظه و السلامه

بطاقه تعريف

اعلان لحامله

هذه البطاقه غير قابله التحويل....

رپڳه ی ئاسنی حکومتی سعودی

کارمندی پله یهک: ابراهیم نادری

سه روکی بهشی پاریزگاری و سه لامهت (ناوی ئیداره یهکی
رپڳه وبانی حکومته)

کارتی ناساندن (بو هه لگری بلیته که)

راگه یانندن له باره ی ئه وه ی که پییه تی (بلیته که ی پییه) ناکریت
بو به کاره یینانی بیدات به که سیکی دی. (هه ر بو سه فه ری شه خسی
خوییه تی و بو که سی دی نابیت)...

به لگه ی (۲۰)

وه رگیر: به ریز شیرکو هه ژار زوری سپاس ده که م.

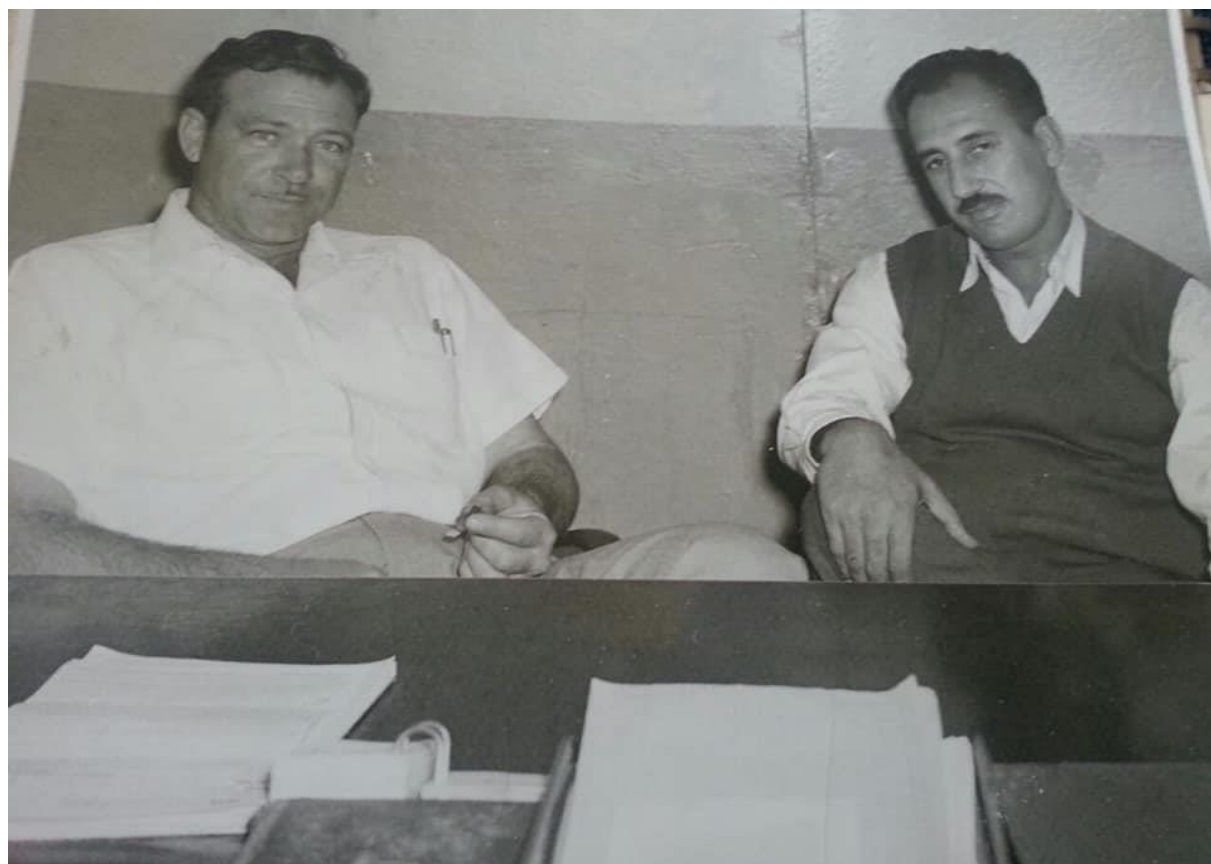
برایم خانی نادری و هاوژینی هه‌نه

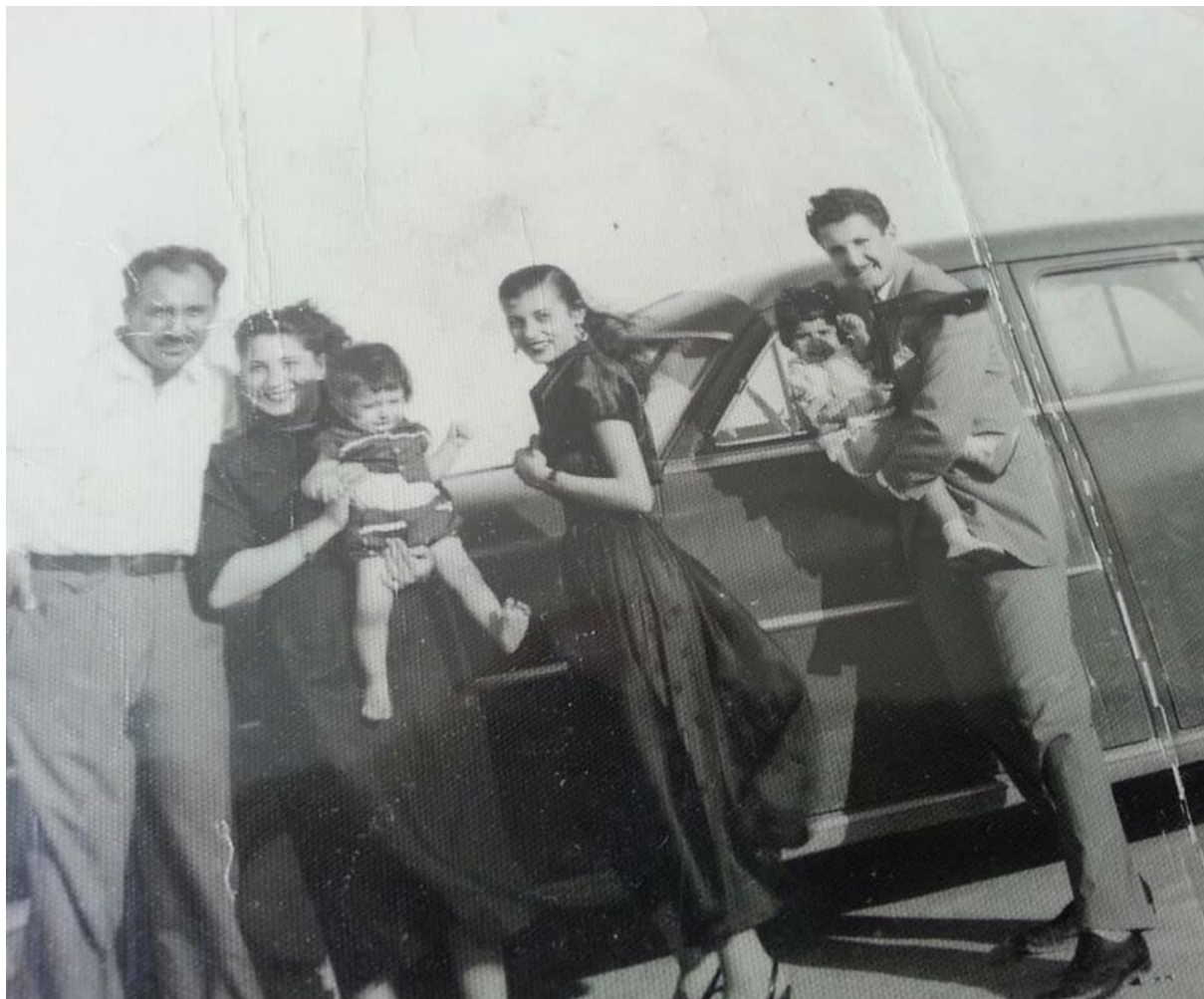
له راسته وه: ؟ - برايم خاني نادري - ؟ - و هاوژيني هه نه

له چه پوهه: برايم خانى نادرى - ؟ -

له راسته‌وه: برایم خانی نادری -؟-

له چه پیه وه: بر ایم خانی نادی - هه نه - ؟

ئىبراھىمى نادىرى

ئىبراهيمى نادى

ئىبراهيمى نادىرى

کلمه المدم

۱۴ / ۲ / ۱۳۰۲
۲۸ / ۶ / ۱۳۰۲
۲۲ / ۱۰ / ۱۳۰۲

به شایسته روی بی موابیج بویا نسین!

نه نسین! کل غنچه نو خردنی با غیا نسین! تاز پشم شسته نه م! نازدره نه م!

آباد نه نسین بد چه نیوم نامی نسین! به نه و کویا نه کلهورنه کلهورنه که وند جوانه شاه آب و خندان
وسپین و خاویا بیت! نه بیت نه خاویا بدین و سپین بویا نه ده نیی به نه روقت سپین وین دیمت خاویا بیت!
به کتر ده موی! کلهورنه اعمان کردار و روقت خاویا و در مونت خاویا و سپین بی! پایی و طاهره نه وند جوانه
سرمقتی ریایا در رییت بی! مقصد کلهورنه به پیوده نه کئی نسین جوان و سپین و نه نیی جاند و امر و نه که و
تیدا و نه! نمونه ما فضیلت و تقوی و کفایت و کفایت بی! خنده نسین یا خاویا و کون نسین بی!
مدر نسین به کلهوری کونای! به لام یا خاویا بلاری کمت در ری و کلمت ریانت کلهوری بیت!

نسین نسین! در نسین سر کلمات ده خورین! به نه و کلهورنه کلهورنه نه وند جوانه
ریانت خاویا و در مونت پات کرده و روقت نسین و نه نسین! نه وند جوانه! نه وند جوانه! نه وند جوانه!

سخنه روانی!

به پایی نه وند جوانه که و کلهورنه نسین ده ری جزلانه! و دست و چیا کمانی کلهورستان خورین و نسین
مقط و نسین نسین کرده! نه م نیوم بی و نسین! به کلهورنه که مقصد می کوش کلهورنه کلهورنه نسین!
توأم و در دل بلری و نسین و نسین! نسین نسین نسین! کلهورنه که چه چینه ما بلین و نه که خدی
که دست! دست و چیا کمانی و نسین نه نه مقصد و خنده شادی و سرور کرده!

با خرا کلهورنه کت کلهورنه روند نسین نسین نسین! نسین نسین نسین!

نه نسین نه نسین نه نسین! نسین نسین نسین! نسین نسین نسین! نسین نسین نسین!

نامه‌ی برایم خانی نادری بو کچه که‌ی نه‌سین

به مونا سبه تی پوژی له دایک بوونی نه سرین!

" نه سرین " گول خونچه ی نو جهوانی باغی ژیانم! تازه پیگه یشتوو ه که م! نازداره که م!

ئایا ده زانی بوچی نیوم نای " نه سرین "؟! به ئه و هیوایه که هه مواره هه ر وه کوو ئه و گوله جوانه شاداب و خه ندان و سپی و خاوین بیّت! مه به ست له خاوین بوون و سپی بوون ئه وه نییه که روومه تت سپی و یان دیمه نت خاوین بیّت! به لکوو ده مه وی هه مواره ئه عمال و کردار و پوشتت خاوین و دروونت خاوین و سپی بی!

پاکی و تاهه ری ئه و گوله جوانه سه ر مه شقی ژیانی دریژیت بی! مه قسه د هه مواره به پیره وه له گه ل " نه سرین " جوان و سپی و له نیو جامع ی ئه مپوژه که واتیدا ده ژی! نموونه ی فه زیله ت و ته قوای و عیفه ت و پاکداوین بی! خو لاسه نه سرین یاخوا هه ر وه کوو نه سرین بی!

گولی نه سرین به هاری عومری کو تایه! به لام یاخوا به هاری عومرت دریژ و هه میسه ژیان ت هه ر دریژ بیّت!

نه سرین* به نیوی ئه و گوله جوانت ده خوینم! به ئه و هیوایه هه ر وه کوو ئه و گوله جوانه ژیان ت خاوین و دروونت پاک و کرده وه و ره شت و نموونه و نیشانی ئه و گوله بی! و ئه و په گه بی که وا له سه ری پوواوی!

به پاکی ئه و گوله جوانه که وا هه مواره مزگینی ده ری بارانه، باو ده شت و چیاکانی کوردستان خو شه ویستی... و زینت به خشی کردوو! ئه م نیوه م پیوه ناوی! به و هیوایه که عه قیده ی تو ش هه ر وه کوو گولی نه سرین، تو م ده گه ل بی دائیمه ن شادمانی ژیان. یا

الرقم /
التاريخ ١٣٧٥ / ٣ / ٢٥
الملاحظات

صوره منقوله عن سجل خدمات المقدم ابراهيم نادري الخبير انه سوري

السوري ، منذ التحاقه بالجيش العربي السعودي لسنة ١٣٧٥ / ٣ / ٢٥ هـ

١ - التحق بالجيش العربي السعودي اعتبارا من ١٣٧٠ / ٤ / ١ برتبة رئيس بموجب عقد مبرم بين
تسعين سمو وزير الدفاع والطران وعين مدرسا ومدربا بالمدارس العسكرية .

٢ - انتخب من بين الخبراء الاه جانب العسكريين والذين يعملون تحت اتمرة قيادة الجيش السعودي
ك رئيس للخبراء الاه جانب ومشرفا عاما على الشؤون والتدريب والتعليمية لدى قيادة الحرس
الملكي بتاريخ ٢٣ / شعبان / ١٣٧١ هـ .

٣ - رفع الى رتبة (قائد) - مقدم - بعد تعيينه خبيرا عاما في قيادة الحرس الملكي بموجب
القرار رقم ٢ / ١٩٧ تاريخ ١٥ / رجب / ١٣٧٢ هـ .

٤ - اوفد بتاريخ ١٢ رمضان ١٣٧٢ هـ الى سوريا ليشترك مع السفير الملكة العربية السعودية بدمشق
في المحاضرات مع السلطات السورية لاهل امكان وكيفية انتداب هيئة تدريسية وتعليمية من العسكريين
السوريين للعمل في المدارس العسكرية السعودية .

٥ - اوفد الى انجلترا بتاريخ ١٧ ذي القعدة عام ١٣٧٢ هـ على نقه وزارة الدفاع والطران السعودي
لمدة ٩ اشهر لاهل امكان مظالماته ودراسته في مختلف معاهد العسكرية البريطانية حيث قضى
ثلاث اشهر في كلية (ساند هارت) والتحق لمدة ستة اشهر بكلية (كامبرلي) ايضا واشترك في
الدوره الخاصه بالامدادات والتصوين وممارسة القيادة واجتاز الدوره بدرجه جيد .

٦ - راس هيئة الضباط السعوديين للزيارة المنشأ والمعاهد العسكرية بالولايات المتحدة الامريكية في
٢ / ٣ / ١٣٧٣ هـ اذ خلال هذه السفره كلية الحسينية الامريكية (ويست بوند) والمعسكرات العسكرية في (سان جوسيه)
حيث عادة بعد دراسة مستفيدة .

٧ - بتاريخ ٢٣ / شعبان / ١٣٧٤ هـ انتدب من قبل وزارة الدفاع والطران للتنظيم غفر السواحل وتأسيس
شرطة سكة الحديد الحكيمه العربية السعودية ومدارسها العسكرية بالمنطقة الشرقية للملكه .
وتد بانتمجوع خدماته بالجيش العربي السعودي (٥) سنوات تقريبا .

تشهد للمقدم نادري بحسن السيرة والسلوك والكفاية السلوكية والمقدرة الادارية ونزاهته في العمل
واخلاصه للواجب وتقدر له خدماته الجليله التي قدمها للجيش العربي السعودي طوال وجوده
في الخدمة وتمنح هذه الواسعه بناء على طلبه .

قرأه في كسوة الرئيس الملك فيصل
السوا محمد جويدي

صورة الى المقدم نادري
مكاتب الضباط
المكتب مع الطلب الشخصي

دهولتهتي پادشايي سعودي

ئهمارهتي كوئشكهكان و گاردي پادشايي

شوعبه (بهخش) ي سهربازي

ژماره:

تاريخ: ۱۳۷۵/۳/۲۵

هاويچ: ۳

ويئنه يهك وهرگيراوه له پهروهندي كاري " مقدم " (موقه دهه، يهك
پله خوار سهرههنگ) ئيبراهيم نادري پسيپوري سهربازي سووري،
له وهتاي پيوهندهيي به ئيمه وه كردووه و تا ۲۵ ي ۳ ي ۱۳۷۵ هـ
(هجري مانگي)

۱- اي ۴ ي ۱۳۷۰ هاته ريزي له شكري عاره ببي سعودي، به گويره ي
ريككه وتن (قهراداد) ي نيوان ئهو و جهنابي وهزيري ديفاع و هيزي
ههوايي و به مهشكار و ماموستا له خوئندگا سهربازيه كان
دامه زرا.

۲- له ناو پسيپوره سهربازيه كانى بيگاندها كه له ژير فرماندهيي
له شكري سعودي كار دهكهن به سهروكي پسيپوراني بيگانه و
سهرپهرشتياري گشتيي كاروباري مهشق و پهروهده لاي
سهركرديه تبي گاردي پاشايي دامه زرا له تاريخي ۲۳ ي شهعباني
۱۳۷۱ هـ.

۳- بو روتبه ي " قائد " (مقدم) بهرز كرايه وه له دواي دامه زراندي
به پسيپوري گشتي له سهركرديه تبي گاردي پادشايي به گويره ي
بري اي ژماره ۲/۱۹۷ تاريخي ۱۵ ي رهجهب ۱۳۷۱ هـ.

۴- له ۱۲ی رهمهزان ۱۳۷۲ ناردا سووریا تا له گهڼ سەفیری دهولتهتی پادشایی سعودیدا له دیمهشق لهو گفتوگوئیانهدا بهشدار بیټ له گهڼ کاربهدهستانی سووریا دا بو باسی توانا و چوښتی ناردنی ههیهتیکی مهشق و پهروهده له عهسکهرییه سوورییهکان بو کارکردن له خویندگه سهربازییهکانی سعودیدا.

۵- ناردر ئینگلستان له تاریخی ۱۷ی ذی القعدة ۱۳۷۲ هـ لهسەر ئهرکی وهزارتی دیفاع و هیزی ههوايي سعودی بو ماوهی ۹ مانگ بو تهواوکردنی ئاگاداری و خویندنی له خویندگه (بهرزه) جیاوازهکانی بریتانیا دا، که سی مانگی له کوليجی " سانت هارست " بهسهربرد و شەش مانگیش له کوليجی کامبرلی و، له خولی تاییهتی پیگهندیانی پیداوئیست و ئازوووه و رابهری کردندا بهشدار بوو و به دهههجهی " چاک " دهههچوو.

۶- سهروکایهتی دهستهی ئهفسهراڻی سعودی کرد بو سهردانی دامهزراوهکان و خویندگه (بهرز - ئهنستیتو) هکانی ولاته یهکگرتوووهکانی ئهمریکا له ۲ی ۳ی ۱۳۷۳ هـ. لهو سهفهردا سهری له کوليجی سهربازی ئهمریکایی (ویست بوند) و سهربازخانهکانی نیوجرسی دا، و ئیدی بهوه دواي خویندنیکی بهکهک گهرايهوه.

۷- به تاریخی ۲۳ی شهعبان ۱۳۷۴ له لایهن وهزارتی دیفاع و هیزی ههواييوه ناردر بو ریکخستنی گاردی پاریزگاری کهنارئاووهکان و پولیسی خهتی ریگای ئاسن (قهتار)ی حکومهتی سعودی و خویندگه سهربازییهکانی له ناوچهی روزههلاتی مهملهکهت (دهولتهتی پادشایی). تیکپرای ماوهی کارکردنی له لهشکری عارهبی

سعوودی دا گەشتووتە نیزیکیە ۵ (پینچ) سال. شاھیدی بۆ مقەم نادری دەدەین بۆ رەوشت و ئاکاری چاک و شارەزایی پیشەیی و توانای ئیداری و پاکی لە کاردا و دلسۆزی بۆ بەجیھانی واجب (ئەركی سەرشانی) و، ریزمان بۆ خزمەتە هیژاکانی بۆ لەشکری عەرەبی سعودی هەیه لە تەواوی ماوەی کارکردنیدا و، لەسەر داوای خۆی ئەم دۆکۆمێنتە درایی.

وینەیهک لی بۆ: مقەم نادری

مەکتەبی ئەفسەران...

بەلگە زمارە (۲۱)

وەرگیر: بەرپز شیرکو هەژار

وزارة الحربية

رقم ١٠٧١ ك

تاريخ ١٣١٧/٧/١٢

الكلية العسكرية

الى الملازم الثاني للمشاة ابراهيم فيض الله نادري خريج دورة ١٧ الكلية العسكرية
قسم المشاة .

بنا على امر تعيينكم ٧٩٠٦ ك الصادر من الركن الثالث قيادة الاركان
١٣١٧/٧/٩
العامه ، فقد عهدتم في الكلية العسكرية ويلزم عليكم الالتحاق بشعبة الدروس للقيام بواجبكم
العسكري كما هو منتظر منكم .

امر الكلية العسكرية - الفريق

يزدانپناه

وهزاره تي حهربييه (ديفاع) ژماره: ١٠٧١ ك

تاريخ: ١٣١٧/٧/١٢

كوليگي سهربازي

بۆ مه لازمي دووهم (ستواني سوم، يهك ئهستييره له سهر شان)
پياده ئيبراهيم فيض الله نادري، ده رچووي خولي ١٧ اي كوليگي
سهربازي به شي پياده .

به گويره ي فهرماني دامه زران دنتان ٧٩٠٦ ك - ١٣١٧/٧/٩ كه له
روكني سييه مي ستادي گشتي ده رچووه، وا له كوليگي سهربازي
دامه زران و ده بيت بچن پيوه ندي به به خشي ده رسان بكن تاكوو
ئهركي سهربازي سهرشانتان به جي بهينن وهك ليتان چاوهروان
ده كريت .

فهرمانده ي كوليگي سهربازي فريق (سپهد) يزدانپناه

بسم الله الرحمن الرحيم

السلطنة العمانية

وزارة الدفاع والنيابة العامة للجيش

رئاسة أركان حرب الجيش

الرقم ..
التاريخ ..
المرفقات ..

الموضوع : طي قهد الرئيس ابراهيم الطائي

المكنة أمر المدارس العسكرية

اشارة الى المخبر والدائر حول تجديد عقد استخدام الرئيس ابراهيم الطائي كطبيب
قهد من تاريخ ٢٧١/٨/١٥ لانه ليس له حاجة فيه ولا لزوم لتجديده واحسرو عليه
رأب الخمسة عشر يربا التي منحها مازونه الى سوريا في السابق لانه لم يجدد
العقد ولان امرط السابق بني على هذا الاساس

وقد امرط صلحة الطيران باركابه الى سوريا واليهيد باركابه الى جده كونهية الامن
بالتسليم طي جواز سفره

وزير الدفاع والطيران

صورة لمعاسب المدارس العسكرية
للرئيس ابراهيم الطائي =

أمر المدارس العسكرية

بهلگه زماره (٢١)

به ناوی خودای بهخشنده میهره بان

وه زارتی دیفاع و " بازرسی کل "ی له شکر

بابهت: له باره ی قهید (تو مار)ی ئیبراهیم نادری

به پریز فرماندهی خویندگه سهربازییه کان

به ئاماژه بو مخابه ره (نامه یا پپوهندی) له باره ی قهیدی تازه کردنه وهی قه راردادی کارکردنی ره ئیس ئیبراهیم نادری. قهیده که ی به تاریخی ۱۳۷۱/۸/۱۵ یه وه...؟ پپویستیمان پپی نیه و پپویست ناکات بو ی تازه بگریته وه و " واحو"؟ (حه تمن هه له ی چاپه و بوم ساغ نابیته وه) معاشی پازده رپوژی که تیدا به ئیزن (ئیجازه) چووبووه سووریا له رابردوودا. نا، قه رارداده که ی بو تازه ناکریته وه و چونکه فرمانی پپیشوومان له سهر ئه و ئه ساسه بووه، و فرمانمان به شیرکه تی فرۆکه وانی دا که سواری بکه ن بو سووریا و، به به رید (ده بیئت مه به ست له ئوتومبیل بیئت) که سواری بکه ن بو " جده " و، به به ریوه به ریئی ئاسایش که پاسپورته که ی مور (ته ئشیر) بکه ن ده رچوو. وه زیری دیفاع و هیزی هه وایی وینه یه ک بو حیسابداری خویندگه سهربازییه کان وینه یه ک بو ره ئیس ئیبراهیم نادری.

فرماندهی خویندگه سهربازییه کان

به لگه ی ژماره (۲۱)

وه رگیپر: به پریز شیرکو هه ژار

الرقم ٢/٢٨١

التاريخ ١٣٧٥/٣/٢٢

الموضوعات ١

المملكة العربية السعودية

امارة القصور والحرس الملكي

الشعبة العسكرية

صورة منقولة من سجل خدمات المقدم ابراهيم نادري
الخبير العسكري السوري ، منذ التحاقه بالجيش العربي السعودي
لغاية ١٣٧٥/٣/٢٢ هـ

- ١- التحق بالجيش العربي السعودي اعتبارا من ١٣٧٠/٤/١ هـ برتبة رئيس بموجب عقد مبرم بينه وبين سمو وزير الدفاع والظفران ، وعين مدرسا ومدربا بالمدارس العسكرية ضمن وزارة الدفاع السعودي .
 - ٢- انتخب من بين الخبراء الأجانب العسكريين والذين يعملون تحت امرة قيادة الجيش العربي السعودي كرئيس للخبراء الأجانب ومشرفا عاما على الشؤون التدريبية والتعليمية لدى قيادة الحرس الملكي بتاريخ ٢٣ شعبان /١٣٧١ هـ
 - ٣- رفع الى رتبة (قائد) - مقدم - بعد تعيينه خبيرا عاما في قيادة الحرس الملكي بموجب القرار رقم ٢/١٩٧ تاريخ ١٥/رجب/١٣٧٢ هـ
 - ٤- عين مديرا للمباحث في سكة حديد الحكومة العربية السعودية ومديرا لمكتب التعويضات بنا* على قرار وزير المواصلات رقم ١/١٣٢٢ أ تاريخ ٢٣ شعبان /١٣٧٣ هـ ونقل على اثره الى مديرية الامن العام لسلك حديد الحكومة السعودية بالدمام .
- ان قيادة لواء الحرس الملكي تشهد للمذكور بحسن السيرة والسلوك والكفاية السلوكية والمقدرة الادارية ونزاهته في العمل واخلاصه للواجب ، وتمنحه هذه الوثيقة بنا* على طلبه .

قائد لواء الحرس الملكي

اللواء سعيد جودت

عبدالله

بهلگه ی ژماره (٢٢)

به ناوی خودای بهخشنده و میهره بان
دهولتهتی پادشایی سعودی
ئهمارهتی کۆشکهکان و گاردی پادشایی
ژماره: ۲۸۱/۲
تاریخ: ۱۳۷۵/۳/۲۲

ویئنهیهکی وهرگیراو له تۆمار کاری مقدم ئیبراهیم نادری
پسپۆری سهربازی سووری، لهوهتا هاتووته ریزی لهشکری
عارهیبی سعودی تا ۱۳۷۵/۳/۲۲ هـ .

۱- له ۱۳۷۰/۴/۱ وه به پلهی رهئیس هاتووته ریزی لهشکری
عارهیبی سعودی به گویرهی قهراردادیک له نیوان ئهو و جهنابی
وهزیری دیفاع و هیزی ههوایی و به مهشقهکر و مامۆستا له
خویندگه سهربازییهکان له چوارچیوهی وهزارتی دیفاعی سعودی
دا .

۲- لهناو پسپۆره سهربازییهکانی بیگانهی که له ژیر فرمانی
سهرکردایهتی لهشکری عارهبی سعودیدا کاردهکن به سهروکی
پسپۆرانی بیگانه و سهرپهرشتیکاری گشتی بهسهرکردایهتی
گاردی پادشایی ههلبژاردرا به تاریخی ۲۳ی شهعبانی ۱۳۷۱ هـ .

۳- بو پلهی " قائد " (مقدم) بهرزکرایهوه دوای دامهزراندنی به
پسپۆریکی گشتی لهسهر کردایهتی گاردی پادشایی به گویرهی
برپاری ژماره ۱۹۷/۲ به تاریخی ۱۵ی رهجهبی ۱۳۷۲ هـ .

۴- به بهرپوهبهري " المباحث " (ليكولينهوه، استخبارات ؟)
رېگه ي ئاسن (قهتار) حكومهتي عارهبيي سعودى و
بهرپوهبهري مهكتهبي (بيروى) قهرهبوو دامهزرا به گویره ي
برپارى وهزيرى هاتووچو ژماره ۱۳۲۲ / آ تاريخ ۲۳ ي شهعبانى
۱۳۷۳ هـ و به دوودا گواسترايهوه بو بهرپوهبهريتيي ئاسايشى
گشتى رېگه ي ئاسنى حكومهتي سعودى له " الدمام " .

سهركرايهتيي ليواي گاردى پادشايى شاهيديي رهوشت و ئاكارى
چاك و شارهزايى پيشهبيي و تواناي ئيدارى و پاكي له كاردا و
دلسوزى بو به جيھينانى واجبي (ئهركى سهرشانى) بو ناوبراو
دهدات، لهسهر داواى خوئى ئهم دكومينتهى دهادتييت .

قائيدى (سهرؤكى) ليواي گاردى پادشايى

ليوا (سهرلشكر) سعيد جودت

بهلگه ي ژماره (۲۲)

وهرگير: بهريز شيركو ههزار

لهشكر - ليوا (تىپى) سىيەم فەوج (ھەنگ) ى ھەشتەمى پىيادە

ش/۱۲۲

۱۹۵۰ ى ۲۸

له رەئىس ئىبراھىم نادى له فەوجى ھەشتەمى پىيادە

له رېگاي زنجىرەى (پلەى سەربازى) ە -

بۆ سەرۆكايەتى ستادى گشتى

مەبەست: داواى دىدار شەرفى (شانازى) ئەو ەم ھەيە داواى
دىدارتان بکەم بەھۆى شتانىكەو ە که له کاتى دىتنتان بۆتان روون
دەكەمەو ە .

۲۴ / سى خى / ن ۸

پاي رەئىس غسان جىدىد،،،،، جىدىد،،،،،

فەرماندەى فەوجى ھەشتەم:

رەئىس ئىبراھىم نادى داواى دىتنى زەعىم (ئىستا: عمىد،
پلەيەك سەرووى سەرھەنگ) سەرۆكى ستادى گشتى دەكات تا
وہزعى خۆى بۆ روون بکاتەو ە له دووى ئەو ەدا له فەرمانى لادانى
له کارەكەى کہ پسپۆرە . ئەو سىفەتە چاکانە و رەوشتە پاكانە و
زانبايىە سەربازىيە ئىجگار زۆر چاکەى کہ ناوبرا و ھەيەتى
دەيکەنە ئەفسەرىكى " بە برشت (ذى صلاح)"، دلسۆزىيشى بۆ
نىشتمانى سووربا (کہ دەبىتە رۆلەيەكى داواى قەبوول کردنى

تابيعيه تي) به هيچ جوړيک هيچ گوډمان هه لئاگريټ. ئەم داوايه
به زده کړي ته وه، وپراي قه بوول کردن.

مؤر: جهيشي سووري، فه رمانده ي فه و جي هه شته م

۱۹۵۰/۱/۲۸

پراي فه رمانده ي تيپي سيپه م عقيد (سه رهنگ) خه ليل هه ليم

ژماره

ميعاد (کات) - ده توانيټ زه عيم ببينت له کاتي تيپه رينيدا به "
الجسر"، (پرد)

به تاريخي ۲۱ ي ۱۹۵۰

مه ۱/۲۰۱.

به لگه ي ژماره (۲۳)

وه رگير: به ريز شيرکو هه ژار

رۆژنامه‌ی "القَبس" له ولاتی سووریه

رۆژنامه‌ی القَبس، رۆژی یه‌کشهممه‌ی تاریخی ١٩٥٦/٢/٢٦ - به‌را به‌ر به ٧ رَه‌شه‌مه‌ی سالی ١٣٣٤ هه‌تاوی دا ده‌نووسی: بروسکه‌یه‌کی کوشنده فرۆکه‌یه‌کی سووری به دوو له‌ت له‌ت ده‌کات.

پیکه‌ینانی کۆمیته‌یه‌کی رَه‌سمی بۆ لیکۆلینه‌وه‌ی پووداوی ده‌ردناک و رزگار بوونی خانمه پێشخزمه‌تی فرۆکه‌که به شیوه‌یه‌کی عه‌جایب.

قوربانیه‌کان ١٩، ٣ له تیمی فرۆکه‌که و ١٦ گه‌شتیان که دوو مقدم (قائد) و شاعیری و خیزانی "رَه‌ئیس حده؟" یان تێدان.

ئیه‌را هیم نادری یه‌کیک له قوربانیه‌یه‌که که له فرۆکه‌دا ده‌بی.

وینہ: فہیزوللا نادری (باوک) و فہرہقہ (دایکی) برایم خانی
نادری

له راسته وه: نه سرین نادی - مهین دوخت نادی - نه رمین نادی
ئەستانبول سالی ۱۳۹۶ - ۲۰۱۷

یهکه م مانگی سالی ۲۰۲۰ له شاری ستۆکهۆلم له ولاتی سوئید، چوومه دیداری بهریز کوبرا خانمی عهزیمی، بو چهند پرسیار له بابهت شیوهی خویندن و مهدهرسه و... له کۆماری کوردستاندا. چهند وینهی مامۆستا و کاربهدهستانی فه رههنگی سهردهمی کۆمارم پێشاندا، کاتیکی وینهی "برایم خانی نادری" دیت، گوتی: میرزا برایم بو ئیمه زۆر زهحمهتی کیشا، زۆر به ئیمه وه ماندوو بوو، زوو زوو دههات سهردانی مهدرهسهی ئیمه دهکرد، دهستووری دابوو که پۆژنامهی کوردستان بو مهدهرسهکان بییت، من به پۆژنامهی کوردستان فییری خویندنه وه و نووسینی کوردی بووم، زۆر ئینسانیکی زانا و بهریز بوو، زۆر خزمهتی منی کرد.

کوبرا خانم ئهوهنده بهدلّ باسی برایم خانی نادری بو کردم که بریارم دا وه دوای ژیان و بهسه رهاتی بکهوم. بزانه ژیان و بهسه رهاتی چۆن بووه؟ و چی کردوووه؟ و دوای کۆمار چی لی بهسه ره هاتوووه؟

به هه لکهوت له گوڤاری گزینگ ژماره ۲۹دا، چاوم به نووسراویکی کهوت به ناوی "ژ. ک" له کرمانشاه به قهلمی محمه د عهلی سولتانی که کاک ئهحمه د شهریفی وه ریگی پراوته وه سه ر زمانی کوردی، منیش ئه و نووسراوه له گه ل چه ند بابه تی دیکه له سه ر ئیبراهیم خان نادری و کورته یهک له نووسراوه کانی ویم کۆکرده وه و بلاوم کرده وه. (وینه)

ئىبراهيمى نادىرى

مامۇستا و سەرۆكى گىشتى فەرھەنگى كۆمارى كوردستان

سوئىد ۲۰۲۰

ئامادەكردى: فاروق فەرھاد

دروست دوای يەك مانگ له بلاوى كردنه وه كهى بابەتە كهەم، خانمى "تەبەسوم قوبادى" له رېڭاى ئىنستاگرام پېوهندى له گەل گرتەم و پېى راگەياندم كه من نەتىجەى برايم خانى نادريم و پېى گوتەم كه كچى برايم خان له ژياندايه و زۆرى پى خوشە كه له گەلتان

قسه بکا. بهراستی بو من جیی خوشحالی بوو، که توانیم چهند جاریک لهگهل ئه و مروقه بهریزه سهبارهت به باوکی قسان بکه م. مههین دوخت خانم بابهتهکهی منی خویندبووه، و چهند تییبینی ههبوو که بو من جیی سهرنج بوو، چونکه ژیان و بهسهرهاتی ئه و جوړه که ئاغای محهمد سولتانی نووسیوهتی جیاوازی ههبوو له گهل ئه و بهسهرهاتی که کچهکهی (مههین دوخت) خانم بو منی باس دهکرد.

داوای بهلگهو، وینه م لیکرد، زور به دلوه ههرجی ههیان بوو بو منی نارد، دیتم به پی ئه و بهلگانه قسهکانی مههین دوخت خانم به تهواوی راست و ئیمه له بهشیک له نووسینهکاندا ههلهمان کردوو و زانیارکانی ئاغای سولتانی زور کز و ههلهی تیدان. بو نمونه ئاغای سولتانی نووسیوهتی که برایم خان له ژنهکهی سووری تهنیا یهک کوری ههیه، که له حالتیکدا له ژنه سووریکهی تهنیا دوو کچی به نیوی نهرمین و نهسرین ههیه که ژیاندا ماون. لهسهر ویستی مههین دوخت خانم هاتم تهواوی نووسینهکانی میرزا برایم خانی نادریم دوزیهوه و دیسان نووسیمهوه و بهشهکانی که به کوردی نووسرابوون هیئامانه سهر ریژمانی کوردی ئه مرؤ که بو خوینهران ئاسانتر بییت.

بو من جیی فخر و شانازی که لهگهل ئه و بنه ماله بهریزه و نیشتمان پهروه ره ئاشنا بووم.

ليړه دا ده بې سپاسي تهك تهكي ئه و بهرپزانه بكمه كه منيان
يارمه تيدا. سپاس بو بهرپز شيركو ههزار كه زه حمه تيكي زوري
كيشا، و ههروه ها بهرپز كاك كه ريم دانشيار و كاك ره شاد مسته فا
سولتاني و كاك فهريدون كه كيم زاده و سيمين ئيفتيخاري و
گولاله ي پيشنماز و بهتاييهت سپاسي خوم بو مهين دوخت و
ته به سوم خانم كه به دل و گيان يارمه تي مني اندا. ههزاران سپاس.

فاروق فهراهاد

۲۰۲۱/۱۱/۲۴

ئىبراهيم نادى

سه‌رچاوه‌کان:

- تاریخ مهاباد، نویسنده: سید محمد صمدی، انتشارات رهرو مهاباد
چاپ اول سال ۱۳۷۳

- ساجبلاغ مگری (مهاباد) در آیین‌های اسناد تاریخی، گردآوری و
تالیف: فریدون حکیم زاده، انتشارات هیوا - مهاباد سال ۱۳۸۹

- چپ‌شتی مجبور، نووسینی: ماموستا هه‌ژار

- پیشوای بیداری، خاطرات سعید همایون به کوشش هاشم سلیمی،
نشر ئاراس سال ۲۰۰۶

- له بیره‌وه‌ریه‌کانم، نووسینی: که‌ریمی حسامی، به‌رگی به‌که‌م
سوئید سالی ۱۹۸۶

- نامه هفتگی کوهستان، سردبیر دکتر اسماعیل اردلان شماره ۵۱،
۵۳، ۵۵، ۵۶، ۵۹

- رۆژنامه‌ی کوردستان، ژماره ۵۷، ۶۱، ۶۴، ۶۵، ۷۳، ۷۴، ۸۷، ۸۸،
۹۲

- سایتی پروانگه، به‌رپرس کاک حه‌سه‌نی قازی

- سایتی وینه‌ی کۆماری کوردستان به‌رپرس کاک حه‌سه‌نی قازی

- گوڤقاری گزینگ ژماره‌ی ۲۹ پاییزی سالی ۱۳۷۹ - ۲۰۰۰

- لاپه‌ره‌ی فه‌یسبووکی به‌رپرز فه‌ریدون حه‌کیم زاده

- لاپه‌ره‌ی فه‌یسبووکی به‌رپرز موحبیب مه‌هابادی

- لاپه‌ره‌ی فه‌یسبووکی به‌رپرز سه‌ید محهمه‌د جه‌عفه‌ری

- بنه ماله‌ی به‌ریزی ئیبراهیم نادی